

**ENOPREDMETNI ŠTUDIJSKI PROGRAM 1. STOPNJE
SLOVENSKI JEZIK IN KNJIŽEVNOST**

PRILOGA 10

Učni načrti predmetov

KAZALO

Avtorice, literarne vrste in slogi v slovenski književnosti 1. polovice 20. stol.	4
Besediloslovje	7
Besedotvorje.....	10
Fonetika in fonologija	13
Besedoslovje in frazeologija	16
Idejni vzorci v mladinski književnosti	19
Indoevropska, praslovanska in starocerkvenoslovanska dediščina.....	22
Interpretacija izbranih mladinskih romanov	25
Izbrana poglavja iz evropskega modernizma.....	28
Jezikovna interpretacija narečnih besedil	30
Jezikovna interpretacija sodobnih slovenskih besedil	33
Jezikovna interpretacija starejših slovenskih besedil.....	36
Jezikovna politika in jezikovno načrtovanje	40
Jezik in govor	46
Korpusno jezikoslovje.....	48
Kultura govornega in pisnega izražanja.....	51
Kulturna zgodovina Slovencev	54
Lektorat makedonščine	57
Lektorat poljščine.....	60
Lektoriranje.....	63
Literarne revije in literarni programi po l. 1950	65
Literarne vrste in slogi v slovenski književnosti 19. stoletja	68
Metafora in simbol v književnosti	72
Mladinska književnost	77
Narečno slovaropisje.....	81
Oblikoslovje	84
Oblikovanje enotne knjižne norme v 19. stoletju	87
Od pridige do kratke proze.....	91
Pokrajinske različice slovenskega knjižnega jezika.....	95
Pragmatično jezikoslovje	99
Pridižni vzorci v starejši slovenski književnosti	102
Razvoj slovenskega jezika – vokalizem.....	106
Razvoj slovenskega jezika – konzonantizem in morfologija.....	109
Skladnja.....	113
Slogovne značilnosti slovenske lirike na prelomu iz 19. v 20. stoletje	117
Slovenska književnost do l. 1800.....	120
Slovenska književnost po letu 1950.....	124
Slovenska književnost v Avstriji.....	126
Slovenska moderna, ekspresionizem in socialni realizem	128
Slovenska narečja.....	132
Slovenska romantika in realizem	135
Slovenski jezik v stiku	139
Sporočanje.....	141
Svetovna književnost	144
Stilni in idejni tokovi v slovenski književnosti do romantike.....	147
Teoretične osnove slovenistike	150
Teorija književnosti.....	154
Teorija literarnih vrst	157
Tema ženske v sodobni slovenski književnosti	159
Uvod v esejistiko in književno kritiko	162

Uvod v študij književnosti	166
Zgodovina literarnih žanrov v svetovni književnosti.....	169
Zgodovina slovenskega knjižnega jezika.....	171
Slovenski jezik v alpskem in podonavskem prostoru	175

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Avtorice, literarne vrste in slogi v slovenski književnosti 1. polovice 20. stol.
Course title:	

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		2.	4.

Vrsta predmeta / Course type:

obvezni

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Labor work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				75	4

Nosilec predmeta / Lecturer:

red. prof. dr. Silvija Borovnik, hab.: slovenska književnost

Jeziki /
Languages:

Predavanja /
Lecture:

slovenščina

Vaje / Tutorial:

slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

Vsebina:

Predavanja zajemajo pregled literarne ustvarjalnosti prvih slovenskih avtoric, ki so se pojavile najprej na prelomu stoletja v okviru prvega slovenskega ženskega časopisa Slovenka. Pisale so zanimiva prozna, pesniška in dramska dela, svoje delo pa so nadaljevale tudi v prvi polovici 20. stol. Med njimi izstopajo zlasti imena kot Marica Nadlišek Bartol, Ivanka Anžič Klemenčič in Zofka Kveder, kasneje Alma Karlin, Marija Kmet in Milica Ostrovska. Seminar se posveča analizi in interpretaciji njihovih literarnih dosežkov in poudarja tako slogovno kot žanrsko raznolikost. Študenti pri seminarju se navajajo na samostojno raziskovalno delo, zato zahtevajo ure njihovo aktivno udeležbo. Razdeljene so jim seminarske teme z viri in literaturo, za

Content (Syllabus outline):

natančnejša navodila pa sodelujejo z mentorjem. Seminarsko temo nato predstavijo v seminarju, učijo pa se oblikovati tudi samostojne znanstvene članke na literarnozgodovinske teme.

Temeljni literatura in viri / Readings:

Silvija Borovnik, 1995: *Pišejo ženske drugače?* Ljubljana: Mihelač.
 Marja Boršnik, 1962: *Študije in fragmenti*. Maribor: Obzorja.
 Miran Hladnik, 1981: Slovenski ženski roman v 19. stol. *Slavistična revija*. 3.
 Vlasta Jalušič, 1992: *Dokler se ne vmešajo ženske*. Ljubljana: Krt.
 Katja Mihurko Poniž, 2003: *Drzno drugačna: Zofka Kveder in podobe ženskosti*. Ljubljana: Delta.
 Silvija Borovnik. Klič me po imenu. Izbor krajše proze slovenskih avtoric. Ljubljana: Študentska založba, 2013.

Cilji in kompetence:

Literarnozgodovinski pregled in jezikovno-slogovna analiza del prvih slovenskih pisateljic, pesnic in dramatičark. Prikaz njihove posebnosti tudi glede na družbenozgodovinski okvir, ki umetniškim ambicijam žensk ni bil naklonjen. Analiza literarnih besedil glede na kronološko nastajanje, pa tudi glede na to, kako izražajo položaj ženske v določenem zgodovinskem obdobju. Spoznavanje krajše proze slovenskih avtoric iz prve polovice 20. stoletja.

Objectives and competences:

Predvideni študijski rezultati:

Razumevanje slovenskega literarnozgodovinskega razvoja glede na delež književnic. Korigiranje starejših literarnozgodovinskih interpretacij.
 Prenosljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

 Transferable/Key Skills and other attributes:

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja in seminar z izdelavo seminarske naloge.

Learning and teaching methods:

Načini ocenjevanja:

Ustni izpit.
 Seminarska naloga

Delež (v %) /

Weight (in %)

Assessment:

Type (examination, oral, coursework, project):

Reference nosilca / Lecturer's references:

BOROVNIK, Silvija. Znani, neznani Prežihov Voranc = The known, the unknown Prežihov Voranc. V: BOROVNIK, Silvija (ur.). *[Novi pogledi na Prežihovega Voranca]*, (Jezik in slovstvo, letn. 55, št. 3/4).

Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, 2010, str. 17-32. [COBISS.SI-ID 18433032]

BOROVNIK, Silvija. Avstrijska književnost v Sloveniji in slovenska v Avstriji. *Glas. Slov. matice*, 2011, letn. 33, str. 117-122. [COBISS.SI-ID 18691080]

BOROVNIK, Silvija. Marica Nadlišek Bartol in njeno literarno delo = Marica Nadlišek Bartol und ihr literarisches Werk. *Slavia Centralis*, 2011, letn. 4, št. 2, str. 94-102. [COBISS.SI-ID 18803464]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:

Besediloslovje

Course title:

Študijski program in stopnja
Study programme and level

Študijska smer
Study field

Letnik
Academic
year

Semester
Semester

Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		3.	6.
---	--	----	----

Vrsta predmeta / Course type:

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Labor work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
45	30				105	6

Nosilec predmeta / Lecturer:

doc. dr. Mira Krajnc Ivič, hab.: slovenski jezik

Jeziki /

Languages:

Predavanja /

Lecture:

Vaje / Tutorial:

slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

Vsebina:

Content (Syllabus outline):

- Vpogled v predmet in umestitev med sorodne discipline.
- Besedilo kot materialna in pojmovna pojavnost.
- Besedilo vs. jezik vs. diskurz.
- Kriteriji besedilnosti.
- Relacijska kriterija znotraj besedila: kohezija in koherenca.
- Kriteriji z vidika udeležencev komunikacijskega stika: namernost in sprejemljivost.
- Medbesedilnost in besedilni tipi / vrste besedil. Žanr.
- Situacijskost in informativnosti.

- Jezikovni pomen in smisel besedila.
- Mikro- in makrostruktura besedila.
- Zunanja zgradba in okvirne sestavine besedila.
- Povezovanje v besedilu.
- Endoforičnost in eksoforičnost.
- Anaforičnost in kataforičnost.
- Deiktična sredstva: krajevna, časovna, osebna in kvalifikacijska deiktika.
- Diateza, elipsa in parenteza.
- Tematsko-rematska zgradba.
- Slogovni postopki.

Temeljni literatura in viri / Readings:

- R. A. Beaugrande, U. Dressler, 1992: *Uvod v besediloslovje*. Ljubljana: Park. Ustrezna poglavja.
- V. Gorjanc, 1998: Kohezivni vzorec matematičnih besedil. *SR 47/2*, 139–159.
- S. Hudej, 2001: Argumentacijski procesi in prepričevalna sredstva v besedilu. *SR 3*. 204–222.
- T. Korošec, 1998: *Stilistika slovenskega poročevalstva*. Ljubljana: Kmečki glas.
- M. Krajnc, 2005: *Besedilne značilnosti javne govorjene besede*. Zora 35.
- Mira Krajnc Ivič, 2009: *Razgovor kot vrsta komunikacijskega stika*, (Zora, 63), (Mednarodna knjižna zbirka Zora). Maribor: Filozofska fakulteta, Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti.
- S. Kranjc, 1997: Govorjeni diskurz. *JiS 42/7*. 307–320.
- D. Verdonik, 2007: *Jezikovni elementi spontanosti v pogovoru : diskurzni označevalci in popravljanja*. Zora. Slavistično društvo Maribor. Maribor.

Cilji in kompetence:

Pridobiti znanje o temeljnih značilnostih in lastnostih besedil: prvine, zgradba, funkcioniranje posameznih, konkretnih sporočanjških okoliščinah. Samostojno interpretirati in tvoriti izbrana besedila in besedilne tipe/zvrsti.

Objectives and competences:

Predvideni študijski rezultati:

Poglobljeno znanje in razumevanje besediloslovja.
Pridobivanje znanja o funkcioniranju jezikovnih in parajezikovnih prvin na nivoju besedila.
Zmožnost interpretacije besedil.
Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

- Sposobnost samostojnega in argumentiranega analiziranja besedil.
- Pripravljenost na nenehno strokovno izpopolnjevanje.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Transferable/Key Skills and other attributes:

Metode poučevanja in učenja:

Learning and teaching methods:

Predstavitev vsebine ob spodbujanju študentov k problemskemu pristopu in reševanju načrtovanih specifičnih problemov. Interpretacija besedil. Spodbujanje študentov za aktivno soustvarjanje in vključevanje v poglobljene vsebine ter kritično presojo.	
--	--

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

Aktivno sodelovanje pri PR in SE.	10 %	Type (examination, oral, coursework, project):
Seminarska naloga.	20 %	
Pisni izpit.	70 %	

Reference nosilca / Lecturer's references:

KRAJNC IVIČ, Mira. Jezikovno-vedenjski vzorci opravičevanja v slovenščini. *Slavistična revija*. [Tiskana izd.], jan.-mar. 2010, letn. 58, št. 1, str. [133]-147. [COBISS.SI-ID 17504264]

KRAJNC IVIČ, Mira. Poskus jezikovnopragmatične in sociolingvistične analize Borovnjakovih Velikega katekizmusu in Duhovne hrane v primerjavi s sodobnimi priročniki za verouk. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Življenje in delo Jožefa Borovnjaka*, (Zora, 55). Maribor: Filozofska fakulteta, Oddelek za slovanske jezike in književnosti, 2008, str. 218-231. [COBISS.SI-ID 16130568]

KRAJNC IVIČ, Mira. Jezikovnopragmatične analize v slovenistiki. V: GORJANC, Vojko (ur.), ŽELE, Andreja (ur.). *Izzivi sodobnega jezikoslovja*, (Zbirka Razprave FF). Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete, 2010, str. 121-135. [COBISS.SI-ID 18192648]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	Besedotvorje
Course title:	

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		3.	6.

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Lab. work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Jeziki / Languages:	Predavanja / Lecture:	slovenščina
	Vaje / Tutorial:	slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

Vsebina:

- Definicija in pomen besedotvorja za jezikoslovje in nejezikoslovje. - Povezanost besedotvorja z drugimi opisi jezikovnih ravnin. - Tvorjenka in njene sestavine. - Tvorbena modela slovenskega besedotvorja: a) model J. Toporišiča, b) model A. Vidovič Muhe. - Besedotvorne vrste. - Besedotvorni pomeni. - Tvorbeni vzorci: - predmetnopomenskih besednih vrst, - nepredmetnopomenskih besednih vrst. - Naglas tvorjenk. - Praktično prepoznavanje besedotvornih vrst in pomenov tvorjenk v konkretnih besedilih.
--

Contents (Syllabus outline):

--

Temeljni študijski viri / Readings:

J. Toporišič, 2000: *Slovenska slovnica*. Maribor: Založba Obzorja. 143–234.
A. Vidovič Muha, ²2011: *Slovensko skladijsko besedotvorje ob primerih zložen*. Ljubljana: PK. 7–50, 175–185.
I. Stramljič Breznik, 1999: *Prispevki iz slovenskega besedoslovja*. Maribor: Zora. 11–243.
– – 2004: *Besednodružinski slovar slovenskega jezika*. Maribor: Zora. 24–63.
– – 2010: *Tvorjenke slovenskega jezika med besedilom in slovarjem*. Maribor: Zora 71.
Aktualni prispevki v *Slavistični reviji*, *Jeziku in slovstvu*, *Jezikoslovnih zapiskih* in drugih relevantnih revijah.

Cilji in kompetence:

Študenti:

- se seznani s slovensko besedotvorno teorijo,
- osvojijo temeljne besedotvorne vzorce slovenskega jezika,
- prepoznajo besedotvorne vrste,
- odkrivajo povezavo med tvorbenimi in naglasnimi značilnostmi tvorjenk,
- pridobljeno znanje uporabljajo pri razumevanju obstoječih in oblikovanju novih poimenovanj.

Objectives and competences:**Predvideni študijski rezultati:**

Znanje in razumevanje:

Študentje:

- so sposobni kritično presojati in se odzivati na nove ponujene vzorce tvorjenk,
- pridobljeno znanje uporabljajo praktično v strokovnem jeziku, razumejo pomenotvorne, besedotvorne postopke.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

Pridobljena teoretična podlaga slovenskega besedotvornega sistema je izhodišče za aplikativna znanja in opazovanje specifičnih vlog tvorjenk v različnih besedilih na drugi stopnji študija.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Transferable/Key Skills and other attributes:

Metode poučevanja in učenja:

- Predavanje (verbalno-tekstualne metode: razlaganje, pojasnjevanje, diskusija; demonstracijsko-ilustrativne metode: prikazovanje),
- Seminarske naloge (delo s tekstom; uporaba razpoložljive izobraževalne in informacijske tehnologije).

Learning and teaching methods:

Načini ocenjevanja:	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
– pisni izpit, – seminarska naloga, – aktivno sodelovanje na predavanjih.	80 % 10 % 10 %	

Reference nosilca / Lecturer's references:

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Reaktualizacija besedilnih vzorcev v radijskih oglasih. *Jezikosl. zap.*, 2010, 16, št. 2, str. 131-142. [COBISS.SI-ID 32507949]

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Pleteršnik`s Dictionary : a relevant source for synchronic lexicological research. *Stud. Hist. Slov.*, 2010, letn. 10, št. 1, str. 247-258, tabele. [COBISS.SI-ID 1069445]

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Contemporary Slovene word-formation and its research perspectives. *Seulra'beu eo yeon'gu*, 2011, 16, [no.] 1, str. 111-124. [COBISS.SI-ID 18273544]

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. *Tvorjenke slovenskega jezika med slovarjem in besedilom*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 71). Maribor: Filozofska fakulteta, Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, 2010. 265 str., ilustr. ISBN 978-961-6656-50-4. [COBISS.SI-ID 65867265]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Fonetika in fonologija
Course title:	

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		1.	1.

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Labor work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
45			45		90	6

Nosilec predmeta / Lecturer:

doc. dr. Mira Krajnc Ivič, hab.: slovenski jezik

Jeziki /

Languages:

Predavanja /

Lecture:

Vaje / Tutorial:

slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

Vsebina:

- Slovenski jezik in jezikovna zvrstnost.
- Strukturalistični pristop k jezikovni zvrstnosti.
- Jezikovna zvrstnost glede na ilokucijsko namero.
- Jezikovne zvrsti glede na prenosnik.
- Družbenostne zvrsti jezika.
- Vprašanje norme glede na različne jezikove zvrsti.
- Pravorečje in pravopisje – teoretski okvir.
- Osnove fonetike in fonologije.
- Razmerje glas – črka: zapisovanje glasov in glasovna vrednost pisnih znamenj.
- Glasoslovje slovenskega jezika.
- Samoglasniški sestav slovenskega jezika.

Content (Syllabus outline):

- Soglasniški sestav slovenskega jezika.
- Pravorečna norma in pravila.
- Pravopisna norma in pravila.
- Osnove stavčne fonetike.
- Praktične vaje iz pravorečja in iz pravopisja.

Temeljni literatura in viri / Readings:

- D. Dukič, 2010: Razvoj koncepta funkcijske zvrstnosti v slovenskem jezikoslovju. *Slavistična revija* 58/3. 311–334.
- Hotimir Tivadar, 2004: Fonetično-fonološke lastnosti samoglasnikov v sodobnem knjižnem jeziku. *SR* 52. 31– 48.
- Peter Jurgec, 2011: Slovenščina ima 9 samoglasnikov. *Slavistična revija* 59. 243– 268.
- A. Skubic, 1994/1995: Klasifikacija funkcijske zvrstnosti in pragmatična definicija funkcije. *JiS* 40/5. 155–168.
- Jože Toporišič, 2004: *Slovenska slovnica*. Maribor: Obzorja. Ustrezna poglavja.
- Drago Unuk, 2003: Zlog v slovenskem jeziku. Ljubljana: Rokus; SDS. Ustrezna poglavja.
- Darinka Verdonik, 2011: Govorni korpus kot lektorjev priročnik.
- Andreja Žele, 2004: Povedkovnik v slovenščini. *Jezikoslovni zapiski* 10. 33– 42.

Cilji in kompetence:

Teoretsko in praktično spoznajo glasovno in pisno podobo jezika skladno z jezikovnimi zvrstmi oz. besedilnimi zvrstmi, kot se pojavljajo v različnih komunikacijskih stikih. Usvojijo pravorečno in pravopisno normo (pravila) in ju funkcionalno obvladajo. Slušni in artikulacijski pojavnosti določajo vidno (zapisovanje); zapisani pojavnosti določajo glasovno (govor).

Objectives and competences:

Predvideni študijski rezultati:

Poglobljeno znanje in razumevanje pravopisne in pravorečne normativnosti. Izoblikovana predstava o razmerju glas – pisno znamenje. Funkcionalno znanje stavčne fonetike in pisnih korelatov (ločila, členjenost idr.). Aplikacija znanja in sposobnosti v stvarne sporazumevalne položaje. Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

- Sposobnost slušnega razlikovanja in izgovarjave glasov idr. fonetičnih pojavov.
- Pripravljenost na nenehno strokovno izpopolnjevanje.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Transferable/Key Skills and other attributes:

Metode poučevanja in učenja:

Learning and teaching methods:

Predstavitev vsebine ob spodbujanju študentov k problemskemu pristopu in praktičnemu reševanju načrtovanih specifičnih vsebin. Metode slušne in artikulacijske fonetike. Spodbujanje študentov za aktivno soustvarjanje in vključevanje v poglobljene vsebine ter kritično presojo. Praktične vaje.	
---	--

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

Praktične vaje v okviru kliničnih vaj. Pisni izpit.	20 % 80 %	Type (examination, oral, coursework, project):
--	----------------------------	--

Reference nosilca / Lecturer's references:

KRAJNC IVIČ, Mira. Jezikovno-vedenjski vzorci opravičevanja v slovenščini. *Slavistična revija*. [Tiskana izd.], jan.-mar. 2010, letn. 58, št. 1, str. [133]-147. [COBISS.SI-ID 17504264]

KRAJNC IVIČ, Mira. Poskus jezikovnopragmatične in sociolingvistične analize Borovnjakovih Velikega katekizma in Duhovne hrane v primerjavi s sodobnimi priročniki za verouk. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Življenje in delo Jožefa Borovnjaka*, (Zora, 55). Maribor: Filozofska fakulteta, Oddelek za slovanske jezike in književnosti, 2008, str. 218-231. [COBISS.SI-ID 16130568]

KRAJNC IVIČ, Mira. Jezikovnopragmatične analize v slovenistiki. V: GORJANC, Vojko (ur.), ŽELE, Andreja (ur.). *Izzivi sodobnega jezikoslovja*, (Zbirka Razprave FF). Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete, 2010, str. 121-135. [COBISS.SI-ID 18192648]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Besedoslovje in frazeologija
Course title:	

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		2.	4.

Vrsta predmeta / Course type

obvezni

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

X

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

red. prof. dr. Irena Stramljič Breznik, hab.: slovenski jezik

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lectures:**

slovenščina

Vaje / Tutorial:

slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Pogojev ni.

Prerequisites:

Vsebina:

1. Opredelitev pojma besedoslovja ožje in širše kot zbirnega pojma več jezikoslovnih disciplin.
 2. Razvojni pregled slovenskega leksikalnega pomenoslovja.
- Opredelitev temeljnih pojmov:
- leksika (beseda, krajšava, besedna zveza);
 - leksikon.
- Raziskovanje leksike:
- teoretični pristopi,
 - aplikacijski pristopi.
- Leksemi in njihove lastnosti:
- beseda,
 - stalna besedna zveza,
 - krajšava.
- Leksikalno pomenoslovje pri Slovencih.
- Pomeni leksemov in medleksemska razmerja.
3. Opredelitev frazeologije in njeno mesto v opisu jezika ter pojmovanje frazeologije v ožjem in širšem smislu.
 4. Osnova enota frazeologije – frazem.
- Definicijske lastnosti frazema.
- Vidiki preučevanja frazemov:
- strukturni,

Content (Syllabus outline):

- skladenjski,
- pomenski,
- motivacijski,
- funkcijski.

Pomenska razmerja med frazemi.

Zvrstnost frazemov.

Norma v frazeologiji.

Frazeologija v priročnikih.

Novosti v slovenski frazeologiji.

Temeljni literatura in viri / Readings:

TOPORIŠIČ, J., 2006: Besedjeslovne razprave. Maribor: Založba Obzorja.

STRAMLJIČ, Irena, 1999: *Prispevki iz slovenskega besedoslovja*. Maribor: Zora.

M. Jesenšek (ur.), 2004: *Besedoslovne lastnosti slovenskega knjižnega jezika in narečij*. Zbornik. Maribor.

– – 2005: *Knjižno in narečno besedoslovje slovenskega jezika*. Zbornik. Maribor.

KRŽIŠNIK, Erika. Idiomatska beseda ali frazeološka enota. Slavistična revija. [Tiskana izd.], jan.-mar. 2010, letn. 58, št. 1, str. 83-94.

KRŽIŠNIK, Erika. Jezikovno izražanje konceptualne metafore BESEDA JE --- v besedilih 16. stoletja. V: MERŠE, Majda (ur.). Trubarjeva številka, (Slavistična revija, letn. 56/57, št. 2008-4/2009-1). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, 2009, str. 253-267.

KRŽIŠNIK, Erika. Viri za kulturološko interpretacijo frazeoloških enot. Jez. slovst. (Tisk. izd.). [Tiskana izd.], jan.-feb. 2008, letn. 53, št. 1, str. [33]-47.

KRŽIŠNIK, Erika. Izraba semantične potence frazemov = The use of semantic potency of phraseological units. V: VIDOVIČ-MUHA, Ada (ur.). Slovensko jezikoslovje danes, (Slavistična revija, letn. 54, pos. št.). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, 2006, str. 259-279, 631-654, ilustr. [COBISS.SI-ID 33245026]

Cilji in kompetence:

Študenti:

- pridobijo razumevanje leksikologije v širšem in ožjem smislu,
- spoznajo odnos leksikologije do sorodnih disciplin,
- usvojijo temeljno leksikološko in frazeološko terminologijo,
- usvojijo definicijske lastnosti teoremov semantike in frazeologije,
- se seznani z aktualnimi raziskovalnimi dosežki sodobnega slovenskega besedoslovja in frazeologije.

Objectives and competences:

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Študenti pridobijo temeljno znanje s področja besedoslovja in razumejo medbesedna in frazeološka razmerja v slovenskem jeziku.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

Študenti so na podlagi pridobljenega znanja sposobni samostojno slediti aktualnim besedoslovnim raziskavam in jih ustrezno vgrajevati v že usvojen sistem znanja.

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

Metode poučevanja in učenja:

- predavanja
- seminarji (aktivna udeležba študentov).

Learning and teaching methods:

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /

Weight (in %) Assessment:

– pisni izpit	80 %	Type (examination, oral, coursework, project):
– aktivno sodelovanje na seminarju	10 %	
– aktivno sodelovanje na predavanjih	10 %	

Reference nosilca / Lecturer's references:

- STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Prevzete leksemske prvine in njihova besedotvorna zmožnost v slovenščini. *Slavistična revija*. [Tiskana izd.], str. [149]-160. [COBISS.SI-ID 16146952]
- STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Lastnosti pridevniških tvorjenk v poskusnem besednodružinskem slovarju slovenskega jezika. *Razpr, Razr. filol. lit. vede - Slov. akad. znan. umet.*, 2007, 20, str. 275-289. [COBISS.SI-ID 15739912]
- STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Slovenska slengovska frazeologija danes. *Slov. jez.*, 2007, 6, str. 183-193. [COBISS.SI-ID 15467528]
- STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Poskusni elektronski besednodružinski slovar slovenskega jezika. *Riječ*, 2006, god. 12, sv. 3, str. 50-64, ilustr. [COBISS.SI-ID 15061256]
- STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Prevzete in domače prvine v slovenskih zloženkah. *Jezikosl. zap.*, 2005, 11, št. 2, str. 7-30. [COBISS.SI-ID 24639021]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Idejni vzorci v mladinski književnosti
Course title:	

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		1.	2.

Vrsta predmeta / Course type

izbirni predmet

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15	0		0	0	75	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

red. prof. dr. Dragica Haramija, hab.: mladinska književnost

Jeziki /
Languages:

Predavanja /
Lectures:
Vaje / Tutorial:

slovenski

slovenski

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

Vsebina:

- Vpogled v predmet, sorodne discipline in razmerja med njimi. Uporabnost predmeta in aplikacije.
- Temeljna morfološka vprašanja v mladinski književnosti.
- Genologija v mladinski književnosti, s poudarkom na proznih mladinskih književnih vrstah.
- Teme v mladinski književnosti.
- Idejni vzorci v mladinski književnosti.

Content (Syllabus outline):

Temeljni literatura in viri / Readings:

– Dragica Haramija, 2003: <i>Žanri slovenskega mladinskega realističnega romana. Obdobja 21.</i> Ljubljana: Filozofska fakulteta. 171-180. – Dragica Haramija, 2010: <i>Holokavst skozi otroške oči.</i> Murska Sobota: Franc-Franc. – Vladimir J. Propp, 2005: <i>Morfologija pravljice.</i> Ljubljana: Studia humanitatis. – Igor Saksida, 2005: <i>Bralni izzivi mladinske književnosti.</i> Domžale: Izolit. Viri: Proza: socialno-psihološka proza (Svetina, Peter: Vidov Angel. Provoost, Ann: Padec. Boyne, John: Deček v črtasti pižami. Gleitzman, Morris: Nekoč, Potem, Zdaj. Patterson, Sue: Most v Terabitijo.), pravljice (folklorne pravljice različnih narodov, Osojnik, Mojca: Polž Vladimir gre na štop, Hiša, ki bi rada imela sonce. Lainšček, Feri: Regratova roža. Mlakar, Ida: serija o Bibi in Gustiju, serija Ciper coper medenjaki. Svetina, Peter: O mrožku, ki si ni hotel striči nohtov, Mrožek dobi očala, Klobuk gospoda Konstantina. Štefan, Anja: Štiri črne mravljice.), fantastika in znanstvena fantastika (Žorž, Danila: Poskus, Primer letečega krožnika. Mazzini, Miha: Drevo glasov), mit (slovanski, grški, rimski, skandinavski, egipčanski in drugi miti, Goljevšček, Alenka: Med bogovi in demoni), pripovedka (Kelemina, Jakob: Bajke in pripovedke slovenskega ljudstva z mitološkim uvodom). Poezija: poetološka tematika (B. A. Novak), pesmi o igri (B. Štampe Žmavc, M. Dekleva), pesmi o živalih (D. Zajc, A. Štefan, L. Praprotnik Zupančič), ljubezenske pesmi (N. Grafenauer, T. Pavček), satirične pesmi (A. Rozman Roza).	
--	--

Cilji in kompetence:

- Spoznati temeljna morfološka vprašanja v mladinski književnosti.
- Spoznati mladinsko književnost s stališča genologije.
- Spoznati teme v mladinski književnosti: na izbranih primerih s poezije, proze in dramatike.
- Razbirati idejne vzorce v mladinski književnosti.

Objectives and competences:

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
 Poglobljeno znanje in razumevanje mladinske književnosti s poudarkom na spodbujanju branja študentov (študentje pripravijo seminarsko nalogo o izbranem literarnem delu, avtorja besedila postavijo v širši kontekst književnosti in predstavijo značilnosti njegove poetike). Zmožnost interpretacije književnih besedil.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

- Študentje poznajo temeljne teme, ki se pojavljajo v mladinski književnosti in razumejo bralni razvoj, ki je povezan s tematologijo oz. z otrokovo zmožnostjo razumevanja literarnega besedila.

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja. Samostojna vaja, ki jo študent predstavi sošolcem, pri čemer uporabi že pridobljeno znanje. Interpretacija knjig s področja mladinske književnosti. Spodbujanje študentov za aktivno soustvarjanje in vključevanje v poglobljene vsebine ter kritično presojo o kakovostnih delih slovenske mladinske književnosti.

Learning and teaching methods:

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:**Weight (in %)****Assessment:**

Način (pisni izpit, ustno izpraševanje, naloge, projekt) - ustno izpraševanje	100 %	Type (examination, oral, coursework, project):
--	--------------	--

Reference nosilca / Lecturer's references:

Dragica Haramija, 2010: *Holokavst skozi otroške oči*. Murska Sobota: Franc-Franc.

Dragica Haramija, 2011: *Mariborske vedute: pripovedke o mestu in okolici*. Maribor: Založba Pivec.

Dragica Haramija, 2007: Realistični prozni vzorci v delih Astrid Lindgren. *Otrok in knjiga* 69. 30–40.

Dragica Haramija, 2005: Pregled sodobne slovenske mladinske proze. *Jezik in slovstvo* 3–4. 27–36.

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Indoevropska, praslovanska in starocerkvenoslovanska dediščina
Course title:	

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		1.	1.

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer: doc. dr. Natalija Ulčnik, hab.: slovenski jezik

Jeziki / Languages:
Predavanja / Lecture: slovenščina
Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

Contents (Syllabus outline):

1. Rekonstrukcija prajezika; ide. jeziki
2. Od indoevropščine do praslovanščine; baltoslovanska problematika
3. Od praslovanščine do stare cerkvene slovanščine
4. Delovanje Cirila in Metoda
5. Nastanek stare cerkvene slovanščine in njena jezikovna osnova; razmerje do drugih slovanskih jezikov
6. Poimenovanje prvega slovanskega knjižnega jezika
7. Periodizacija starocerkvenoslovanskega in cerkvenoslovanskega jezika in književnosti
8. Glagolska in cirilska azbuka
9. Označevanje števil, besedne krajšave
10. Glasoslovje, oblikoglasni pojavi
11. Slovnične kategorije in besedne vrste
12. Paradigmatika pregibnih besednih vrst
13. Oblikoslovje in besedotvorje

14. Značilnosti leksike, grecizmi in druge izposojenke; slovar starocerkvenoslovanskega besedja
15. Branje starocerkvenoslovanskih ciriličnih besedil
16. Jezikovna interpretacija in analiza starocerkvenoslovanskega kanona
17. Transkripcija iz cirilice v latinico in iz latinice v cirilico
18. Poskus prevajanja starocerkvenoslovanskih besedil v slovenščino

Temeljni študijski viri / Readings:

V. Babič, 2003: *Učbenik stare cerkvene slovanščine*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta.

R. S. P. Beekes, 1995: *Comparative Indo-European Linguistics. An Introduction*. Amsterdam – Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.

F. Bezljaj, 1976–2007: *Etimološki slovar slovenskega jezika*. Ljubljana: Mladinska knjiga.

M. Golden, 1997: *O jeziku in jezikoslovju*. Ljubljana: Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani.

P. W. Lehmann, 1993: *Theoretical bases of Indo-European linguistics*. London, New York: Routledge.

M. Mihaljević, 2002: *Slavska poredbena gramatika 1*. Zagreb: Školska knjiga.

France Tomšič, 1943: *Starocerkvenoslovanska slovnica in čitanka: za višje razrede srednjih šol*. Ljubljana: Pokrajinska šolska založba.

Cilji in kompetence:

Cilj predmeta je seznaniti študente z razvojem praslovanščine iz indoevropščine in predstaviti staro cerkveno slovanščino kot osnovo za nadaljnje proučevanje zgodovinske slovnice slovanskih jezikov. Predavanja podajajo strukturo indoevropščine in praslovanščine ter njej sorazmerno bližnje stare cerkvene slovanščine, izpričane v spomenikih raznih slovanskih redakcij.

Seminarji dopolnjujejo predavanja s konkretnimi primeri iz ide., psl. besedišča ter s primeri iz stcsl. besedil.

Objectives and competences:

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
Po opravljenem izpitu bo študent zgodovinsko poglobljeno dojemal posebnosti drugih slovanskih pa tudi indoevropskih jezikov, zmožen bo brati in uporabljati nadaljnjo strokovno in znanstveno literaturo z obravnavanega področja.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
Pridobljeno znanje je nujna podlaga za študij

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Transferable/Key Skills and other attributes:

slovenskih narečij, pri knjižnem jeziku pa za strokovno soočanje tako z najstarejšimi in starejšimi spomeniki kakor s sinhrono nerazložljivimi pojavi v sodobnem govoru in besedilih.	
---	--

Metode poučevanja in učenja:

predavanja, seminar, domače naloge.

Learning and teaching methods:

--

Načini ocenjevanja:

- seminarska naloga z zagovorom,
- pisni izpit.

Delež (v %) /

Weight (in %)

Assessment:

20 %

80 %

Reference nosilca / Lecturer's references:

ULČNIK, Natalija. Košičevo besedje v slovarju stare knjižne prekmurščine. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Od Megiserja do elektronske izdaje Pleteršnikovega slovarja*, (Zora, 56). V Mariboru: Filozofska fakulteta, Oddelek za slovanske jezike in književnosti, 2008, str. 168-181. [COBISS.SI-ID 16201480]

ULČNIK, Natalija. Slovarsko gradivo Ftičarjevega romana Za nápršnjek vedríne. *Slavia Centralis*, 2010, letn. 3, št. 2, str. 125-137. [COBISS.SI-ID 17905416]

ULČNIK, Natalija. Slomškove Drobtinice. *Stud. Hist. Slov.*, 2010, letn. 10, št. 2/3, str. 683-703, ilustr. [COBISS.SI-ID 1065349]

ULČNIK, Natalija. *Začetki prekmurskega časopisja : besedje Agustičevega časopisa Prijatelj*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 67). V Mariboru: Filozofska fakulteta, Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, 2009. 410 str., ilustr., tabele. ISBN 978-961-6656-40-5. [COBISS.SI-ID 64082689]

UČNI NAČRT PREDMETA / SUBJECT SPECIFICATION			
---	--	--	--

Predmet:	Interpretacija izbranih mladinskih romanov
Subject Title:	

Študijski program Study programme	Študijska smer Study field	Letnik Year	Semester Semester
Univerzitetni dvopredmetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		1.	2.

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanj a Lectures	Seminar Seminar	Sem. vaje Tutorial	Lab. vaje Labor work	Teren. vaje Field work	Samost. delo Individ. work	ECTS
15					75	3

Nosilec predmeta / Lecturer: red. prof. dr. Dragica Haramija, hab.: mladinska književnost

Jeziki / Languages:	Predavanja / Lecture:	slovenščina
	Vaje / Tutorial:	

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

/

Prerequisites:

Vsebina:

- Vpogled v predmet, sorodne discipline in razmerja med njimi. Uporabnost predmeta in aplikacije.
 - Literarnozgodovinski pregled mladinskega romanopisja.
 - Žanri slovenskega mladinskega romana.
 - Značilnosti realističnih mladinskih romanov.
 - Značilnosti fantastičnih mladinskih romanov.
 - Interpretacija mladinskih romanov.

Content (Syllabus outline):

Temeljni literatura in viri / Textbooks:

- Dragica Haramija, 2000: *Slovenska realistična avanturistična mladinska proza*. GIZ GTP: Videm pri Ptuj (izbrana poglavja).
- Dragica Haramija, 2003: Žanri slovenskega mladinskega realističnega romana. *Obdobja* 21. Ljubljana: Filozofska fakulteta. 171–180.
- Igor Saksida, 2005: *Bralni izzivi v mladinski književnosti*. Domžale: Izolit (izbrana poglavja).
- Viri: izbrani mladinski romani; seznam dostopen na spletni strani (približno 15 knjig).

Cilji:

Spoznati književno interpretacijo. Natančneje določiti značilnosti sodobnega slovenskega mladinskega romana. Samostojno interpretirati izbrane romane.

Objectives:

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje mladinskega romana s poudarkom na spodbujanju branja študentov (študenti se za seminarje pripravljajo aktivno, prebrati morajo književno delo, za katerega se dogovorimo). Zmožnost interpretacije književnih besedil.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

- Sposobnost samostojnega in avtonomnega delovanja na področju mladinske proze, mladinske književnosti sploh in širše spodbujanje bralne kulture.
- Pripravljenost na nenehno strokovno izpopolnjevanje.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Transferable/Key Skills and other attributes:

Metode poučevanja in učenja:

Predstavitev vsebine ob spodbujanju študentov k problemskemu pristopu in reševanju načrtovanih specifičnih problemov. Interpretacija knjig s področja mladinskega romana. Spodbujanje študentov za aktivno soustvarjanje in vključevanje v poglobljene vsebine ter kritično presojo.

Learning and teaching methods:

Načini ocenjevanja:

- pisni izpit.

Delež (v %) /

Weight (in %) **Assessment:**

100 %

Reference nosilca / Lecturer's references:

Dragica Haramija, 2007: Otroška književnost Lile Prap. *Jezik in slovstvo* 6. 51–64.

Dragica Haramija, Janja Batič, 2011: Slovenska kulturna dediščina v zgodbah in podobah. *Meddisciplinarnost v slovenistiki*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete (Obdobja 30). 179–184.

Dragica Haramija, 2011: Uloga žvotinja u žanrovima slovenske dječje književnosti. Kulturni betijarij 2. Zagreb: Institut za etnologiju i folkloristiku. 829–851.

Dragica Haramija, 2009: *Sedem pisav: opusi sedmih sodobnih slovenskih mladinskih pisateljev*. Maribor: Mariborska knjižnica, Pedagoška fakulteta.

Dragica Haramija, 2009: *Slovensko-hrvaške vezi v sodobni mladinski prozi*. Maribor: Filozofska fakulteta, Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti (Zora; 65).

Dragica Haramija, 2000: *Slovenska realistična avanturistična mladinska proza*. GIZ GTP: Videm pri Ptuj.

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	Izbrana poglavja iz evropskega modernizma
Course title:	

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		2.	3.

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15	15				60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Jeziki / Languages:	Predavanja / Lecture:	slovenščina
	Vaje / Tutorial:	

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

Vsebina:

Predmet se ukvarja z zgodovino svetovne književnosti v obdobju modernizma, in sicer tako, da so predstavljena izbrana avantgardna gibanja, ki spadajo v to smer (futurizem, ekspresionizem, dadaizem in nadrealizem, imagizem, konstruktivizem), ter avtorji, ki so razvijali lastne poetike v okviru modernizma, vendar jih ni mogoče uvrstiti v nobeno od gibanj (npr. T. S. Eliot). Obravnavani so ključni avtorji iz različnih nacionalnih okolij, pri čemer sta analiza in interpretacija njihovih del usmerjeni v odkrivanje vsebinskih in formalnih značilnosti, ki so sooblikovale razvoj slovenske književnosti.

Contents (Syllabus outline):

Temeljni študijski viri / Readings:

Drago Bajt, 1985: *Ruski literarni avantgardizem: futurizem, konstruktivizem, absurdizem*. Ljubljana: DZS. (Literarni leksikon 27).

Aleš Berger, 1981: *Dadaizem. Nadrealizem*. Ljubljana: DZS. (Literarni leksikon 14).

Malcolm Bradbury in James McFarlane, 1978 (ur.): *Modernism 1890–1930*. Harmondsworth: Penguin Books.

Aleksander Flaker, 1984: *Ruska avantgarda*. Zagreb: Liber, Globus.

Hugo Friedrich, 1972: *Struktura moderne lirike*. Ljubljana: CZ.

Lado Kralj, 1986: *Ekspresionizem*. Ljubljana: DZS. (Literarni leksikon 30).

Vera Troha, 1993: *Futurizem*. Ljubljana: DZS. (Literarni leksikon 40).

Cilji in kompetence:

Študent pozna razvoj evropskega modernizma, kar mu omogoča boljše razumevanje in vrednotenje slovenske književnosti te smeri; razvija sposobnosti analiziranja in interpretiranja literarnih del.

Objectives and competences:

--

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
Študent zna samostojno analizirati in interpretirati literarna dela, prepoznati formalne in vsebinske značilnosti modernizma. Razume pomen socialno-kulturnega konteksta za razvoj književnosti.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
Študent zna primerjati razvoj evropske književnosti obravnavanega obdobja z razvojem slovenske književnosti.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:
Transferable/Key Skills and other attributes:

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja, samostojni študij, seminarska naloga, diskusija.

Learning and teaching methods:

--

Načini ocenjevanja:

Seminarska naloga.
Ustni izpit.

Delež (v %) /

Weight (in %)

Assessment:**50 %****50 %****Reference nosilca / Lecturer's references:**

PAVLIČ, Darja. Lirski subjekt v poeziji Daneta Zajca. *Literatura (Ljublj.)*, maj-jun. 2009, letn. 21, št. 215/216, str. 114-123. [COBISS.SI-ID 18177288]

PAVLIČ, Darja. Contextualizing contemporary Slovenian lyric poetry within literary history. *Slov. stud.*, 2009, 31, [št.] 2, str. 161-170. [COBISS.SI-ID 18128392]

PAVLIČ, Darja. Pesniške, mentalne in druge podobe. *Primer. književ.*, 2010, letn. 33, št. 3, str. 235-249. [COBISS.SI-ID 44353634]

PAVLIČ, Darja. Simbolna govorica v Zajčevi igri Jagababa. *Stud. Hist. Slov.*, 2011, letn. 11, št. 2/3, str. 723-734, ilustr. [COBISS.SI-ID 1146757]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Jezikovna interpretacija narečnih besedil
Course title:	

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		3.	6.

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

X

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
	30	15			45	3
Nosilec predmeta / Lecturer:		Red. prof. dr. Mihaela Koletnik, hab.: slov. jezika				

Jeziki / Languages:

Predavanja / slovenščina

Lecture:

Vaje / Tutorial: slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

Jih ni.

Vsebina:

Contents (Syllabus outline):

1. Predmet obsega narečna besedila vseh slovenskih narečij s poudarkom na narečnih besedilih s področja popularne kulture (glasba, film, gledališče, mediji).
2. Analiza obsega naglas, samoglasniški in soglasniški sestav, oblikospreminevalne in oblikotvorne vzorce, skladišne značilnosti, besedje in besedilotvorje govornega besedila.

Temeljni študijski viri / Readings:

1. LOGAR, TINE: 1986: *Slovenska narečja*. Ljubljana: Mladinska knjiga.
2. KUKONEN, Pirjo 2004: Dialects we live by. Globality and locality – dialect as locality. In: Irmeli Helin (ed.): *Dialektübersetzung und Dialekte in Multimedia*. Frankfurt am Main: Peter Lang. 11–20.
3. HELIN, Irmeli 2008: Dialect songs – images of our time or a way to escape from globalization? In: Irmeli Helin (ed.): *Dialect for all seasons : cultural diversity as tool and directive for dialect researchers and translators*. Münster: Nodus Publikationen. 205–217.
4. NADIANI, Giovanni, 2004: Dialekt und filmische Nicht-Übersetzung. *Dialektübersetzung und Dialekte in Multimedia*. Frankfurt am Main: P. Lang. (Nordeuropäische Beiträge aus den Human- und Gesellschaftswissenschaften, Bd. = Vol. 24). 53–74.
5. VALH LOPERT, ALENKA, 2007: Mariborski pokrajinski pogovorni jezik na komercialnem radiu (Radiu City). *Besedje slovenskega jezika*. Zora 50. Maribor: Slavistično društvo. (Zora 50). 261–273.

Cilji in kompetence:

Analiza vseh jezikovnih ravnin v obravnavanem narečnem besedilu in njihova primerjava s knjižnimi.

Objectives and competences:

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Študentje:

- prepoznajo dialektološke prvine na vseh jezikovnih ravninah slovenskih dialektov;
- razumejo zgodovino jezikovnega razvoja in razpoznajo po ključnih glasoslovnih razvojih posamezne dialekte,
- razumejo vlogo dialektov v sodobnih procesih globalizacije.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

Študentje poznajo status slovenske narečne zvrsti in prepoznavajo dialektalne zakonitosti na področju popularne kulture in v medijih.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Transferable/Key Skills and other attributes:

Metode poučevanja in učenja:

Metoda vizualnega predstavljanja in poslušanja; branje narečnih besedil.

Learning and teaching methods:

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /

Weight (in %) **Assessment:**

Seminarska naloga.

100 %

Reference nosilca / Lecturer's references:

1. KOLETNIK, Mihaela. The Prekmurje dialect in popular music. In: Irmeli Helin (ed.): *Dialect for all seasons : cultural diversity as tool and directive for dialect researchers and translators*. Münster, 2008: Nodus Publikationen. 219–226.
2. KOLETNIK, Mihaela. Med narečnim in knjižnim v Halgatu. V: NOVAK-POPOV, Irena (ur.). *Vloge središča: konvergenca regij in kultur*. Ljubljana: Zveza društev Slavistično društvo Slovenije, 2010, str. 210-217. [COBISS.SI-ID [17904648](#)]
3. KOLETNIK, Mihaela, VALH LOPERT, Alenka. 2011: Mariborski pogovorni jezik v gledališki uprizoritvi. V: KRAKAR-VOGEL, Boža (ur.). *Slavistika v regijah - Maribor*. Ljubljana: Zveza društev Slavistično društvo Slovenije. 55-61.
4. KOLETNIK, Mihaela, VALH LOPERT, Alenka: Maribor Colloquial Language on Stage (v tisku, 2011).
5. KOLETNIK, Mihaela, VALH LOPERT, Alenka: VALH LOPERT, Alenka: Dialect in Film: *Oča (Father)*, directed by Vlado Škafar (v tisku, 2012).
6. KOLETNIK, Mihaela, ZEMLJAK JONTES, Melita: Styrian and Carinthian in Slovenian popular music (v tisku, 2012).

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Jezikovna interpretacija sodobnih slovenskih besedil
Course title:	

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		3.	6.

Vrsta predmeta / Course type

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30		15			45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

doc. dr. Branislava Vičar, hab.: slovenski knj. jezik

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lectures:**

slovenščina

Vaje / Tutorial:

slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

Vsebina:

Predmet se osredinja na metode kritične analize diskurza. Izpostavlja povezave med jezikovnimi lastnostmi besedila in družbeno-političnimi strukturami, razmerji in procesi. Besedilo je prikazano v razmerju do struktur moči, ideologije in konstrukcije družbenih identitet. Poseben poudarek je na vlogi jezika pri družbeni konstrukciji, tj. konstrukciji regionalnih, nacionalnih, transnacionalnih identitet, kakor tudi pri diskurzivnih manifestacijah imperializma, nacionalizma, ksenofobije, rasizma, seksizma, speciesizma in drugih ideologij, ki podpirajo ekonomsko-politični sistem.

Content (Syllabus outline):

Temeljni literatura in viri / Readings:

1. Karmen Erjavec, Melita Poler Kovačič, 2007: *Kritična diskurzivna analiza novinarskih prispevkov*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede, Marginalija.
2. Norman Fairclough, 2010: *Critical Discourse Analysis*. Harlow. (Izbrana poglavja.)
3. Andrew Goatly, 2000: *Critical Reading and Writing*. London in New York.
4. Teun van Dijk, 1993: Principles of Critical Discourse Analysis. *Discourse and Society* 4 (2). 249–283.
5. Andreja Vezovnik, 2008: Kritična diskurzivna analiza v kontekstu sodobnih diskurzivnih teorij. *Družboslovne razprave* 57. 79–96.

Cilji in kompetence:

Študentke in študenti poznajo zgodovino, principe, cilje in vsebine kritične diskurzivne analize in prepoznajo, kako se KDA razlikuje od drugih oblik diskurzivne analize. Razumejo sistemsko funkcijsko jezikoslovje kot analitično orodje za KDA: kako lahko uporabijo ta pristop za osvetlitev povezave med družbenimi sistemi in družbenimi dogodki.

Objectives and competences:

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Študentke in študenti so sposobni presojati aktualno družbeno-politično problematiko v okviru kritičnega pristopa k diskurzu. Razvijejo globlje razumevanje za uporabo KDA pri sistematični interpretaciji dominantnih in subalternih diskurzov.

Usvojijo metodologijo in temeljne prvine, potrebne za lastno KDA izbranega pisnega ali govornega besedila.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: Razvijanje analitičnega in kritičnega mišljenja ter sistemskega razumevanja obstoječe konsenzualne realnosti.

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja, individualno delo, priprava seminarske vaje, predstavitev seminarske vaje, diskusija.

Learning and teaching methods:

Načini ocenjevanja:

Aktivno sodelovanje na predavanjih in pri seminarskih vajah, domače naloge.

Seminarska vaja.

Ustni izpit.

Delež (v %) /

Weight (in %)

Assessment:

Type (examination, oral, coursework, project):

30 %

40 %

30 %

Reference nosilca / Lecturer's references:

VIČAR, Branka. Koncept narave v Jamnici : ekokritični diskurzivni pristop = The concept of nature in Jamnica : an ecocritical discursive approach. V: BOROVIK, Silvija (ur.). *[Novi pogledi na Prežihovega Voranca]*, (Jezik in slovstvo, letn. 55, št. 3/4). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, 2010, str. 123-137, ilustr. [COBISS.SI-ID 18421512]

VIČAR, Branka. Polom človeštva : rekonstrukcija človekovega odnosa do živali v Kunderovi Neznosni lahкости bivanja. V: KRAKAR-VOGEL, Boža (ur.). *Slavistika v regijah - Maribor*, (Zbornik Slavističnega društva Slovenije, 22). Ljubljana: Zveza društev Slavistično društvo Slovenije, 2011, str. 95-98. [COBISS.SI-ID 18670856]

VIČAR, Branka. Moralna vrednost živali v diskurzu biotske raznovrstnosti. V: KRANJC, Simona (ur.). *Meddisciplinarnost v slovenistiki*, (Obdobja, Simpozij, = Symposium, 30). 1. natis. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete, 2011, str. 509-514.

<http://www.centerslo.net/files/file/simpozij/simp30/Zbornik/Vicar.pdf>. [COBISS.SI-ID 18785288]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Jezikovna interpretacija starejših slovenskih besedil
Course title:	

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		2.	4.

Univerzitetna koda predmeta / University subject code: X

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
	30				60	3

Nosilec predmeta / Lecturer: doc. dr. Natalija Ulčnik, hab.: slovenski jezik

Jeziki / Languages:	Predavanja / Lecture:	slovenščina
	Vaje / Tutorial:	

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti: Ni potrebno.

Jih ni.

Prerequisites:

Vsebina:

- Jezikovna interpretacija rokopisnih spomenikov, nastalih od 10. do 16. stoletja (Brižinski spomeniki, Rateški/Celovski rokopis, Stiški rokopis, Starogorski rokopis,): zgodovinske okoliščine nastanka spomenikov, obravnava jezikovnih značilnosti posameznega spomenika po ravninah (pisava, glasoslovje, oblikoslovje, skladnja, besedje), zgradba besedil in njihove stilne značilnosti.
- Kranjski rokopis in drugi prisežni obrazci 17., 18. in 19. stoletja.
- Interpretacija izbranih besedilnih odlomkov iz del slovenskih protestantskih piscev (Trubarja, Krelja in Dalmatina): obravnava po jezikovnih ravninah, primerjava z rokopisnimi spomeniki.
- Interpretacija izbranih besedilnih odlomkov iz zvrstno različnih del 17., 18. in 19.

Contents (Syllabus outline):

stoletja: iz biblijskih prevodov (npr. Basar, Japelj, Wolf, Küzmič), pridig (Svetokriški), strokovnih besedil (npr. Pohlin, Vodnik), uradovanih besedil (patenti), časopisov, oglaševalskih besedil, pripovednih del (npr. Cigler) itd. – Obravnava odlomkov po jezikovnih ravlinah, primerjava z jezikom slovenskih protestantskih piscev in ugotavljanje sprememb v glasoslovnem, oblikoslovnem, skladenjskem in besednem sestavu. – Diplomatični in kritični prepis, znotrajjezikovni prevodi v sodobno slovenščino; znanstvenokritične izdaje. – Učna ura v Pokrajinskem arhivu Maribor: gradivo – najstarejši rokopisi in tiski, možnosti raziskovanja.	
---	--

Temeljni študijski viri / Readings:

- *Brižinski spomeniki*, Znanstvenokritična izdaja, Izdala Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti, Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede, Založila Slovenska knjiga, Ljubljana, 1992.
- N. Mikhailov, 2001: *Jezikovni spomeniki zgodnje slovenščine*, Rokopisna doba slovenskega jezika (od XIV stol. do leta 1550). Trst: Mladika.
- M. Orožen, 1996: *Poglavja iz zgodovine slovenskega knjižnega jezika (Od Brižinskih spomenikov do Kopitarja)*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za slovanske jezike in književnosti.
- – – 1996a: *Oblikovanje enotnega slovenskega knjižnega jezika v 19. stoletju*. Ljubljana: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete.
- J. Rigler, 1968: *Začetki slovenskega knjižnega jezika*. Ljubljana: SAZU.

Cilji in kompetence:

Temeljni cilj je poglobljeno seminarsko delo, pri čemer lahko študenti uporabijo in smiselno povezujejo teoretično znanje, pridobljeno pri predavanjih jezikovnozgodovinsko orientiranih predmetov. Študenti v okviru seminarja razvijajo sposobnost samostojnega analitičnega pristopa k besedilom in se pripravljajo na raziskovalno delo. Podrobnejši cilji predmeta so:

- seznaniti študente s slovenskimi rokopisnimi spomeniki, z besedili iz 16. stoletja in knjižnim jezikom v njegovi začetni fazi ter z zvrstno različnimi besedili iz 17., 18. in 19. stoletja,
- doseči razumevanje besedil,
- dati znanje o razvojnem spreminjanju jezika od 10. do 19. stoletja ter o znotraj- in zunajjezikovnih vzrokih spreminjanja,

Objectives and competences:

– dati znanje o trajnem prizadevanju za jezikovno in stilistično dognanost besedil.

--

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje: Po zaključku tega predmeta bo študent/-ka sposoben/-a: – prepoznati jezikovne spomenike (glede na njihovo vsebino in jezikovne značilnosti), – razlikovati zvrstno različna besedila glede na njihove jezikovne, vsebinske in stilne značilnosti, – izkazati razumevanje jezikovnorazvojnih procesov, ki so potekali od 10. do 19. stoletja, – najti sorodne pojave v neobravnavanih in kasneje nastalih besedilih, – sklepati na vzroke nadaljnjih jezikovnorazvojnih procesov. Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: – spretnost komuniciranja (pisno in ustno izražanje), – uporaba informacijske tehnologije (iskanje informacij na svetovnem spletu), – reševanje problemov (določanje starosti neobravnavanih besedil, ugotavljanje jezikovnih značilnosti besedil).
--

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:
Transferable/Key Skills and other attributes:

Metode poučevanja in učenja:

– delo v skupinah, delo v dvojicah, individualno delo, – interpretacija in analiza besedil, – učna ura v Pokrajinskem arhivu Maribor.

Learning and teaching methods:

--

Načini ocenjevanja:

– Seminarska naloga z zagovorom.

Delež (v %) /

Weight (in %)

Assessment:

100 %

Reference nosilca / Lecturer's references:

ULČNIK, Natalija. Značilnejše poteze Kremplovega jezika v rokopisnih pridigah iz leta 1822 = Distinctive features of Kremppl's language in manuscript sermons from 1822. V: JESENŠEK, Marko (ur.). <i>Globinska moč besede : red. prof. dr. Martini Orožen ob 80-letnici</i>, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 80). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2011, str. 211-224. [COBISS.SI-ID 18700296] ULČNIK, Natalija. Časopisje kot vir Pleteršnikovega Slovensko-nemškega slovarja = Newspapers as a source for Pleteršnik's Slovenian-German dictionary. V: JESENŠEK, Marko (ur.). <i>Izzivi sodobnega slovenskega slovaropisja</i>, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 75). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2011, str. 353-372.
--

[COBISS.SI-ID 18627336]

ULČNIK, Natalija. Jezikovne in vsebinske posebnosti poročevalskih besedil o slovenskem taborskem gibanju. *Čas. zgod. narodop.*, 2008, letn. 79 = n.v. 44, št. 1/2, str. 161-178. [COBISS.SI-ID 16129800]

ULČNIK, Natalija. *Začetki prekmurskega časopisja : besedje Agustičevega časopisa Prijatelj*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 67). V Mariboru: Filozofska fakulteta, Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, 2009. 410 str., ilustr., tabele. ISBN 978-961-6656-40-5. [COBISS.SI-ID 64082689]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Jezikovna politika in jezikovno načrtovanje
Course title:	

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		1.	2.

Univerzitetna koda predmeta / University subject code: X

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
45	30				105	6

Nosilec predmeta / Lecturer: red. prof. dr. Marko Jesenšek, hab.: slovenski jezik

Jeziki /	Predavanja / Lecture:	slovenščina
Languages:	Vaje / Tutorial:	slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

Graduate degree ECTS.

Vsebina:

- Jezikovna politika in jezikovno načrtovanje od Trubarja do danes:
 - reformacija in protireformacija, katoliško obdobje, barok, razsvetljenstvo, prva polovica 19. stoletja, druga polovica 19. stoletja, položaj slovenskega jezika v Kraljevini Jugoslaviji, jezikovno načrtovanje v SFRJ in RS.
- Portoroško srečanje in Slovenščina v javnosti.
- Jezikovno razsodišče.
- Jezikovni kotički.
- Okvir programa za jezikovno politiko in nosilci dejavne jezikovne politike v RS.
- Položaj slovenščine v domačem in mednarodnem okolju in skrb za njeno udejanjanje.
- Zakon o javni rabi slovenskega jezika:

Contents (Syllabus outline):

Jezikovnopolitična vizija
Vsebinska opredelitev jezikovne politike RS 2012–2016 s cilji in ukrepi
I
Uvod
Splošni cilji in ukrepi

– historiat, – primerjava slovenskega jezikovnega zakona s podobnimi evropskimi. – Resolucija o nacionalnem programu za jezikovno politiko 2007–2011 in 2012–2016: – historiat, – primerjava osnutkov in dopolnil v javnih razpravah, – primerjava obeh Resolucij. – Nacionalni program za jezikovno politiko 2012–2016: – jezikovnopolitična vizija, – nosilci dejavne jezikovne politike v RS. – Formalnopravni vidiki programa slovenske jezikovne politike – Slovenščina kot uradni jezik Evropske zveze: – pravni predpisi, ki se nanašajo na rabo, varstvo in razvoj jezika, – jezikovna vprašanja v zvezi z evropsko in slovensko zakonodajo. – Jezikovno izobraževanje – jezikovna ureditev slovenskega visokega šolstva in znanosti, – slovenščina kot prvi jezik V RS in zunaj RS, – slovenščina kot drugi in tuji jezik, – jezik manjšin in priseljencev v RS, – tuji jeziki, – dvojezičnost in dvojezikovnost, večjezičnost, – večinsko prebivalstvo, večinski jezik in jezik manjšine, – razvijanje strategije učinkovitih jezikovnih rešitev slovenščina v Porabju, na Koroškem, v Reziji in Benečiji, – jezikovne pravice državljanov RS in tujcev v Sloveniji. – Jezikovna opremljenost – jezikovni opis, – standardizacija, – jezikovne tehnologije, – digitalizacija.	
--	--

Temeljni študijski viri / Readings:

Marko Stabej, 2010: *V družbi z jezikom*, (Zbirka Trojinski konj). Ljubljana: Trojina, zavod za uporabno slovenistiko.

Marko Jesenšek, 2009: Slovenski jezik in Evropska zveza. *Slavia Centralis*, letn. 2, št. 2, 7–23.

Marko Jesenšek, 2006: Slovenski jezik v skupščini prve Jugoslavije. *Čas. zgod. narodop.*, 2006, letn. 77 = n.v. 42, št. 2/3, str. 255-267.

Marko Jesenšek, 2004: Razvoj slovenske jezikovne politike nekoč in danes. *Studia Historica Slovenica*, letn. 4 (2004), št. 2-3). Maribor, str. 681694.

Vesna Mikolič (ur.), 2005: *Slovenščina in njeni uporabniki v luči evropske integracije*. Koper: založba Annales.

Marko Jesenšek, 2001: Slovenščina danes. V: TOKARZ, Emil (ur.). *Słowiańszczyzna w kontekście przemian Europy końca XX wieku : język - tradycja - kultura*. Katowice: Śląsk, 2001, str. 169–178.

Marko Jesenšek (ur.), 2003: *Perspektive slovenistike ob vključevanju v Evropsko zvezo*, (Zbornik Slavističnega društva Slovenije, 14). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije.

Breda Pogorelec (ur.), 1984: *Slovenščina v javnosti*. Zbornik, 1984. Ljubljana: RK SZDL,

Inka Štrukelj (ur.), 2000: *Kultura, identiteta in jezik v procesih evropske integracije*. Ljubljana: Društvo za uporabno jezikoslovje Slovenije

Ada Vidovič Muha (ur.), 1996: *Jezik in čas*. Zbornik. Ljubljana: Filozofska fakulteta.

Zakon o javni rabi slovenskega jezika(ZJRS). (Ur.l. RS, št. 86/2004)

Resolucija o nacionalnem programu za jezikovno politiko 2007–2011

Resolucija o nacionalnem programu za jezikovno politiko 2007–2011 in 2012–2016

Janko Moder (ur.) 1984: *Jezikovno razsodišče*. Založništvo tržaškega tiska Trst.

Jože Toporišič, 1991: *Družbenost slovenskega jezika*. Državna založba Slovenije.

Cilji in kompetence:

- Oblikovanje samostojnih govorcev z razvito jezikovno zmožnostjo v slovenščini in drugih jezikih ter z visoko stopnjo pripravljenosti sprejemanja jezikovne in kulturne drugačnosti ter različnosti.
- Razumeti in dejavno sooblikovati jezikovnopolitično vizijo slovenskega jezika.
- Zagotavljati rabo in nadaljnji razvoj slovenskega jezika na vseh področjih javnega življenja.
- Razumevanje NPJN in skrb za razvoj preišljene in dejavne jezikovne politike RS.
- Razumeti zgodovinski razvoj jezikovne politike in načrtovanja v Sloveniji.
- Razumeti aktualno dogajanje na področju slovenskega jezika in jezikovne politike.
- Poznati jezikovno politiko Evropske zveze.
- Spremljanje in usmerjanje položaja slovenskega jezika v Evropski zvezi.
- Razumeti in pravilno razlagati družbenost slovenskega jezika.
- Spremljanje jezikovnih razmer v družbi in odzivanje na vlogo ter pomen slovenskega jezika v javnem življenju.
- Oblikovanje dejavne jezikovne politike, ki zagotavlja ustrezen status slovenščine.
- Skrb za zagotovitev pravnih podlag za rabo slovenskega jezika.
- Znanstvenoraziskovalno spremljanje jezikovnega življenja, širjenje jezikovne zmožnosti.

Objectives and competences:

--

- Skrb za jezikovno kulturo.
- Spoznavanje jezikovnih usmeritev in opredelitev uspešnih strategij za večjo raznolikost ter skupnih evropskih načrtov.
- Spodbujanje jezikovne zavesti in uveljavljanje slovenske (in evropske) jezikovne dediščine Evrope.
- Pospeševanje in uveljavljanje evropske jezikovne raznolikost in bogastva kulturne dediščine posameznih jezikovnih okolij; večjezičnost Evrope.
- Podpiranje vseživljenjskega učenja jezikov kot odzivanje na gospodarske, družbene in kulturne spremembe v Evropi.

Predvideni študijski rezultati:

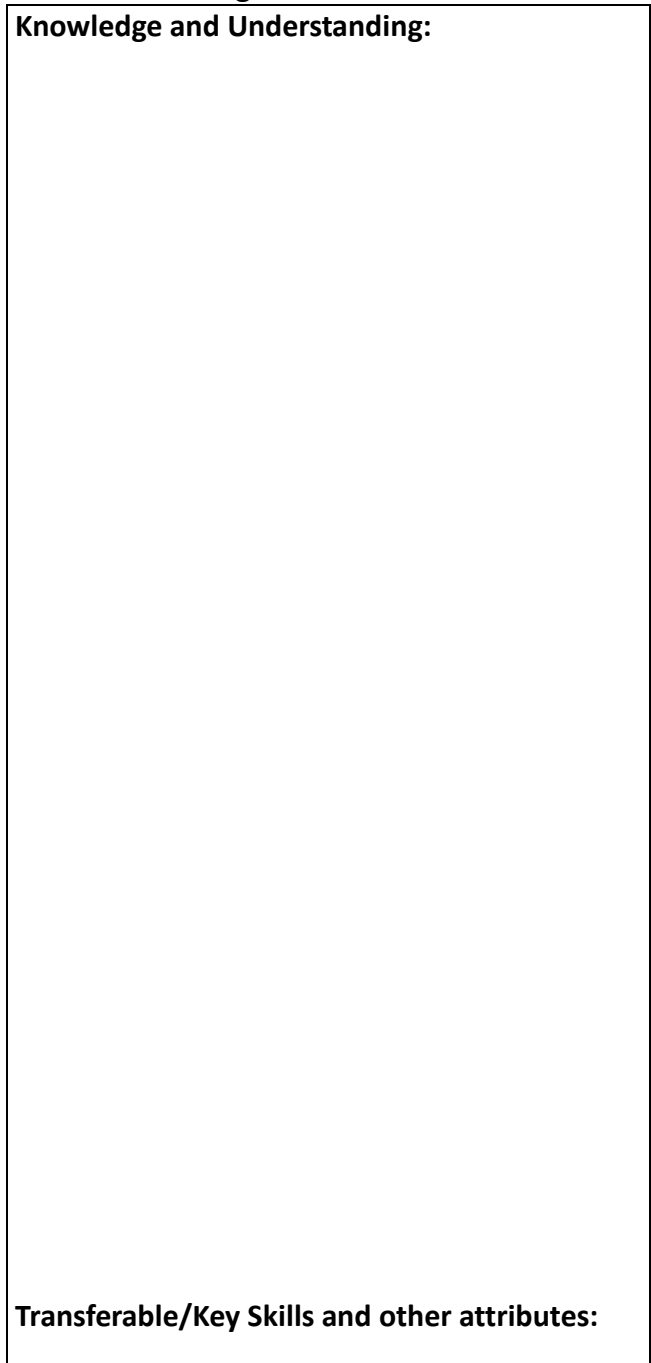
Znanje in razumevanje:

- študent pozna in razlaga Zakon o slovenskem jeziku;
- študent pozna in se kritično opredeli do aktualne slovenske jezikovne politike ter do Resolucije;
- študent pozna jezikovno politiko in strategijo jezikovnega načrtovanja v Sloveniji (primerjalno z Evropsko zvezo) in se zaveda, da se v slovenskem prostoru oblikuje samostojno;
- študent razume, da smo v Evropsko zvezo vstopili kot država z lastnim jezikom za vsa področja javnega življenja – slovenski jezik ima svojo normo, korpus in druge podlage in lastno slogovno izoblikovanost;
- študent razume odnos med Evropsko zvezo in Slovenijo, tj. zakonitost, da bomo slovensko jezikovno samobitnost razvijali tudi v novih razmerah glede na to, da Evropska zveza sprejema idejo večjezičnosti, spoštovanja in razvijanja jezikovne raznolikosti, posebnosti v izbiri jezika in njegove rabe;
- razloži razliko med jezikovno politiko, ki temelji na restrikciji, in jezikovno politiko, ki izhaja iz ozaveščanja in spodbujanja;
- samostojno uporablja jezikovno zakonodajo v vsakdanji jezikovni praksi;
- reflektira lastnega razumevanja jezikovnega zakona, njegovo kritično vrednotenje, (ne)skladnost med teoretičnimi načeli in praktično rabo.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Transferable/Key Skills and other attributes:

1. študent zbere in interpretira podatke o nacionalnem programu jezikovne politike; refleksija na jezikovni zakon; 2. sodeluje in poroča o programih in projektih raziskovanja slovenskega knjižnega jezika, predvsem raziskovanja sociokulturnih razsežnosti rabe slovenskega jezika v vsem strnjenem prostoru slovenskega jezika; 3. dela v skupinah pri poglobljanju vedenja o pravilih tvorbe besedil, posebno pri jezikovni rabi v medijih (pisnih, govornih), kar vpliva na splošno govorno kulturo javnega sporazumevanja; 4. poroča o uspešnih govornih uprizoritvah umetnostih besedil v slovenskem jeziku (izvirna slovenska dramatika in prevajanje dramskih del), kritična analiza gledališke produkcije ter pisanje člankov na to temo; 5. spretno uporablja domačo in tujo literaturo ter spoznanja Evropskega leta jezikov, ki je osvetlilo vrednost jezikovne raznovrstnosti.	
---	--

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja in seminar, individualni študij in skupinsko delo (individualne naloge in vodeni individualni študij), analiza in primerjava besedil, reševanje problemov, pozitivne in negativne rešitve, poročanje, vodeno domače delo, pisanje besedil, vodenje skupine.

Learning and teaching methods:

--

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /
Weight (in %)

Assessment:

Reševanje realnih problemov.	30 %	
Dnevnik.	40 %	
Pisni izpit.	30 %	

Reference nosilca / Lecturer's references:

1. JESENŠEK, Marko. Ezikova politika i ideologija v slovenskoto panonsko ezikovo zemlišče. V: Deseti nacionalni slavistični četenija, posveteni na 90-godišnjata ot roždenieto na prof. Svetomir Ivančev, Sofija, 22-24 april 2010. *Istina, mistifikacija, l"ža v slavyanskite ezici, literaturi i kulturi : sbornik s dokladi ot Desetite nacionalni slavistični četenija, posveteni na 90-godišnjata ot roždenieto na prof. Svetomir Ivančev, 22-24 april 2010.* Sofija: Lektura: Sofijski universitet "Sv. Kliment Ohridski", Fakultet po slavyanski filologii, Katedra po slavyanski literaturi, Katedra po slavyansko ezikoznanie, 2011, str. 31-38. [COBISS.SI-ID 19047176]
2. JESENŠEK, Marko. The problems of Slovene as a so-called "small language" in the European Union and European Scientific Area. V: BĘDKOWSKA-KOPCZYK, Agnieszka (ur.), ŠARIĆ, Ljiljana (ur.), PAVERA, Libor (ur.). *Challenges for foreign philologies. Part 1, The Bologna process and new curricula.* Bielsko-Biala: ATH, 2011, str. 126-137. [COBISS.SI-ID 18696968]
3. JESENŠEK, Marko. Slovene standard language between the centre and the periphery. *Stud.*

slav. Acad. Sci. Hung. = Studia Slavica Hung., 2010, vol. 55, no. 2, str. 279-287, doi:
10.1556/SSlav.55.2010.2.13. [COBISS.SI-ID 18070280]

4. JESENŠEK, Marko. Slovenski jezik in Evropska zveza. *Slavia Centralis*, 2009, letn. 2, št. 2, str. 7-23.
5. JESENŠEK, Marko. Razvoj slovenske jezikovne politike nekoč in danes. V: *Hartmanov zbornik*, (Studia Historica Slovenica, letn. 4 (2004), št. 2-3). Maribor: Zgodovinsko društvo dr. Franca Kovačiča, 2004, str. 681-694. [COBISS.SI-ID 13983496]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS						
Predmet:	Jezik in govor					
Cours title:						
Študijski program Study programme	Študijska smer Study field	Letnik Year	Semester Semester			
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		3	6			
Univerzitetna koda predmeta / University subject code: 						
Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Sem. vaje Tutorial	Lab. vaje Labor work	Teren. vaje Field work	Samost. delo Individ. work	ECTS
30		15			45	3
Nosilec predmeta / Lecturer:		dr. Drago Unuk, hab.: slovenski jezik				
Jeziki / Languages:	Predavanja / Lecture:		slovenščina			
	Vaje / Tutorial:		slovenščina			
Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:			Prerequisites:			
V predavanje in seminarske vaje se vključujejo vpisani študenti na smeri Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost. Študijske obveznosti vseh študentov so: priprava, izdelava in predstavitev seminarskega dela iz nabora poglobljenih vsebin ter uspešno opravljen preizkus znanja, ki se opravi z ustnim preverjanjem (izpit).						
Vsebina:			Content (Syllabus outline):			
– Vpogled v predmet, sorodne discipline in razmerja med njimi. – Uporabnost predmeta in aplikacije. – Jezik kot fenomen. – Jezikovne funkcije, jezik kot sestav sestavov, jezikovne ravnine. Pomenonosna in pomenskorazločevalna plat jezika. Sintagmatski in paradigmatski odnosi. Jezik kot semiološki sestav. – Razmerje jezik – govor, jezik kot družbeni pojav, jezik kot sredstvo delovanja, odnos jezik – kulturne okoliščine. Formalni in funkcionalistični pristopi preučevanja. – Govorni in pisni jezik glede na prenosnik: značilnosti in lastnosti. – Neenovitost jezika. Jezikovne variante. Delitev jezikov (kriteriji) in njihova razprostranjenost. Temeljne jezikoslovne discipline.						

Temeljni literatura in viri / Readings:

- Andrej Skubic, 2003: Sociolekti od izraza do pomena. *Obdobja* 22. 297–320.
- Marko Stabej, 2006: Jezikovna opremljenost mesta in meščanov. 42. seminar SSJLK. Ljubljana: FF. 11–21.
- Hotimir Tivadar, 2006: Sodobni knjižni jezik med pisnostjo in govorjenostjo. *SloFon* 1. Ljubljana: Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša idr. 78, 79.
- - 2003: Podoba in funkcija govorjenega knjižnega jezika glede na neknjižne zvrsti. *Obdobja* 22. 437–452.
- JožeToporišič, 2004: Slovenska slovnica. Maribor: Obzorja. Ustrezna poglavja.
- 2008: Stilnost in zvrstnost. Ljubljana: ZRC SAZU. Ustrezna poglavja.
- Drago Unuk, 1997: Osnove sociolingvistike. Maribor: Pedagoška fakulteta. 5–9, 13–22.
- - 1997/98: Dialektologija kot jezikoslovna disciplina. *JiS* 43/7–8. 307–314.

Cilji:

Spoznati kriterije za razlikovanje pomenonsne in pomenskorazločevalne plati jezika. Pridobiti znanje o pojavnosti posamezno – splošno v jeziku. Izoblikovati predstavo o formalni podobi jezika in funkcioniranju rabe jezika. Povezanost jezika in sociokulturne skupnosti. Neenovitost jezika in jezikovne variante. Delitev jezikov.

Objectives:**Predvideni študijski rezultati:**

Poglobljeno znanje in razumevanje razmerja jezik in govor. Zmožnost kvalificiranja in kvantificiranja jezikovnih pojavov v besedilih. Na teoretski in praktični ravni obvladati jezikovno variantnost.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

- Sposobnost samostojnega in avtonomnega delovanja na področju jezikoslovja.
- Zmožnost abstrahiranja na različnih stopnjah jezikovne pojavnosti.
- Pripravljenost na nenehno strokovno izpopolnjevanje.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Transferable/Key Skills and other attributes:

Metode poučevanja in učenja:

Predstavitev vsebine ob spodbujanju študentov k problemskemu pristopu in reševanju načrtovanih specifičnih problemov.

Interpretacija pojavov v stvarnih besedilih.

Spodbujanje študentov za aktivno soustvarjanje in vključevanje v poglobljene vsebine ter kritično presojo.

Learning and teaching methods:**Načini ocenjevanja:**

Delež (v %) /
Weight (in %)

Assessment:

Seminarska vaja. Ustni izpit.	25 % 75 %	Type (examination, oral, coursework, project):
----------------------------------	--------------	--

Reference nosilca / Lecturer's references:

- UNUK, Drago. Dialektologija kot jezikoslovna disciplina. Jez. slovst. (Tisk. izd.). [Tiskana izd.], jun. 1997/98, let. 43, št. 7/8, str. 307-314. [COBISS.SI-ID 7607906]
- UNUK, Drago. Deiktika med kontaktnimi sredstvi. *Dynamis*, 2006, 10, str. 1-5. [COBISS.SI-ID 15639304]
- UNUK, Drago. Pravopisna načela v slovenskem pravopisu. *Revija za elementarno izobraževanje*, dec. 2009, letn. 2, št. 4, str. 27-36. [COBISS.SI-ID 17391880]
- UNUK, Drago. Izpustnost in elipsa. Jez. slovst. (Tisk. izd.). [Tiskana izd.], 2011, letn. 56, št. 5/6, str. 109-118. [COBISS.SI-ID 50616418]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	Korpusno jezikoslovje
Course title:	

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni enopredmetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		3.	5.

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

X

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

doc. dr. Melita Zemljak Jontes, hab.: slovenski jezik

Jeziki /

Languages:

Predavanja /

Lecture:

slovenščina

Vaje / Tutorial:

slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

Jih ni.

Graduate degree ECTS.

Vsebina:

Contents (Syllabus outline):

1. Opredelitev pojma korpusno jezikoslovje.
2. Tipologija korpusov.
3. Osnovni pregled relevantne domače in tuje literature, povezane s korpusnim jezikoslovjem.
4. Načela gradnje referenčnih korpusov.
5. Slovenski korpusi:
 - FIDA,
 - Nova beseda,
 - Fida Plus,
 - Fida Giga,
 - GOS.
6. Postopki korpusne analize:
 - lista besed,

– konkordance, – korpusni vzorci, – večbesedne enote. 7. Praktična uporabnost korpusov: – frekvenčna lista besed, – korpusno preverjanje dvojnic, – pomensko spreminjanje besed, – tipične kolokacije, – iskanje pomenskih odnosov med besedami. 8. Uporaba korpusov v slovenskem jezikoslovnem raziskovanju.	
---	--

Temeljni študijski viri / Readings:

Vojko Gorjanc, 2003: Korpusi in jezikoslovje. *Jezik in slovstvo* (48/3–4). 19–28.

- - 2005: *Uvod v korpusno jezikoslovje*. Domžale: Izolit.

Vojko Gorjanc, S. Krek, ur., 2005: *Študije o korpusnem jezikoslovju*. Ljubljana: Krtina.

Simon Krek, 2003: Jezikovni priročniki in novi mediji. *Jezik in slovstvo* (48/3–4). 29–46.

Marko Stabej, 2003: Jezikovne tehnologije in jezikovno načrtovanje. *Jezik in slovstvo* (48/3–4). 5–18.

Zborniki konferenc Jezikovne tehnologije (za slovenščino). Ljubljana: Inštitut Jožef Stefan. 1996–.

Irena Stramljič Breznik, 2005: Kvantitativne lastnosti slovenskega tvorjenega besedja v poskusnem besednodružinskem slovarju za črko B. *Slavistična revija* (53/4). 505–520.

Darinka Verdonik, Ana Zwitter Vitez, 2011: *Slovenski govorni korpus Gos* (Zbirka Sporazumevanje). 1. izd. Ljubljana: Trojina, zavod za uporabno slovenistiko.

Darinka Verdonik, Ana Zwitter Vitez, Miro Romih, Simon Krek, 2010: Konkordančnik za govorni korpus GOS = Concordancer for the speech corpus GOS. V: ERJAVEC, Tomaž (ur.), ŽGANEC GROS, Jerneja (ur.). *Zbornik Sedme konference Jezikovne tehnologije, 14. do 15. oktober 2010, [Ljubljana, Slovenia] : zbornik 13. mednarodne multikonference Informacijska družba – IS 2010, zvezek C: proceedings of the 13th International Multiconference Information Society – IS 2010, volume C*, (Informacijska družba). Ljubljana: Institut Jožef Stefan, 12–15.

Cilji in kompetence:

Študenti:

- spoznajo temeljna izhodišča korpusnega jezikoslovja, ki na jezik gleda kot na družbeni pojav, manifestirajoč se izključno v besedilih;
- funkcionalno uporabljajo razpoložljive korpusne in vgrajene možnosti statističnih obdelav jezikovnih podatkov;
- znajo smiselno interpretirati dobljene korpusne podatke.

Objectives and competences:

Predvideni študijski rezultati:

Intended learning outcomes:

b) za urejanje najrazličnejših zbirk leksemov, ki so izhodišča za nadaljnje slovaropisno razvrščanje.

Transferable/Key Skills and other attributes:

Learning and teaching methods:

- Predavanje (verbalne metode: razlaganje, pojasnjevanje, diskusija),
- seminarske naloge (delo s korpusi, predstavitev korpusne problematike),
- delo v spletni učilnici.

Assessment:

Aktivno sodelovanje pri seminarjih.	10 %	
Seminarska naloga.	20 %	
Pisni izpit.	70 %	

ČERNELIČ KROŠELJ, Alenka, PAHOR, Daša, ZEMLJAK JONTES, Melita. *Adam Bohorič, Jurij Dalmatin in Krško* = [Adam Bohorič, Jurij Dalmatin and Krško, (Zbirka K mestu K., št. 4). Krško: Valvasorjev raziskovalni center: = Valvasor's Research Centre, 2006. 99 str., ilustr. ISBN 961-91303-3-2. [COBISS.SI-ID 226772480]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:

Kultura govornega in pisnega izražanja

Course title:

Študijski program in stopnja
Study programme and level

Študijska smer
Study field

Letnik
Academic
year

Semester
Semester

Univerzitetni enopredmetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		1.	2.
---	--	----	----

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

X

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

doc. dr. Melita Zemljak Jontes, hab.: slovenski jezik

Jeziki /

Languages:

Predavanja /

Lecture:

Vaje / Tutorial:

slovenščina

slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

Vsebina:

Contents (Syllabus outline):

Temeljne naloge jezikovne kulture, razlogi za kultiviranje jezikovnega izražanja, merila vrednotenja v jeziku (s sinhronega in diahronega vidika), merilo splošne uveljavljenosti jezikovnega sredstva (jezikovna norma, kodifikacija norme in odnos med njima), jezikovna dinamika in odnos do inovacij v jeziku, vrste in vzroki jezikovnih sprememb ter njihovo uveljavljanje v zbornem jeziku.

Zvrsti (snopi) slovenskega jezika (socialne, funkcijske, časovne, mernostne; prenosniške: razlike med slušnim in pisnim prenosnikom, tj. med govorjenim in pisnim knjižnim

jezikom).

Osnovni pojmi fonetike in fonologije. Glasovna podoba slovenskega knjižnega jezika. Naglasni tipi, oblikoslovni naglas, naglas v tvorjenkah. Besedilna fonetika. Sodobni pravorečni priročniki.

Zaznamovanje fonemov, morfonemov, besed, stavkov, povedi. Pravopis in oblikoglasje.

Kultura govornega izražanja s poudarkom na praktični rabi (jezikovna in komunikacijska kompetenca govorca, menjavanje govornega koda, sporazumevanje : komunikacija, besedno in nebesedno komuniciranje).

Izbrane besedilne vrste s problematiko govornega in/ali pisnega oblikovanja.

Temeljni študijski viri / Readings:

Janko Čar, 1980: *Izbrana poglavja iz kulture izražanja*. Maribor: Založba Obzorja Maribor.

Slovenski pravopis. Ljubljana: Založba ZRC SAZU. 69–86, 135–143.

Iris Fink, Anita Goltnik Urnaut, Darko Števančec, 2009: *Poslovno komuniciranje*. Učbenik. Ljubljana. 86. http://www.leila.si/dokumenti/pok_2009.pdf. Pridobljeno 10. 12. 2012.

Cvetka Šeruga Prek, Emica Antončič, 2003: *Slovenska zborna izreka*. Maribor: Aristej.

Stanko Šimenc, 1987: *Pisno sporočanje za vsakdanjo rabo*. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.

Boris Urbančič, 1987: *O jezikovni kulturi*. Ljubljana: Delavska enostnost.

Jože Toporišič, 2000: *Slovenska slovnica*. Maribor: Založba Obzorja Maribor. 13–100, 533–554, 825–841.

– – 1992: *Enciklopedija slovenskega jezika*. Ljubljana: Cankarjeva založba.

Igor Ž. Žagar, Barbara Domajnko, 2006: *Argumentiranost kot model (uspešne) komunikacije*. Domžale: Izolit, (Kočevski tisk).

Cilji in kompetence:

Študentje se seznani s slovenskim jezikom kot kulturnim dejavnikom, seznani se z odnosom do jezika, z jezikovno dinamiko in z normami, ki jezik določajo in ga oblikujejo.

Študentje usvojijo védenje o zvrsteh slovenskega jezika.

Študentje pridobijo poglobljeno teoretično in praktično znanje kulture govornega in pisnega izražanja ter se naučijo pisno oblikovati in govorno predstaviti izbrane besedilne vrste.

Predvideni študijski rezultati:

Objectives and competences:

Intended learning outcomes:

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	Kulturna zgodovina Slovencev
Course title:	

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		2.	4.

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15	15				60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Jeziki / Languages:	Predavanja / Lecture:	slovenščina
	Vaje / Tutorial:	slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

Vsebina:

- Splošen oris in ključna vprašanja slovenske nacionalne zgodovine oz. zgodovine slovenskega ozemlja ter temeljni viri za njuno proučevanje. - Slovenska kultura in kulturna zgodovina. - Etnogeneza Slovencev. - Poglavja iz splošna kulturne zgodovine Slovencev oz. slovenskega ozemlja: - prazgodovinsko obdobje, - antika, - naselitev Slovanov, srednji vek, - humanizem, reformacija in protireformacija, - barok, - razsvetljenstvo, 19. stol., 20. stol.
--

Contents (Syllabus outline):

--

5. Povezanost posameznih kulturnozgodovinskih obdobj s položajem slovenskega jezika ter razvojem slovenskega knjižnega jezika in slovenske književnosti.
6. Vpetost slovenskih kulturnozgodovinskih dogajanj v evropske duhovne tokove.
7. Posebnosti kulturne preteklosti Maribora in njegovega širšega zaledja v kulturni zgodovini slovencev.

Temeljni študijski viri / Readings:

Ilustrirana zgodovina Slovencev. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1999.
 Janko Kos, 1996: *Duhovna zgodovina Slovencev*. Ljubljana: Slovenska matica.
Slovenska novejša zgodovina. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2005.
 Peter Vodopivec, 2006: *Od Pohlinove slovnice do samostojne države*. Ljubljana: Modrijan.
Zakladi tisočletij. Ljubljana: Modrijan, 1999.

Cilji in kompetence:

Študent/-ka razširi in poglobi poznavanje slovenske nacionalne zgodovine, se seznani z osnovnimi in samosvojimi značilnostmi kulturne zgodovine Slovencev, spozna ozko povezanost slovenskega kulturnega razvoja z evropskimi duhovnimi dogajanjem.

Objectives and competences:

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje; spretnosti:

Študent/-ka se usposobi za relativno samostojno proučevanje slovenskih kulturnozgodovinskih obdobj, dogodkov in osebnosti. V posameznih kulturnozgodovinskih pojavih zmora prepoznati širši družbeni in duhovni kontekst.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Transferable/Key Skills and other attributes:

Metode poučevanja in učenja:

Problemska predavanja; priprave individualnih tematskih seminarskih nalog.

Learning and teaching methods:

Načini ocenjevanja:

Seminarska naloga.
 Ustni izpit.

Delež (v %) /

Weight (in %) **Assessment:**

20 %

80 %

Reference nosilca / Lecturer's references:

RAJH, Bernard. Pogledi na slovensko 19. stoletje. *Čas. zgod. narodop.*, 2008, letn. 79 = n. v. 44, št. 1/2, str. 71-82. [COBISS.SI-ID 16154632]

RAJH, Bernard. Tipologija in razvrstitev naglašanih samoglasnikov v severozahodnoprleškem govoru. V: TOPORIŠIČ, Jože (ur.). *Škrabčeva misel VI : zbornik s simpozija 2007*. Nova Gorica: Frančiškanski samostan Kostanjevica, 2008, str. [81]-99. [COBISS.SI-ID 16232712]

RAJH, Bernard. Glagoli v severozahodnoprleškem govoru. V: KOLETNIK, Mihaela (ur.), SMOLE, Vera (ur.). *Diahronija in sinhronija v dialektoloških raziskavah*, (Zbirka Zora, 41). Maribor: Slavistično društvo, 2006, str. 399-406. [COBISS.SI-ID 14547720]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Lektorat makedonščine
Course title:	

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		3.	6.

Vrsta predmeta / Course type

izbirni

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
			105		45	5

Nosilec predmeta / Lecturer:

lekt. Gjoko Nikolovski; hab.: makedonski jezik

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lectures:**

Vaje / Tutorial:

makedonščina/slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

/

Prerequisites:

Vsebina:

- pregled makedonskega glasoslovja, osnove pravopisa in pravorečja v primerjavi s slovenskim jezikom,
- oblikoslovna podoba makedonskega jezika,
- osnove makedonske skladnje,
- osnove makedonskega besedotvorja,
- makedonski jezik, kultura in tradicija skozi zgodovino,
- sporazumevalni vzorci v makedonščini,
- strokovna ekskurzija v Makedonijo.

Content (Syllabus outline):

Temeljni literatura in viri / Readings:

- Dučevska in S. Sazdov 2012: Učebnik po makedonski jezik za stranci »Vinožito napredno ramnište«. Skopje: Univerzitet »Sv. Kiril i Metodij«, Filološki fakultet »Blaže Koneski« - Skopje.
- E. Bužarovska in T. Gočkova 1995: *Zboruvate li makedonski? - Do You Speak Macedonian? A Workbook*. Skopje.
- B. Koneski 1982: *Gramatika na makedonskiot literatuten jazik*. Skopje.
- Gj. Nikolovski, 2012: Pogled na makedonski jezik s sodobnega, zgodovinskega in dialektološkega stališča ter glede njegovega procesa standardizacije. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Večno mladi Htinj : ob 80-letnici Janka Čara*. (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 83). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta. 146–152.

Cilji in kompetence:

- razširjanje slavističnega znanja pri študentih glede na slovanski svet, v ozaveščanju skupnosti in razločkov slovanske jezikovne in literarne tradicije v odnosu do enega izmed slovanskih jezikov;
- slovenist se seznani s strukturo in osnovami sodobnega makedonskega jezika v primerjavi s slovenskim jezikom;
- doseže zadostno znanje jezika, ki študentu omogoča samostojno uporabo literature in nadaljne poglobljanje.

Objectives and competences:

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Po opravljenem lektoratu makedonščine študent:

- razume govorjena besedila na srednji zahtevnostni ravni (B1/B2),
- razume in bere avtentična zapisana besedila in ob njih odgovarja na vprašanja v zvezi z njihovo vsebino, besednim zakladom in podobno,
- pozna slovnične strukture makedonskega jezika in lahko ugotavlja podobnosti in razlike med makedonščino in slovenščino,
- po navodilih napiše praktično besedilo (vodeno pisanje): prošnja, izjava itn.

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

Metode poučevanja in učenja:

- delo v skupini,
- individualno delo,
- strokovna ekskurzija v Makedonijo.

Learning and teaching methods:

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /

Weight (in %) **Assessment:**

– seminarska vaja, – pisni izpit, – ustni izpit.	20 % 60 % 20 %	Type (examination, oral, coursework, project):
--	----------------------	--

Reference nosilca / Lecturer's references:

NIKOLOVSKI, Gjoko. Upotreba na minatoto neopredeljeno vreme (perfekt) vo makedonskiot jazik i negovite prevodni ekvivalenti vo slovenečkiot jazik. *God. zb. (Filol. fak. "Blaže Koneski")*, 2007, 33, str. 161-171. [COBISS.SI-ID 18301448]

NIKOLOVSKI, Gjoko. Opozicija kategorij pripovedovanje in neposredno govorjenje v makedonskem perfektu kot kulturno-jezikovna specifika makedonskega jezika in njena refleksija v slovenskem jeziku. V: NOVAK-POPOV, Irena (ur.). *Stereotipi v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi : zbornik predavanj*. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete, 2007, str. 198-205. [COBISS.SI-ID 34635362]

NIKOLOVSKI, Gjoko. Upotrebata na minatite vreminja (aorist, imperfekt i perfekt) vo makedonskiot jazik i nivnite ekvivalenti vo slovenečkiot jazik. V: TRENEVSKI, Tomislav (ur.). *Petti naučen sobir na mladi makedonisti*. Skopje: Filološki fakultet "Blaže Koneski", Katedra za makedonski jazik i južnoslovenski jazici, 2008, str. 139-155. [COBISS.SI-ID 18301704]

HRIBAR, Nataša, NIKOLOVSKI, Gjoko. Oblikovanje slovenskega in makedonskega knjižnega jezika. V: BJELČEVIČ, Aleksander (ur.). *Reformacija na Slovenskem : (ob 500-letnici Trubarjevega rojstva), (Obdobja, Simpozij, = Symposium, 27)*. 1. natis. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete, 2010, str. 347-356.
http://www.centerslo.net/files/file/simpozij/simp27/27_HribarNikolovski.pdf. [COBISS.SI-ID 18011144]

NIKOLOVSKI, Gjoko. Pogled na makedonski jezik s sodobnega, zgodovinskega in dialektološkega stališča ter glede njegovega procesa standardizacije. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Večno mladi Htinj : ob 80-letnici Janka Čara, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 83)*. Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2012, str. 146-152. [COBISS.SI-ID 18926600]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	Lektorat poljščine
Course title:	

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		3.	6.

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

X

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
			105		45	5

Nosilec predmeta / Lecturer:

lekt. Agata Glaz, hab.: poljski jezik

Jeziki /
Languages:

Predavanja /
Lecture:

Vaje / Tutorial:

slovenščina/poljščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

Graduate degree ECTS.

Vsebina:

Fonetični in fonološki sistem poljskega jezika (v primerjavi s slovenskim).
Temeljne besede in besedne zveze v tipičnih komunikacijskih situacijah.
Sistem časov v poljščini (sedajnik, preteklik, prihodnjik).
Stopnjevanje pridevnikov in prislovov.
Temeljni skloni (imenovalnik, tožilnik, orodnik).
Števniki.
Strokovna ekskurzija na Poljsko: v sklopu lektorata je predvidena petdnevna strokovna ekskurzija, katere namen je utrjevanje

Contents (Syllabus outline):

inpreverjanje znanja poljskega jezika v praksi. Obravnavajo se različne vsebine, navedene v učnem načrtu. Študentje spoznajo kulturno dediščino, zgodovino, mentaliteto, kulinariko in običaje Poljske.

Temeljni študijski viri / Readings:

Barbara BARTNICKA, 1999: Uczymy się polskiego. Warszawa. Wiedza Powszechna.
Władysław MIODUNKA, 2005: Cześć, jak się masz? Kraków. Universitas.
Danuta GAŁYGA, 2003: Ach, ten język polski. Kraków. Universitas.
Józef Pyzik, 2003: Przygoda z gramatyką. Kraków. Uniwersitas.

Cilji in kompetence:

Študentje usvojijo komunikacijske osnove v poljščini.
Znajo reagirati v osnovnih komunikacijskih situacijah.
Izražajo se slovnično korektno v okviru osnovnih stavčnih struktur.

Objectives and competences:

Predvideni študijski rezultati:

Študentje razumejo najpomembnejše vsebine in namene, ki jih vsebujejo besedila in izjave povezane z vsakdanjo tematiko, prostim časom, šolo in drugimi tipičnimi situacijami. Študentje znajo uporabiti poljščino v tipičnih vsakdanjih situacijah, kot npr. potovanje. Študentje so zmožni napisati enostavno besedilo na splošno temo in opisati lastna zanimanja. Študentje znajo razlikovati med knjižnim in pogovornim jezikom. Prenosljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

Študentje so zmožni komunicirati v najbolj osnovnih situacijah.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Transferable/Key Skills and other attributes:

Metode poučevanja in učenja:

Skupinsko delo, individualno delo.

Learning and teaching methods:

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /

Weight (in %)

Assessment:

Kolokviji.	20 %	
Pisni izpit.	80 %	

Reference nosilca / Lecturer's references:

1. GLAZ, Agata. Bożena Tokarz: Med destrukcijo in konstrukcijo - poezija Srečka Kosovela v kontekstu konstruktivizma. Katowice: Šlezijska univerza, 2004. Jez. slovst. (Tisk. izd.). [Tiskana izd.], 2009, letn. 54, št. 2, str. 137-142. [COBISS.SI-ID 39757922]
2. GLAZ, Agata. Recepcija poezije Zbigniewa Herberta : diplomsko delo. Maribor: [A. Glaz], 2006. 63 f. [COBISS.SI-ID 15076872]

UČNI NAČRT PREDMETA / SUBJECT SPECIFICATION						
Predmet:	Lektoriranje					
Subject Title:						
Študijski program Study programme	Študijska smer Study field	Letnik Year	Semester Semester			
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		1	1			
Univerzitetna koda predmeta / University subject code: 						
Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Sem. vaje Tutorial	Lab. vaje Labor work	Teren. vaje Field work	Samost. delo Individ. work	ECTS
		60			30	3
Nosilec predmeta / Lecturer:		dr. Drago Unuk, hab.: slovenski jezik				
Jeziki / Languages:	Predavanja / Lecture:					
	Vaje / Tutorial:		slovenščina			
Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:			Prerequisites:			
Jih ni.						
Vsebina:			Content (Syllabus outline):			
Lektoriranje: umestitev predmetnega področja. Lektoriranje in jezikovna kultura; lektoriranje in jezikovni standard. Jezikovna raba – jezikovna in sporazumevalna norma. Pravopisje – teoretski okvir. Zgodovinski pregled slovenskega pravopisja. Nauk o pisnih znamenjih. Pisava. Pravopisna norma in pravila. Pravopisni principi in posebnosti slovenskega jezika. Praktične vaje iz lektoriranja stvarnih besedil.						

Temeljni literatura in viri / Readings:

Slovenski pravopis. Izd. SAZU. Ljubljana: Založba ZRC. 2003. Ustrezna poglavja.
 M. Bešter, D. Cedilnik, 1995: *Cikcak po pravopisu*.
 H. Dobrovoljc, N. Jakop, 2011: *Sodobni pravopisni priročnik med normo in predpisom*. Ljubljana: Založba ZRC.
 T. Verdonik, 2005: *Jezikovni obronki*. Ljubljana: GV založba.
 J. Skaza, 2004: *Žepni pravopis za vsakdanjo rabo: pravopisna pravila, slogovni in pravopisni zgledi*. Ljubljana: Jutro.
 UNUK, Drago. Pravopisna načela v slovenskem pravopisu. *Revija za elementarno izobraževanje*, dec. 2009, letn. 2, št. 4, str. 27-36. [COBISS.SI-ID 17391880]

Cilji in kompetence:

Študenti teoretsko in praktično spoznajo pisno podobo jezika. Usvojijo pravopisno normo (pravila) in jo funkcionalno obvladajo.

Objectives and competences:

--

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
 Poglobljeno znanje in razumevanje pravopisne normativnosti. Izoblikovana predstava o razmerju glas – pisno znamenje. Aplikacija znanja in sposobnosti v stvarne sporazumevalne položaje.

- Sposobnost in obvladovanje sodobne jezikovne norme v pisanih besedilih.
- Pripravljenost na nenehno strokovno izpopolnjevanje.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

--

Metode poučevanja in učenja:

Predstavitev vsebine ob spodbujanju študentov k problemskemu pristopu in praktičnemu reševanju načrtovanih specifičnih vsebin. Spodbujanje študentov za aktivno soustvarjanje in vključevanje v poglobljene vsebine ter kritično presojo. Seminarske vaje.

Learning and teaching methods:

--

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /
Weight (in %)

Assessment:

Seminarska vaja.
Ustni izpit.

25 %
75 %

Type (examination, oral, coursework, project):

Reference nosilca / Lecturer's references:

UNUK, Drago. Pravopisna načela v slovenskem pravopisu. *Revija za elementarno izobraževanje*, dec. 2009, letn. 2, št. 4, str. 27-36. [COBISS.SI-ID 17391880]
 UNUK, Drago. *Zlog v slovenskem jeziku*, (Slavistična knjižnica, 7). 1. natis. Ljubljana: Rokus: Slavistično društvo Slovenije, 2003. IV, 324 str., ilustr. ISBN 961-209-357-1. [COBISS.SI-ID 124824320]. Ustrezna poglavja.
 UNUK, Drago. Izpustnost in elipsa. *Jez. slovst.* (Tisk. izd.). [Tiskana izd.], 2011, letn. 56, št. 5/6, str. 109-118. [COBISS.SI-ID 50616418]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	Literarne revije in literarni programi po I. 1950
Course title:	

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		3.	6.

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Jeziki / Languages:	Predavanja / Lecture:	slovenščina
	Vaje / Tutorial:	slovenščina

Vsebina:

Predmet evocira stališče teoretičarke Julije Kristeve, da imajo revije posebno mesto v kulturnem in duhovnem življenju naroda. Sestavljen je iz petih tematskih sklopov.

1. Zgodovinski pregled.
2. Uredniška politika.
3. Vplivi revijalnega tiska in eventualni programski značaj uredniških konceptov.
4. Idejni in estetski tokovi v slovenskem revijalnem tisku.
5. Revije posamično.

Zasnova predmeta omogoča sinhrono in diahrono sledenje dogajanju. To pomeni, prvič, umeščanje posameznih revij v časovne in prostorske koordinate, kjer moramo v prvih desetletjih po drugi svetovni vojni upoštevati

Contents (Syllabus outline):

--

politične pogoje, ob koncu dvajsetega in na začetku enaindvajsetega stoletja pa predvsem različne idejne, nazorske ter literarnoestetske razmere. Drugič, taka zasnova daje dobre možnosti za problematiziranje literarnoprogramskega značaja revij, denimo *Perspektiv*, *Problemov* ali *Literature*. Sestavni del predmeta je seminar, in sicer v smislu uvajanja v samostojno raziskovalno delo. Študenti bodo dobili konkretne naloge. Njihov namen bo povezovanje literarnoprogramskih vsebin z glavnimi literarnimi določnicami slovenske književnosti. (denimo koncepta socialističnega realizma in izbranih pripovedi M. Kranjca, formalnih in idejnih zvez med modelom novega romana ter Šeligovo prozo, postmodernističnih literarnih pogledov in izbranih del A. Blatnika, I. Bratoža idr.) O svojih rezultatih bodo poročali v seminarju.

Temeljni študijski viri / Readings:

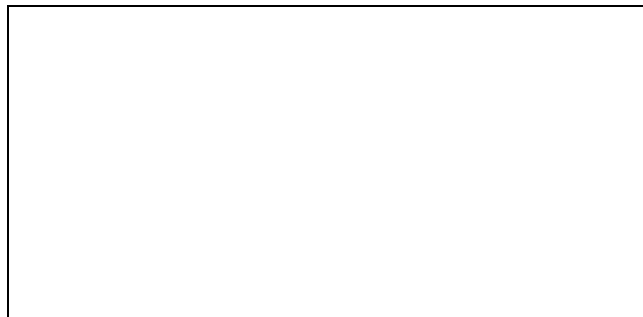
Jože Pogačnik, 1972: *Zgodovina slovenskega slovstva* 8: Maribor: Obzorja.
 Taras Kermauner, 1995: *Perspektivovci*. Ljubljana: Znanstveno in publicistično središče.
 Miran Štuhec, 2001: *Literarne revije in programi. Slovenska književnost III*. Ljubljana: DZS.
 Milan Dolgan, 1990: *Slovenski literarni programi in manifesti*. Ljubljana: MK.

Cilji in kompetence:

Ciljev je več, osrednja sta dva.

1. Uvid v dogajanje.
2. Razumevanje zakonitosti, ki so določale razmerje med uredniškimi koncepti in aktualno literarno produkcijo.
3. Kompetentno razpravljanje o postavljenem literarnem problemu.

Objectives and competences:

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
 Po opravljenem izpitu bodo študenti usposobljeni za samostojno in kompetentno delo na področju, ki ga obsega izpit, in, kar je enako pomembno, globlje bodo razumeli procese, ki so se zgodili v slovenski književnosti po 2. svetovni vojni.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: Znanje navedenih vsebin je izjemno pomembno pri študiju slovenske književnosti: prvič, dobijo študenti relativno široko znanje in intelektualno širino, drugič, zelo potrebne kulturne, duhovne in literarne podlage za diskusijo o književni problematiki. Seminarsko delo bo potrdilo ali ovrglo samostojnost pri delu s konkretnimi situacijami.	Transferable/Key Skills and other attributes:
--	---

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja vključujejo spodbujanje študentov k problemskemu pristopu in k reševanju načrtovanih specifičnih problemov. Aktivna navzočnost pri predavanjih. Kritičen študij navedene in druge literature. Delo v seminarju.

Learning and teaching methods:

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

Ustni izpit.	Izpit 60%,	
Pisno seminarsko delo.	seminarsko delo 40 %.	

Reference nosilca / Lecturer's references:

- Miran Štuhec, Historische Quellen in der Rolle des Narrems der historiographischen Erzählung : (Erzählsituation in der historiographischen Erzählung). V: BERNARD, Jeff (ur.), GRZYBEK, Peter (ur.), WITHALM, Gloria (ur.). *Geschichte, Kultur, Kulturgeschichte : semiotische Aspekte*, (Semiotische Berichte, Jg. 21, Nr. 2). Wien: Die Österreichische Gesellschaft für Semiotik, 1997.
- Miran Štuhec, Kersnikova Elza na poti od guvernantke do poslančeve žene. *Slavistična revija*. [Tiskana izd.], 1998, let. 46, št. 3.
- Miran Štuhec, Premiki v narativnem sistemu Prešernovega Krsta pri Savici. V: PATERNU, Boris (ur.). *Prešernovi dnevi v Kranju : simpozij ob 150-letnici smrti dr. Franceta Prešerna, od 2. do 5. februarja 1999 na Fakulteti za organizacijske vede v Kranju*. Kranj: Mestna občina, 2000.
- Miran Štuhec, Vergleich von Prešerens Krst pri Savici und Puškins Eugen Onegin unter dem Aspekt der angewandten narrativen Strategie. *Stud. Slav. Savor.*, 2001.
- Miran Štuhec, Narrativnaja strategija v poëme F. Prešerna "Kreščenje pri Savici" i v romane v stuhah A. S. Puškina "Evgenij Onegin". V: DORONINA, R. F. (ur.). *Poetičeskij mir slavjanstva : obščie tendencii i tvorčeskie individual'nosti : issledovanija po slavjanskoj poezii*, (Serija "Slavica et Rossica"). Moskva: [Institut slavianovedenija RAN], 2006.

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Literarne vrste in slogi v slovenski književnosti 19. stoletja
Course title:	

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		2.	3.

Vrsta predmeta / Course type obvezni predmet

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30		15			75	4

Nosilec predmeta / Lecturer: red. prof. dr. Jožica Čeh Steger, hab.: slovenska književnost

Jeziki / Languages:	Predavanja / Lectures:	slovenščina
	Vaje / Tutorial:	

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.	
---------	--

Vsebina:

Predavanja so osredinjena na prepoznavanje zakonitosti razvoja posameznih literarnih vrst in slogov v slovenski književnosti 19. stoletja:

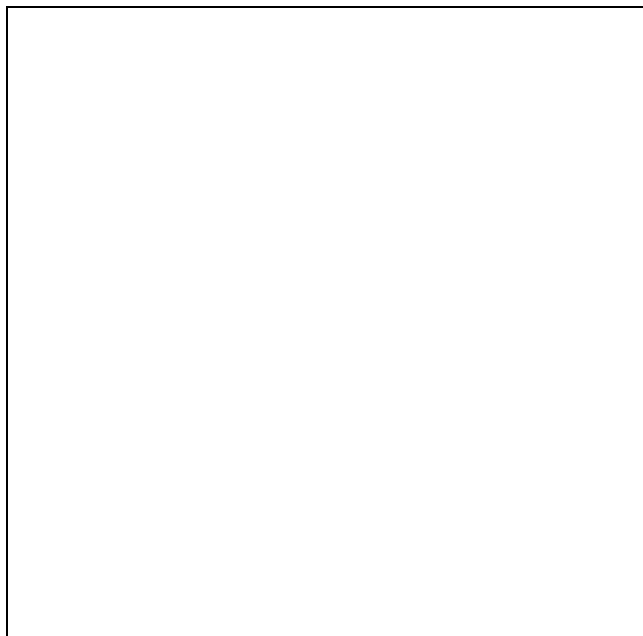
a) Konstituiranje lirike, zametki pripovedne proze in nerazvitost dramatike v prvi polovici 19. stoletja.

b) Anakreontične in predromantične prvine v Jarnikovih, Volkmerjevih, Modrinjakovih in Prešernovi poeziji. Klasična romantika kot prvi razviti slog v Prešernovi poeziji. Vrazovo pesništvo, slogovne in jezikovne posebnosti

Content (Syllabus outline):

--

njegovih pesmi.
 c) Lirika, epika in dramatika v realizmu.
 Konstituiranje pripovedne proze v drugi polovici 19. stoletja in začetki slovenskega romana.
 2. Seminarske vaje bodo namenjene analizi anakreontičnih, predromantičnih, romantičnih, folklornih in realističnih slogov v reprezentativnih književnih besedilih (Prešeren, Vraz, Jenko, Stritar, Jurčič, Tavčar, Kersnik, Erjavec idr.) slovenske književnosti 19. stoletja. Študenti pripravijo seminarsko vajo iz analize literarnih slogov v dveh zvrstno različnih besedilih slovenske književnosti 19. stoletja.

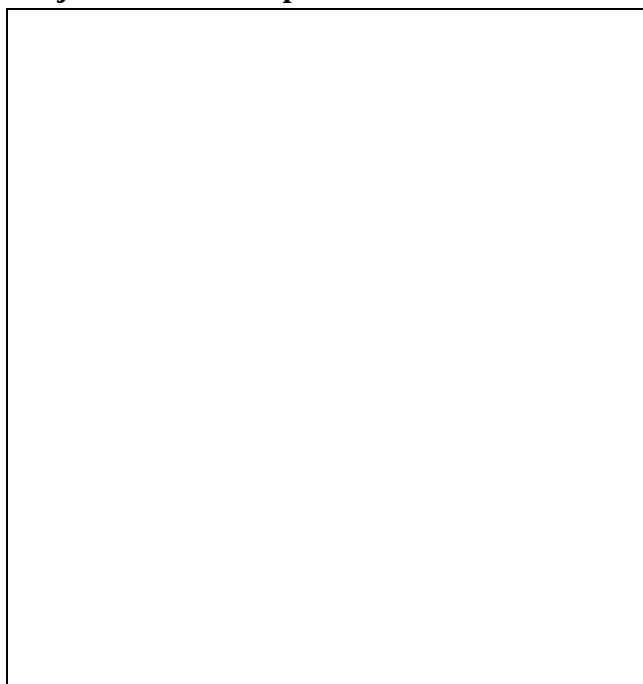
Temeljni literatura in viri / Readings:

France Bernik, 2004: *Simon Jenko. Monografija*. Maribor: Litera.
 Miran Hladnik, 2009: *Slovenski zgodovinski roman*. Ljubljana: FF.
 Gregor Kocijan, 1983: *Kratka pripovedna proza od Trdine do Kersnika*. Ljubljana: MK.
 Boris Paternu, 1989: Konstituiranje slovenske poezije. V: Boris Paternu: *Obdobja in slogi v slovenski književnosti*. Ljubljana: Mladinska knjiga. 55–72.
 Boris Paternu, 1989: K tipologiji realizma v slovenski književnosti. V: Boris Paternu: *Obdobja in slogi v slovenski književnosti*. Ljubljana: Mladinska knjiga. 73–90.

Cilji in kompetence:

1. Študenti se seznaniijo z recepcijo evropske predromantike, romantike in realizma v slovenski književnosti ter z njeno vezanostjo v nacionalne, socialne in moralne funkcije.
2. Študenti spoznajo:
 - razvoj literarnih vrst v slovenski književnosti 19. stoletja,
 - anakreontične, folklorne, predromantične, romantične, realistične idr. slogovne prvine v slovenske književnosti 19. stoletja,
 - izbor literarnih del iz slovenske književnosti 19. stoletja,
3. Študenti se naučijo, kako analizirati literarni slog v različnih zvrsteh slovenske književnosti 19. stoletja.

Objectives and competences:

Predvideni študijski rezultati:

Intended learning outcomes:

Znanje in razumevanje: 1. Študenti razumejo logiko razvoja literarnih vrst in slogov v slovenski književnosti 19. stoletja. 2. V zvrstno različnih literarnih besedilih iz slovenske književnosti 19. stoletja prepoznajo anakreontične, predromantične, folklorne, romantične in realistične prvine. 3. V seminarskih vajah se usposobijo za analizo in interpretacijo različnih literarnih slogov v zvrstno različnih besedilih slovenske književnosti 19. stoletja.	Knowledge and understanding:
--	-------------------------------------

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja, seminarske vaje.
Analiza in interpretacija besedil.

Learning and teaching methods:
Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /

Weight (in %) /

Assessment:

Ustni izpit.	60 %	Type (examination, oral, coursework, project):
Seminarska vaja.	20 %	
Aktivno delo pri seminarskih vajah.	20 %	

Reference nosilca / Lecturer's references:

ČEH STEGER, Jožica. Ekologizacija literarne vede in ekokritika. *Slavistična revija*. [Tiskana izd.], apr.-jun. 2012, letn. 60, št. 2, str. 199-212. [COBISS.SI-ID 19293960]

ČEH STEGER, Jožica. Leopold Volkmer kot pesnik kmečkega stanu = Leopold Volkmer als Dichter des Bauernstandes. V: JESENŠEK, Vida (ur.), LIPAVIC OŠTIR, Alja (ur.), FABČIČ, Melanija (ur.). *A svet je kroženje in povezava zagonetna --- : zbornik ob 80-letnici zaslužnega profesorja dr. Mirka Križmana = Festschrift für Prof. em. Dr. Mirko Križman zum 80. Geburtstag*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 84). V Mariboru: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2012, str. 355-364. [COBISS.SI-ID 18975752]

ČEH STEGER, Jožica. Med avtobiografijo in avtobiografsko prozo : Cankarjevo Moje življenje in Majcnovo Detinstvo. V: KORON, Alenka (ur.), LEBEN, Andrej (ur.). *Avtobiografski diskurz : teorija in praksa avtobiografije v literarni vedi, humanistiki in družboslovju*, (Studia litteraria). Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2011, str. 235-246. [COBISS.SI-ID 18550792]

ČEH STEGER, Jožica. *Ekspresionistična stilna paradigma v kratki pripovedni prozi 1914-1923*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 69). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2010. 221 str. ISBN 978-961-6656-46-7. [COBISS.SI-ID 65327105]

ČEH STEGER, Jožica. Literarni ekspresionizem, medmedialnost in abstraktnost. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Večno mladi Htinj : ob 80-letnici Janka Čara*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 83). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2012, str. 175-186. [COBISS.SI-ID 18933256]

ČEH STEGER, Jožica. Vloga živali v slovenski zgodnji ekspresionistični kratki prozi. *Stud. Slav. Savar.*, 2011, 1/2, str. 71-76. [COBISS.SI-ID 18910472]

ČEH STEGER, Jožica. Ekološko usmerjena literarna veda in Prežihove samorastniške novele. V: BOROVNIK, Silvija (ur.). *[Novi pogledi na Prežihovega Voranca]*, (Jezik in slovstvo, letn. 55, št. 3/4). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, 2010, letn. 55, št. 3/4, str. 53-62. [COBISS.SI-ID 18423816]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Metafora in simbol v književnosti
Course title:	

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		3.	6.

Vrsta predmeta / Course type

obvezni predmet

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	30				60	4

Nosilec predmeta / Lecturer:

red. prof. dr. Jožica Čeh Steger, hab.: slovenska književnost

Jeziki /

Languages:

Predavanja /

Lectures:

Vaje / Tutorial:

slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

Vsebina:

1. Metafora in simbol – od Aristotela naprej temeljna pojma poetike – sta izjemno zanimiv predmet različnih znanstvenih disciplin (retorike, jezikoslovja, literarne vede, kulturne semiotike, psihologije, filozofije, prevodoslovja idr.). V novejših literarnovednih teorijah, na primer v teoriji medbesedilnosti ali v Linkovi diskurzivni analizi, sta obravnavana tudi kot pomembni prvini med- in transdisciplinarnega preučevanja književnosti. Predavanja bodo

Content (Syllabus outline):

namenjena predstavitvi novejših teoretskih pogledov na simbol v okviru kulturne semiotike in na metaforo, nastalih iz kritike retorične definicije metafore kot pesniškega okrasa ali odklona od dobesedne rabe jezika. Predstavljena bodo naslednja teoretska poglavja:

- interakcijska teorija metafore (Richards, Black),
- metaforično polje (Weinrich, Kurz),
- kognitivna teorija metafore (Johnson, Lakoff idr.),
- simbol v kulturni semiotiki (Lotman, Dobrovol'skij idr.),
- razlike med metaforo in simbolom (Kurz),
- tipi metafor (tradicionalna, frazeološka, drzna, absolutna, avtorska) in simbolov (metonimični, metaforični, kolektivni, naravni, kulturni idr. simboli),
- meddiskurzivnost, medbesedilnost metafore in simbola (Link),
- vloga metafore v literarnem besedilu (spoznavna, čustvena, estetska funkcija metafore),
- vloga simbola v literarnem besedilu in v različnih kulturah,
- vloga metafore in simbola v različnih literarnih smereh in stilnih tokovih,
- spreminjanje metafor in simbolov v okviru različnih literarnih estetik, ideologij, časovnih, kulturnih, pokrajinskih, socialnih idr. določilnic.

2. Navedena teoretska izhodišča o metafori in simbolu bodo podlaga za seminarsko delo. Polovica seminarja (15 ur) bo namenjena aplikaciji temeljnih teoretskih izhodišč na konkretnih besedilih iz slovenske književnosti, ki bodo izbrana tako, da bodo upoštevani različni avtorji, literarna obdobja, smeri, stili, pokrajinska pripadnost, prevodi idr. Druga polovica seminarja (15 ur) bo namenjena predstavitvi seminarских nalog iz kulturnosemiotične analize tematsko izbranih simbolov ali iz analize tematsko izbranih metafor po interakcijski teoriji (npr. metafora

ali simbol rože, drevesa, vode, določene živali, obleke, tehnike, barve) pri dveh avtorjih iz različnih literarnih obdobj, smeri in stilov.

Temeljni literatura in viri / Readings:

Günter Butzer, Joachim Jacob, 2008: *Metzler Lexikon Literarischer Symbole*. Stuttgart.
Jožica Čeh, 2001: Uvod. V: Jožica Čeh: *Metaforika v Cankarjevi kratki pripovedni prozi*. Maribor: Slavistično društvo. 14–37.
Jožica Čeh, 2005: Pogledi na metaforo. *JiS* 50/3–4. 75–86.
Jožica Čeh Steger, 2005: Barve in njihova simbolika v kulturi in jeziku. *Jezikoslovni zapiski* 11/2. 89–103.
Dmitirj Dobrovol'skij, Elisabeth Piirainen, 2002: *Symbole in Sprache und Kultur*. Bochum: Brockmeyer.
James Hall, 1991: *Rječnik tema i simbola u umjetnosti*. Prev. Marko Grčić. Zagreb.
Beate Henn-Memmesheimer idr. (ur.), 2012: *Sprachbilder und kulturelle Kontexte*. (Mannheimer Studien zur Literatur- und Kulturwissenschaft, Bd. 50).
Božidar Kante, ur., 1998: *»Kaj je metafora?«* Ljubljana: Krtina.
Katrin Kohl, 2007: *Metapher*. Stuttgart: Metzler V.
Gerhard Kurz, 1986: *Metapher, Allegorie, Symbol*. Göttingen.

Cilji in kompetence:

1. Študenti se seznanijo z novejšimi teoretskimi pogledi na metaforo in simbol, podrobneje s kulturnosemiotično opredelitvijo simbola, z interakcijsko in s kognitivno teorijo metafore.
2. Spoznajo:
 - terminološki aparat novejših teorij za analizo metafore in simbola,
 - razlike med metaforo in simbolom,
 - različne tipe metafor in simbolov,
 - pomen metafore za konceptualizacijo pojmovnih vsebin,
 - medbesedilnost in meddiskurzivnost metafore in simbola,
 - kontekstualno določenost metafore in kulturno pogojenost simbola,
 - spreminjanje tematskih območij metafor in simbolov skozi čas in pod vplivom literarnih estetik, ideologij idr.,
 - slogovno vlogo metafor pri izbranih avtorjih in v posameznih literarnih smereh.
3. Usposobijo se za:
 - analizo metafore in simbola v književnih besedilih,
 - preučevanje simbola v književnih besedilih z vidika kulturne semiotike,

Objectives and competences:

– preučevanje literarne metafore po interakcijski teoriji.

Predvideni študijski rezultati:

Intended learning outcomes:

Znanje in razumevanje:

1. Študenti razumejo:

- novejšše teoretske poglede na metaforo in simbol, zlasti pojmovanje simbola v okviru kulturne semiotike ter interakcijsko in kognitivno teorijo metafore.
- kontekstualno, zgodovinsko in kulturno pogojenost metafore in simbola ter njuno spreminjanje skozi čas,
- simbol kot tekst in obliko kulturnega spomina,
- slogovno vlogo metafor v različnih literarnih besedilih in literarnih smereh.

2. Znajo:

- uporabljati terminološki aparat novejših teorij za analizo metafore in simbola,
- ločiti metaforo od simbola,
- prepoznati različne tipe metafor in simbolov,
- prepoznati kognitivno, čustveno in estetsko vlogo metafor.

3. Obvladajo terminološki aparat in metode za samostojno preučevanje simbola in metafore v književnih besedilih zlasti z vidikov kulturne semiotike in interakcijske teorije metafore.

Knowledge and understanding:

Metode poučevanja in učenja:

Learning and teaching methods:

Formalno-logične in literarnoteoretske metode (stilna analiza, interpretacija, analiza metafore po interakcijski in kognitivni teoriji metafore, diskurzivna in kulturnosemiotična analiza simbola, delo z besedilom, delo s slovarjem simbolov, diskusija).

Predstavitev seminarskih nalog.

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %) **Assessment:**

Ustni izpit. Aktivno delo študenta v seminarju. Seminarska naloga.	60 % 20 % 20 %	Type (examination, oral, coursework, project):
--	----------------------	--

Reference nosilca / Lecturer's references:

ČEH STEGER, Jožica. Ekologizacija literarne vede in ekokritika. *Slavistična revija*. [Tiskana izd.], apr.-jun. 2012, letn. 60, št. 2, str. 199-212. [COBISS.SI-ID 19293960]

ČEH STEGER, Jožica. Med avtobiografijo in avtobiografsko prozo : Cankarjevo Moje življenje in Majcnovo Detinstvo. V: KORON, Alenka (ur.), LEBEN, Andrej (ur.). *Avtobiografski diskurz : teorija in praksa avtobiografije v literarni vedi, humanistiki in družboslovju*, (Studia litteraria). Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2011, str. 235-246. [COBISS.SI-ID 18550792]

ČEH STEGER, Jožica. *Ekspresionistična stilna paradigma v kratki pripovedni prozi 1914-1923*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 69). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2010. 221 str. ISBN 978-961-6656-46-7. [COBISS.SI-ID 65327105]

ČEH STEGER, Jožica. Literarni ekspresionizem, medmedialnost in abstraktnost. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Večno mladi Htinj : ob 80-letnici Janka Čara*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 83). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2012, str. 175-186. [COBISS.SI-ID 18933256]

ČEH STEGER, Jožica. Vloga živali v slovenski zgodnji ekspresionistični kratki prozi. *Stud. Slav. Savar.*, 2011, 1/2, str. 71-76. [COBISS.SI-ID 18910472]

ČEH STEGER, Jožica. Ekološko usmerjena literarna veda in Prežihove samorastniške novele. V: BOROVIK, Silvija (ur.). *[Novi pogledi na Prežihovega Voranca]*, (Jezik in slovstvo, letn. 55, št. 3/4). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, 2010, 2010, letn. 55, št. 3/4, str. 53-62. [COBISS.SI-ID 18423816]

ČEH STEGER, Jožica. Vstop Ivana Dornika v ekspresionistično paradigmo. *Slavistična revija*. [Tiskana izd.], jul.-sep. 2009, letn. 57, št. 3, str. [438]-450. [COBISS.SI-ID 40409698]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Mladinska književnost
Course title:	

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		1.	1.

Vrsta predmeta / Course type

obvezni predmet

Univerzitetna koda predmeta / University course code: ES13

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15	0	0	0	75	4

Nosilec predmeta / Lecturer:

red. prof. dr. Dragica Haramija, hab. mladinska književnost

Jeziki /**Languages:****Predavanja /****Lectures:****Vaje / Tutorial:**

slovenski

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:**Vsebina:**

- Mladinska književnost kot poseben tip književnosti, ki se deli na otroško knj., mladinsko knj. in knj. za mlade odrasle; bralni razvoj otroka.
- Literarnozgodovinski pregled svetovne in slovenske mladinske književnosti.
- Razvoj slovenske mladinske poezije (folklorna otroška poezija, začetniki, F. Levstik, S. Kosovel, O. Župančič, T. Pavček, K. Kovič, N. Grafenauer, D. Zajc, B. A. Novak, S. Vegri, B. Štampe Žmavc, F. Lainšček, B. Gregorič Gorenc, A. Štefan, A. Rozman Roza). Interpretacija izbranih besedil.
- Razvoj slovenske mladinske proze (folklorno slovstvo, A. M. Slomšek, F. Levstik, F. Saleški Finžgar, J. Trdina, F.

Content (Syllabus outline):

Bevk, A. Ingolič, Prežih, T. Seliškar, V. Zupan, L. Suhodolčan, V. Pečjak, F. Lainšček, B. Štampe Žmavc, S. Pregl, S. Makarovič, D. Zupan, M. Dolenc, M. Koren, M. Moškrič, B. Novak, D. Muck, M. Pikalo, L. Prap, P. Svetina, P. Suhodolčan, J. Vidmar). Interpretacija izbranih mladinskih proznih besedil. – Razvoj slovenske mladinske dramatike (P. Golia, F. Milčinski Ježek, L. Suhodolčan, M. Dekleva, D. Zajc, B. A. Novak, A. Goljevšček) Interpretacija izbranih dramskih besedil. Ogled lutkovne ali gledališke predstave in primerjava dramskega besedila z gledališko izvedbo. – Književne vrste v mladinski književnosti: lirska poezija, epska poezija, kratke prozne vrste (natančneje pravljica, pripovedka, mit, kratka realistična in kratka fantastična zgodba), daljše prozne vrste (natančneje srednje dolga besedila: realistična pripoved in njeni žanri, fantastična pripoved; natančneje dolga prozna besedila: realistični in fantastični mladinski roman), komedija, žaloigra. – Bralna značka kot spodbuda za branje.	
--	--

Temeljni literatura in viri / Readings:

- Bruno Bettelheim, 1999: Rabe čudežnega. O pomenu pravljič. Ljubljana: Studia humanitatis.
- Dragica Haramija, 2009: Sedem pisav: opusi sedmih sodobnih slovenskih mladinskih pisateljev. Maribor: Mariborska knjižnica, Pedagoška fakulteta.
- Igor Saksida, 1998: Slovenska mladinska dramatika. Maribor: Obzorja.

Viri:

Tone Pavček: Majnice in majhnice. Juri muri v Afriki. Kajetan Kovič: Zlata ladja. Zlate ure. Saša Vegri: Naročje kamenčkov. Niko Grafenauer: Skrivnosti. Kadar glava nad oblaki plava. Dane Zajc: Hiša sanja. Miroslav Košuta: Križada. Boris A. Novak: Vserimje. Milan Dekleva: Pesmi za lačne sanjavce. Alica v računalniku. Pesmarica prvih besed.

Andrej Brvar: Tri pesnitve. Bina Štampe Žmavc: Svilnate rime. Barbara Gregorič Gorenc: Tri pike ... Navodila za randi. Z roko v roki. Feri Lainšček: Cicibanija. Rad bi. Dlan mi po tebi diši. Peter Svetina: Mimosvet, Pesmi iz pralnega stroja. Andrej Rozman Roza: Urška. Izbrane rozine v akciji. Anja Štefan: Iščemo hišico. Lonček na pike. Lila Prap: Male živali. Živalske uspavanke. Moj očka. Kam gredo sanje.

Antologije: Slovenske narodne pravljice; Slovenske basni in živalske pravljice; Bisernica; Zlata čebelica (1., 2. del); Pravljice bratov Grimm; Andersenove pravljice, Geniji, Geniji ². Zupan, Vitomil: Potovanje v tisočera mesta. Pečjak, Vid: Kam je izginila Ema Lauš (zbirka). Pregl, Slavko: Geniji brez hlač. Srebro iz modre špilje. Usodni telefon. Spričevalo. Car brez zaklada. Kovič, Kajetan: Zmaj Direndaj. Maček Muri. Moj prijatelj Piki Jakob. Makarovič, Svetlana: Svetlanine pravljice (zbirka). Novak, Bogdan: Zvesti prijatelji (eno knjigo po izbiri). Ninina pesnika dva. Petardarji. Štampe Žmavc, Bina: Bajka o svetlobi. Ure kralja Mina. Pogašeni zmaj (zbirka). Cesar in roža (zbirka). Zupan, Dim: Tri ... Drekca Pekca in Pukca Smukca. Leteči mački. Štirinajst in pol. Hektor (eno knjigo po izbiri). Muck, Desa: Kremlin. Lažniva Suzi. Blazno resno o... (eno knjigo po izbiri). Vidmar, Janja: Debeluška. Baraba. Fantje iz gline. Zoo. Angie. Pink. Novak, Maja: Male živali z velikih mest. Gluvič, Goran: Popoldanski ritem. Moškrič, Marjana: Ledene magnolije. Stvar. Suhodolčan, Primož: Košarkar naj bo! Kolesar naj bo! Ranta vrača udarec. Živalske novice I, II, III. Dolenc, Mate: Golo morje. Ozvezdje Jadran. Lainšček, Feri: Mislice. Kermauner, Aksinija: Berenikini kodri. Orionov meč. Dim, Dušan: Distorzija. Collodi, Carlo: Ostržek. Lindgren, Astrid: Pika Nogavička. Brata Levjesrčna. Milne, Alan Alexander: Meved Pu. Saint Exupery, Antoién: Mali princ. Tolkien, John Ronald Reuel: Hobit. Lionni, Leo: Frederik pripoveduje. Dahl, Roald: Matilda. Čarovnice. Rowling, J. R.: Harry Potter (eno knjigo po izbiri). Pullman, Philip: Njegova temna tvar (eno knjigo: Severni sij, Pretanjeni nož, Jantarni daljnogled).

Leopold Suhodolčan: P. Golia: Princeska in pastirček. Srečna hiša Doberdan. Boris A. Novak: Nebesno gledališče. Alenka Goljevšček: Hiša.

Cilji in kompetence:

Spoznati književne zvrsti, vrste in žanre v mladinski književnosti. Obvladati značilnosti pomembnejših književnih vrst, ki so hkrati najpogostejše pri pranju v tretjem triletju osnovne šole in na začetku srednješolskega izobraževanja (lirska pesem, kratka fantastična in realistična zgodba, fantastična pripoved, mladinski roman). Uporabiti znanje o bralnem razvoju na populaciji mladostnikov.

Objectives and competences:

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
Znanje in razumevanje mladinske književnosti s poudarkom na spodbujanju branja študentov (študenti se za seminarje pripravljajo aktivno, prebrati morajo književno delo, za katerega se dogovorimo). Zmožnost interpretacije književnih besedil.
Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
– Sposobnost samostojnega in avtonomnega delovanja na področju mladinske književnosti in širše spodbujanje bralne kulture.
– Pripravljenost na nenehno strokovno izpopolnjevanje.

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

Metode poučevanja in učenja:

Predstavitev vsebine ob spodbujanju študentov k problemskemu pristopu in reševanju načrtovanih specifičnih problemov.
Interpretacija knjig s področja mladinske književnosti. Spodbujanje študentov za aktivno soustvarjanje in vključevanje v poglobljene vsebine ter kritično presojo.

Learning and teaching methods:

Načini ocenjevanja:

Način (pisni izpit, ustno izpraševanje, naloge, projekt)
Seminarsko delo
Pisni izpit.

Delež (v %) /

Weight (in %)

Assessment:

Type (examination, oral, coursework, project):

20 %

80 %

Reference nosilca / Lecturer's references:

Dragica Haramija, 2009: *Sedem pisav: opusi sedmih sodobnih slovenskih mladinskih pisateljev.*

Maribor: Mariborska knjižnica, Pedagoška fakulteta.

Dragica Haramija, 2009: *Slovensko-hrvaške vezi v sodobni mladinski prozi*. Maribor: Filozofska fakulteta, Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti (Zora; 65).

Dragica Haramija, 2000: *Slovenska realistična avanturistična mladinska proza*. GIZ GTP: Videm pri Ptuj.

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Narečno slovaropisje
Course title:	

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		2.	4.

Univerzitetna koda predmeta / University subject code: X

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
	30				60	3

Nosilec predmeta / Lecturer: red. prof. dr. Mihaela Koletnik, hab.: slovenski knj. jezik

Jeziki / Languages:	Predavanja / Lecture:	slovenščina
	Vaje / Tutorial:	slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti: Jih ni.

Prerequisites:

Vsebina:	Contents (Syllabus outline):
1. Temeljni slovaropisni pojmi. 2. Zgradba slovarskega gesla. 3. Postopek uslovarjenja narečnega gradiva: priprava iztržkov iz zvočnega zapisa narečnega besedila, izdelava geslovnika, zasnova geselskega članka.	

Temeljni študijski viri / Readings:

Stanislaus Hafner, Erich Prunč (ur.), 1980: *Lexikalische Inventarisierung der slowenischen Volkssprache in Kärnten: Grundsätzliches und Allgemeines*, Graz: Institut für Slawistik der Universität Graz.

Karmen Kenda-Jež, Peter Weiss, 1999: Posebnosti (slovenskega) narečnega slovaropisja, *Seminar slovenskega jezika, literature in kulture: Zbornik predavanj* 35, Ljubljana: Filozofska fakulteta. 27–46.

Peter Weiss, 1998: *Slovar govorov Zadrenke doline med Gornjim Gradom in Nazarjami: Poskusni zvezek (A–H)*, Ljubljana; ZRC SAZU, Založba ZRC.

-- 2003: Uvod v (slovenski) narečni slovar, *Jezikoslovni zapiski* 9.1. 49–61.

Cilji in kompetence:

Cilji tega predmeta so:

- seznaniti študente z osnovami (narečnega) slovaropisja;
- seznaniti študente z uslovarjenjem govornice besede v primerjavi z zapisano besedo;
- pripraviti študente na samostojno slovarsko delo.

Objectives and competences:**Predvideni študijski rezultati:**

Znanje in razumevanje

Študent bo po opravljenem seminarju:

- prepoznaval vrste (narečnih) slovarjev;
- znal oceniti ustreznost sestave geselskega članka;
- obvladal osnovna pravila za sestavo geselskih člankov in jih znal uporabiti pri razčlembi narečnega besedila.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

- Zmožnost sestave poljubne slovarsko urejene zbirke besedja po slovaropisnih načelih.
- Uporaba pridobljenega znanja pri slovarski razčlembi drugih govornih jezikovnih zvrsti.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Transferable/Key Skills and other attributes:

Metode poučevanja in učenja:

Metode dela z besedilom.

Learning and teaching methods:**Načini ocenjevanja:**

- Seminarjska naloga.

Delež (v %) /

Weight (in %)

Assessment:

100 %

Reference nosilca / Lecturer's references:

KOLETNIK, Mihaela. *Panonsko lončarsko in kmetijsko izrazje ter druge dialektološke razprave*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 60). V Mariboru: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2008. 258 str., ilustr. ISBN 978-961-6656-28-3.

[COBISS.SI-ID 61907201]

KOLETNIK, Mihaela. Prekmurje agricultural terminology in the Dolinsko region. *Slavia Centralis*, 2010, letn. 3, št. 1, str. 18–34, ilustr. [COBISS.SI-ID 252026880]

KOLETNIK, Mihaela. Traces of interlingual contacts in Prekmurje agricultural terminology. *Dialectologia*, 2010, 4, str. 47–66, ilustr. <http://www.publicacions.ub.es/revistes/dialectologia4/>. [COBISS.SI-ID 17428232]

KOLETNIK, Mihaela, BENKO, Anja. Slovensko primerjalno strokovno narečno slovaropisje (na primeru koroške in panonske narečne skupine). V: KRAKAR-VOGEL, Boža (ur.). *Slavistika v regijah - Maribor*, (Zbornik Slavističnega društva Slovenije, 22). Ljubljana: Zveza društev Slavistično društvo Slovenije, 2011, str. 69–75. [COBISS.SI-ID 18666504]

BENKO, Anja, KOLETNIK, Mihaela. Primerjalni terminološki narečni slovar (za izbrano besedje s področja poljedelstva) = Contrastive dialect dictionary of terminology (for the selected vocabulary in the field of agriculture). V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Izzivi sodobnega slovenskega slovaropisja*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 75). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2011, str. 253–277, ilustr. [COBISS.SI-ID 18626568]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Oblikoslovje
Course title:	

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni enopredmetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		2.	3.

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

X

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
45		45			90	6

Nosilec predmeta / Lecturer:

doc. dr. Melita Zemljak Jontes, hab.: slovenski jezik

Jeziki /

Languages:

Predavanja /

Lecture:

Vaje / Tutorial:

slovenščina

slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Študent mora poznati osnovne pojme jezikoslovja in sistematičnost jezikovnih ravnin.

Prerequisites:

Graduate degree ECTS.

Vsebina:

Oblikoslovje – splošno, umestitev v jezikovni sistem.
Inherentne lastnosti besednih vrst.
Naglasni vzorci v oblikoslovju.
Besedne vrste – pregled po posameznih besednih vrstah.
Različnost pristopov k sistematizaciji posameznih besednih vrst na podlagi njihovih oblikoslovnih značilnosti.
Morfematika – pojem morfema, pomen slovničnih morfemov.

Contents (Syllabus outline):

Oblikoslovne kategorije.
 Oblikoslovna paradigmatika
 (oblikospreminjevalni in oblikotvorni vzorci).
 Besedne vrste v razmerju do stavčnih členov.
 Stilistika oblikoslovnih prvin.
 Poglobljene vaje oblikoslovne analize s
 poudarkom na stilistiki oblikoslovnih prvin.

Temeljni študijski viri / Readings:

Ada VIDOVIČ MUHA, 1981: Pomenske skupine nekakovostnih izpeljanih pridevnikov. *SR*, 19–40.
 -- 1979: Zaimenske besede. *SSJLK*, 65–97.
 -- 1978: Merila pomenske delitve nezaimenske besede. *SR*, 253–276.
 Bernard RAJH, 2004: Prispevki k obravnavi (slovenskega) oblikoslovja. *Studia Historica Slovenica*, letnik 4, št. 2/3, 695–709.
Slovenski pravopis. Ljubljana: ZRC SAZU, 87–108.
 Jože Toporišič, 1992: *Enciklopedija slovenskega jezika*. Ljubljana: Cankarjeva založba.
 -- 2000: *Slovenska slovnica*. Maribor: Založba Obzorja Maribor, 235–462.
 -- 2003: *Oblikoslovne razprave*. Ljubljana: Založba ZRC SAZU.
 Andreja ŽELE, 2003: Slovarska obravnava povedkovnika. *JiS*, letnik 48, št. 2, 3–15.

Cilji in kompetence:

Študentje se seznaniijo z oblikoslovjem kot eno izmed jezikovnih ravnin in z njeno umestitvijo v jezikovni sistem. Spoznajo sistemsko urejenost jezika po posameznih besednih vrstah in njihovo razmerje do stavčnih členov, seznaniijo se z inherentnimi lastnostmi besednih vrst in z njihovimi oblikoglasnimi značilnostmi. Poglobljeno se seznaniijo z drugačnimi pristopi k obravnavi značilnosti posameznih besednih vrst. Usvojijo pojem morfema in njegove povezave z oblikoslovno paradigmatico. Študentje so sposobni strokovno ustrezno kritično sami oblikoslovno analizirati besedilo.

Objectives and competences:

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
 Študentje poznajo oblikoslovno ravnino kot del splošnega jezikovnega ustroja. Poznajo sistemsko urejenost in paradigmatico posameznih besednih vrst vključno z njihovo morfemsko strukturo, oblikoglasnimi značilnostmi in povezavo s skladenjsko ravnino. Poznajo različne poglede na obravnavo posameznih besednih vrst, ki niso

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

zavedeni v slovnici slovenskega jezika kot temeljnem jezikoslovnem priročniku. Razumejo stilistične razlike oblikoslovnih prvin ter jih znajo uporabiti v različnih izraznih položajih. Študentje so na praktičnih primerih oblikoslovne analize besedila sposobni tudi z intenzivnim lastnim domačim delom prikazati obvladovanje usvojenega znanja. Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: Usvojitev znanja oblikoslovnih kategorij, besednih vrst, njihovih oblikoglasnih značilnosti, raznolikosti obravnave in klasifikacije besednovrstnih značilnosti, njihove morfemske strukture ter povezave oblikoslovne ravnine s skladenjsko je nujno za razumevanje in usvajanje skladenjskih zakonitosti slovenskega knjižnega jezika.	Transferable/Key Skills and other attributes:
Metode poučevanja in učenja:	Learning and teaching methods:

Frontalno delo, skupinsko delo, individualno delo, delo v spletni učilnici.	
--	--

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

Seminarska vaja.	40 %	
Pisni izpit.	30 %	
Ustni izpit.	30 %	

Reference nosilca / Lecturer's references:

ZEMPLJAK JONTES, Melita. Narečne značilnosti v izbranih besedilih Božidarja Raiča. *Čas. zgod. narodop.*, 2008, letn. 79 = n.v. 44, št. 1/2, str. 179-205. [COBISS.SI-ID 16132872]

ZEMPLJAK JONTES, Melita. Jurij Dalmatin - govorec in pisec (tudi) posavskega narečja. *Stati inu obstatu*, 2011, [Št.] 13/14, str. 80-97. [COBISS.SI-ID 18769928]

ZEMPLJAK JONTES, Melita. *Trajanje glasov štajerskega zabukovskega govora : instrumentalno-slušna analiza*, (Zbirka Zora, št. 30). Maribor: Slavistično društvo, 2004. 343 str., ilustr. ISBN 961-6320-24-6. [COBISS.SI-ID 53888001]

ČERNELIČ KROŠELJ, Alenka, PAHOR, Daša, ZEMPLJAK JONTES, Melita. *Adam Bohorič, Jurij Dalmatin in Krško* = [Adam Bohorič, Jurij Dalmatin and Krško, (Zbirka K mestu K., št. 4). Krško: Valvasorjev raziskovalni center: = Valvasor's Research Centre, 2006. 99 str., ilustr. ISBN 961-91303-3-2. [COBISS.SI-ID 226772480]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Oblikovanje enotne knjižne norme v 19. stoletju
Course title:	

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		2.	3.

Univerzitetna koda predmeta / University subject code: X

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer: red. prof. dr. Marko Jesenšek, hab.: slovenski jezik

Jeziki /	Predavanja / Lecture:	slovenščina
Languages:	Vaje / Tutorial:	slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

Graduate degree ECTS.

Vsebina:

1. Dvojnični razvoj slovenskega jezika v alpskem in panonskem jezikovnem prostoru: osrednje- in vzhodnoslovenska (alpska in panonska jezikovna baza) ter njuno medsebojno približevanje, prepletanje in prevzemanje v prvi polovici 19. stoletja.
2. Jezikovni nazori in vprašanje slovenske knjižne norme: Kopitar, Čop, Primic, Slomšek, Bleiweis, Miklošič, Levstik; Kuzmič. Košič, Borovnjak, Kardoš, Ivanocy; Dajnko.
3. Program Zedinjene Slovenije in izenačitev jezikovnega vprašanja z nacionalnim.
4. Nove oblike in poenotenje slovenske knjižne norme; stagnacijsko obdobje v razvoju slovenskega knjižnega jezika v drugi polovici 19. stoletja).
5. Knjižne jezikovne zvrsti: razvoj publicistike

Contents (Syllabus outline):

in vloga Bleiweisovih Novic pri oblikovanju enotne slovenske knjižne norme; prevajanje Deželnega in Državnega zakonika.

6. Preobrazba ljudskega slovstva in jezika.

7. Novoslovenščina v drugi polovici 19. stoletja (razvoj novejšje slovenske pisave in Levčev pravopis).

Temeljni študijski viri / Readings:

Martina Orožen, 1996: *Oblikovanje enotnega slovenskega knjižnega jezika v 19. stoletju*. Ljubljana: Filozofska fakulteta.

Marko Jesenšek, 2011: Osrednje- in vzhodnoslovenski knjižni jezik - med alpsko in panonsko slovenščino = Die zentral- und ostslowenische Schriftsprache - zwei Sprachen im slowenischen Alpen- und Pannonien-Raum. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Globinska moč besede : red. prof. dr. Martini Orožen ob 80-letnici*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 80). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2011, str. 234-250. [COBISS.SI-ID 18683656]

Breda Pogorelec, 1973: Delež Koroške pri procesu ustaljevanja slovenskega knjižnega jezika v 19. st. *SSJLK IX*. 71-81.

Jože Toporišič (ur.), 1981: *Anton Breznik, Jezikoslovne razprave*.

Cilji in kompetence:

1. Študenti se seznaniijo z neenotnostjo slovenskega knjižnega jezika in poenotenjem knjižne norme sredi 19. stoletja.
2. Predmet pomaga pri razumevanju zapletenih jezikovnih razmer v Avstro-Ogrski in nemirnem 19. stoletju, ko se je začel boj za individualnost slovenskega jezika.
3. Študenti pridobijo znanje o oblikovanju slovenske knjižne norme v 19. stoletju, seznaniijo se z odnosom do jezika v t. i. Pomladi narodov in spoznajo pomen slovenskega knjižnega jezika in jezikovne enotnosti pri nastajanju slovenske nacionalne države.
4. Razumevanje romantične »formule«: jezikovna enotnost = državotvornost. Jezikovna enotnost kot predpogoj za nacionalno združitev Slovencev v eni državi.
5. Študenti spoznajo, kdaj, zakaj in kako je novoslovenščina (enotni slovenski knjižni jezik) postala skupno, enotno normativno sredstvo sporazumevanja med Slovenci – v danih sociolingvističnih okoliščinah marčne revolucije se je začel pospešeno oblikovati po letu 1848.

Objectives and competences:

6. Jezik kot državotvorni element; jezikovna dinamika 19. stoletja kot napoved dogodkov v Sloveniji s konca 20. stoletja (jezikovno vprašanje se izenači s političnim, jezikovna enotnost /samostojnost/ je pogoj za politično osamosvojitve in samostojno državnost).

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Študent pozna jezikovne okvire, ki so v Pomladi narodov povzročile narodnostno zavedanje in prizadevanje za nacionalno prebujanje v Avstro-Ogrski; navede vse pomembne jezikovne dogodke prve polovice 19. stoletja, ki so povzročili nacionalno prebujenje; pozna avtorje in nosilce takih jezikovnih idej; razume zakonitosti, ki so privedle do poenotenja slovenske knjižne norme, procese poenotenja in razmerja med različnimi knjižnimi različicami; razume in razloži (jezikovno) povezanost v slovenskem geografskem prostoru – model izenačenja jezikovnega in nacionalnega/političnega vprašanja iz 19. stoletja sooči z dogodki na Slovenskem konec 20. stoletja in določi jezik kot enega izmed temeljnih državotvornih elementov; kritično ovrednoti položaj slovenskega jezika po Pomladi narodov in predstavi razkorak med teorijo in prakso »novoslovenščine« v drugi polovici 19. stoletja (refleksija na razumevanja sodobnih jezikovnih razmer).

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

Študent pogloblja teoretične in metodološke pristope ob analizi jezikovnih dejstev z namenom, da še neznana zgodovinska jezikovna dogajanja učinkovito razlaga in pojasnjuje.

Študent uporablja domačo in tujo literaturo pri zbiranju in interpretiranju podatkov iz zgodovine slovenskega jezika 19. stoletja, kritično analizira različne jezikovne koncepte in dela sinteze, ki so uporabne za sodobno jezikovno politiko in načrtovanje; (refleksija na enačbo: jezikovna enotnost je pogoj za nacionalno samostojnost).

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Transferable/Key Skills and other attributes:

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja, delo v skupinah, individualne naloge, filmi.
--

Learning and teaching methods:

--

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) / Weight (in %)

Assessment:

Domače naloge.	40 %	
----------------	------	--

Aktivno sodelovanje na predavanjih.	20 %	
-------------------------------------	------	--

Ustni izpit.	40 %	
--------------	------	--

Reference nosilca / Lecturer's references:

1. JESENŠEK, Marko. Slovene standard language between the centre and the periphery. <i>Stud. slav. Acad. Sci. Hung. = Studia Slavica Hung.</i>, 2010, vol. 55, no. 2, str. 279-287, doi: 10.1556/SSlav.55.2010.2.13. [COBISS.SI-ID 18070280] 2. JESENŠEK, Marko. Dvojnični razvoj slovenskega jezika v alpskem in panonskem jezikovnem okolju = The Slovene language duality development in the Alpine and Pannonian linguistic environment. <i>Stud. slav. (Ostrava)</i>, 2011, 15, str. 193-201. [COBISS.SI-ID 18847240] 3. JESENŠEK, Marko. <i>The Slovene language in the Alpine and Pannonian language area : the history of the Slovene language</i>. Kraków: Universitas, 2005. 365 str. ISBN 83-242-0577-2. [COBISS.SI-ID 13984520] 4. JESENŠEK, Marko. <i>Spremembe slovenskega jezika skozi čas in prostor</i>, (Zora, 33). Maribor: Slavistično društvo, 2005. 235 str. ISBN 961-6320-27-0. [COBISS.SI-ID 55373057]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	Od pridige do kratke proze
Course title:	

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		3.	6.

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30					60	3
Nosilec predmeta / Lecturer:		Izred. prof. dr. Blanka Bošnjak, hab.: slovenska književnost				
Jeziki / Languages:		Predavanja / Lecture:	slovenščina			
		Vaje / Tutorial:	slovenščina			

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

Vsebina:

1. Na osnovi poznavanja pojmov iz starejše slovenske književnosti do l. 1800 (še posebej s področja pridigarske prakse) se pri tem predmetu vsebine nadgrajujejo in povezujejo s slovensko kratko pripovedno prozo 19. in 20. stoletja v smislu literarnih referenc (npr.: metaliterarni govor, citati struktur, stilizacija, empirični citati, aluzija, izposoje) in različnih oblik kratke proze npr. anekdote, novele ...
2. Ob tem bo podrobneje predstavljena še klasifikacija načinov medbesedilnega sklicevanja, ki ga predstavljata skupini citatnih figur in citatnih zvrsti na jezikovni

Contents (Syllabus outline):

--

in besedilni ravni, in jo povezujemo s strukturo pridige in kratke proze.

3. Sledi interpretacija posameznih pridig in slovenske kratke pripovedne proze 19. in 20. stoletja v smislu intertekstualnosti.

Temeljni študijski viri / Readings:

Marko Juvan, 1987: Dialog literature z literaturo ali kaj so literarne reference. *Problemi. Literatura* 25/1. 99–111.

-- 2000: *Intertekstualnost*. Ljubljana: DZS.

Matjaž Kmecl, 1975: *Od pridige do kriminalke ali o meščanskih začetkih slovenske pripovedne proze*. Ljubljana: Mladinska knjiga.

Gregor Kocijan, 1983: *Kratka pripovedna proza od Trdine do Kersnika*. Ljubljana: DZS.

-- 1996: *Kratka pripovedna proza v obdobju moderne: literarnozgodovinska študija*. Ljubljana: Znanstveni inštitut filozofske fakultete.

-- 2001: *Razgledi po slovenski književnosti*. Ljubljana: Debora

-- 2012: *Slovenska kratka proza: 1919–1929*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.

Sodobna slovenska krajša pripoved, 2006: (Ur. Tomo Virk). Ljubljana: DZS.

Cilji in kompetence:

1. Pridigarska praksa in pridigarska besedila starejše slovenske književnosti do l. 1800.
2. Struktura kratke pripovedne proze 19. in 20. stoletja.
3. Literarne reference (metaliterarni govor, citati struktur, stilizacija, empirični citati, aluzija, izposoje).
4. Klasifikacija načinov medbesedilnega sklicevanja, ki ga predstavljata skupini citatnih figur in citatnih zvrsti na jezikovni in besedilni ravni.
5. Intertekstualno povezovanje strukture pridige in kratke proze, tudi na ravni različnih oblik kratke proze, npr. anekdote, novele ...
6. Interpretacija posameznih pridig in slovenske kratke pripovedne proze 19. in 20. stoletja.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

- Zmožnost razumevanja in poznavanje pridigarske prakse in pridigarskih besedil starejše slovenske književnosti do l. 1800.
- Zmožnost razumevanja in poznavanje

Objectives and competences:

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

strukture kratke pripovedne proze 19. in 20. stoletja. – Zmožnost razumevanja in poznavanje literarnih reference (npr.: metaliterarni govor, citati struktur, stilizacija, empirični citati, aluzija, izposoje). – Zmožnost razumevanja in poznavanje klasifikacije načinov medbesedilnega sklicevanja. – Zmožnost razumevanja in poznavanje strukture pridige in kratke proze v kontekstu intertekstualnega povezovanja tudi preko različnih oblik kratke proze, npr. anekdote, novele ... – Zmožnost interpretacije posameznih pridig in slovenske kratke pripovedne proze 19. in 20. stoletja. Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: 1. Poznavanje in povezovanje vedenj s področja pridigarske prakse in pridigarskih besedil starejše slovenske književnosti do l. 1800 ter strukture kratke pripovedne proze 19. in 20. stoletja s pomočjo literarnih referenc kakor tudi načinov medbesedilnega sklicevanja. 2. Veščina interpretiranja posameznih pridig in slovenske kratke pripovedne proze 19. in 20. stoletja v smislu intertekstualnosti in pojavljanja različnih oblik kratke proze, npr. anekdote in kratke pripovedi v pridigi.	Transferable/Key Skills and other attributes:
---	--

Metode poučevanja in učenja: – <i>Poučevanja:</i> znanstvene metode: historična, formalnoanalitična, primerjalna in interpretacijska metoda. – <i>Učenja:</i> formalnologične metode - analiza, sinteza, dedukcija, indukcija, deskripcija.	Learning and teaching methods:
--	--

Načini ocenjevanja:		Delež (v %) / Weight (in %) Assessment: <table> <tr> <td data-bbox="145 1865 683 1953">Pisni izpit.</td><td data-bbox="683 1865 892 1953">100 %</td><td data-bbox="892 1865 1442 1953"></td></tr> </table>	Pisni izpit.	100 %	
Pisni izpit.	100 %				

Reference nosilca / Lecturer's references: BOŠNJAK, Blanka. Diskurzivne prvine v izbranih Trubarjevih predgovorih in pismih. <i>Slavia</i>

Centralis, 2008, letn. 1, št. 1, str. 63-72. [COBISS.SI-ID 16836872]

BOŠNJAK, Blanka. Vodnikovo prozno delo. *Jez. slovst. (Tisk. izd.)*. [Tiskana izd.], 2010, letn. 55, št. 1/2, str. 61-75. [COBISS.SI-ID 43842402]

BOŠNJAK, Blanka. Kratka potopisna besedila Prežihovega Voranca = The short travelogue texts of Prežihov Voranc. V: BOROVIK, Silvija (ur.). [*Novi pogledi na Prežihovega Voranca*], (Jezik in slovstvo, letn. 55, št. 3/4). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, 2010, str. 63-76. [COBISS.SI-ID 18431240]

BOŠNJAK, Blanka. Tematizacija nasilja v izbrani sodobni slovenski kratki prozi. *Slavistična revija*. [Tiskana izd.], okt.-dec. 2010, letn. 58, št. 4, str. 475-487. [COBISS.SI-ID 44404834].

BOŠNJAK, Blanka. Slomškova pridiga skozi optiko pripovednih postopkov. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Večno mladi Htinj : ob 80-letnici Janka Čara*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 83). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2012, str. 212-218. [COBISS.SI-ID 18944520]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	Pokrajinske različice slovenskega knjižnega jezika
Course title:	

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Diplomski študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		3.	5.

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Jeziki / Languages:	Predavanja / Lecture:	slovenščina
	Vaje / Tutorial:	slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

Vsebina:

1. Slovenski alpski in panonski jezikovni prostor in njuna razlikovalnost v najstarejših slovenskih molitvenih obrazcih.
2. Knjižne in pokrajinske različice slovenskega jezika
– koroška različica,
– prekmurska različica,
– vzhodnoštajerska različica,
– tržaška in videmska usmeritev.

Analiza besedil pokrajinskih jezikovnih različic in razlaga vzrokov za njihovo funkcijsko (ne)popolnost oz. okrnjenost;
Razlikovalnost v glasoslovju, oblikoslovju in skladnji ter obravnava posebnosti pri posameznih besednih vrstah in kategorijah (spol, sklon, število; oseba, čas, naklon, način...).

Nastajanje značilne terminologije in vprašanje normativnosti jezikovnih različic.

Contents (Syllabus outline):

Značilno besedje in kontrastivna primerjava z narečji. 3. Delo s slovarji (Alasia; Megiser, Jarnik, Gutsman; Apostel, Čebul, Zgajšek, Harman, Alič, Penn, Miklošič; Murko, Caf) – teoretični in praktični vidiki slovaropisja in sestava pokrajinskih slovarjev (rokopisne in tiskane izdaje ter njihov vpliv na oblikovanje slovenskega besedišča). 4. Normativnost v slovnica (Gutsman; Zagajšek, Šmigoc, Dajnko, Murko, Muršec; Pavel) – teoretične osnove in razlikovalna norma do osrednjeslovenskega knjižnega jezika.	
---	--

Temeljni študijski viri / Readings:

Breda Pogorelec, 2011: *Zgodovina slovenskega knjižnega jezika*. Ljubljana.

Marko Jesenšek, 2009: Nastanek in razvoj vzhodnoštajerskega knjižnega jezika. *Čas. zgod. narodop.*, letn. 80 = n. v. 45, št. 1, str. 93-112.

– –, 2005: Nastanek in razvoj prekmurskega knjižnega jezika. *Slavistična revija*. [Tiskana izd.], jan.-mar. 2004 [i.e. 2005], letn. 53, št. 1, str. [1]-12.

– –, 2005: *The Slovene Language in Alpine and Panonnian Language Area*. Krakow.

– –, (ur.), 2008: *Od Megiserja do elektronske izdaje Pleteršnikovega slovarja*. Maribor, (ZORA 56).

Martina Orožen, 2003: *Razvoj slovenske jezikoslovne misli*. Maribor, (ZORA 26)

Vilko Novak, 1976: *Izbor prekmurskega slovstva*. Ljubljana.

Cilji in kompetence:

Študenti spoznajo dvojnični razvoj slovenskega knjižnega jezika in vse njegove pokrajinske (knjižne) različice.

Spoznajo vzroke za nastanek pokrajinskih jezikovnih različic na Slovenskem in jih ne razlagaj kot jezikovni partikularizem ali separatizem Razumejo različne slovnične zgradbe slovenskega jezika, poznajo razlikovalno besedje, glasoslovje, oblikoslovje in skladnjo v razvoju slovenskega jezika.

Usvojijo slovaropisne načine in tehnike pri sestavljanju slovenskih pokrajinskih slovarjev.

Seznani se z različnimi teoretičnimi in praktičnimi principi pri sestavljanju slovnice slovenskega jezika.

Objectives and competences:

--

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Sociolingvistično, nacionalno in državno pravno gledano je slovenski jezik danes enoten, do sredine 19. stoletja pa je imel vsaj dve knjižni različici in več pokrajinskih norm.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Študenti razumejo dvojnični razvoj slovenske knjižne norme kot posledico alpskega (karantanskega) in panonskega jezikovnega, kulturnega, zgodovinskega in geografskega vpliva. Pokrajinskost slovenskega jezika ne enačimo z jezikovnim odpadništvom – Trubarja razumemo kot začetnika osrednjeslovenskega knjižnega jezika (tež smeri so se pridružili Korošci in Tržačani), Števana in Mikloša Küzmiča kot glavna predstavnika prekmurskega knjižnega jezika in Dajnka kot slovničarja in utemeljitelja vzhodnoštajerske knjižne različice. Prenosljive/ključne spretnosti in drugi atributi: Študent pozna, bere in razume besedila, napisana v različicah slovenskega knjižnega jezika ter zna utemeljiti različne razvojne usmeritve v glasoslovju, oblikoslovju, skladnji in besedju.	Transferable/Key Skills and other attributes:
--	--

Metode poučevanja in učenja:

Predavanje, delo v skupinah, individualne naloge, kviz, filmi.

Learning and teaching methods:

Načini ocenjevanja:

Ustni izpit	40 %
Domače naloge	40 %
Aktivno delo študenta v seminarju	20 %

Delež (v %) /
Weight (in %)

Assessment:

Reference nosilca / Lecturer's references:

JESENŠEK, Marko. *Poglavja iz zgodovine prekmurskega jezika*, (Zora 88) Maribor 2012. Maribor: Mednarodna knjižna zbirka.

JESENŠEK, Marko. Graz und seine Bedeutung für die Slowenistik (vom 16. bis Mitte des 19. Jahrhunderts). V: KARNIČAR, Ludvik (ur.), RAJŠP, Vincenc (ur.). *Graz und Slowenen : Sammelband zum gleichnamigen Symposium vom 20.-21. V. 2010 an der Karl-Franzens-Universität Graz*, (Srednjeevropska znanstvena knjižnica, Bd. 5). Na Dunaju = in Wien: Slovenski znanstveni inštitut = Slowenisches Wissenschaftsinstitut; Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU; Graz: Institut für Slawistik, Karl-Franzens-Universität, 2011, str. 81-95. [COBISS.SI-ID 18691848]

JESENŠEK, Marko. Trubarjeva in Küzmičeva različica slovenskega knjižnega jezika. V: MERŠE, Majda (ur.). *Trubarjeva številka*, (Slavistična revija, letn. 56/57, št. 2008-4/2009-1). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, 2009, str. [199]-209. [COBISS.SI-ID

16738056]

JESENŠEK, Marko. Borovnjak in prekmurski knjižni jezik. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Življenje in delo Jožefa Borovnjaka*, (Zora, 55). Maribor: Filozofska fakulteta, Oddelek za slovanske jezike in književnosti, 2008, str. 166-179. [COBISS.SI-ID 16127496]

JESENŠEK, Marko. Slovenski jezik od malonedeljske besede do ljutomerskega tabora. *Čas. zgod. narodop.*, 2008, letn. 79 = n.v. 44, št. 1/2, str. 146-160. [COBISS.SI-ID

16128520]

JESENŠEK, Marko. *Spremembe slovenskega jezika skozi čas in prostor*, (Zora, 33).

Maribor 2005. Maribor: Slavistično društvo, 235 str. ISBN 961-6320-27-0. [COBISS.SI-ID 55373057]

JESENŠEK, Marko. Lexicography in Styria before of end of the 19ht century. *Stud. slav. Acad. Sci. Hung.* = *Studia Slavica Hung.*, 2005, letn. 50, št. 1/2, str. 99-112. [COBISS.SI-ID 14165768]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Pragmatično jezikoslovje
Course title:	

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		2.	4.

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Labor work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

doc. dr. Mira Krajnc Ivič, hab.: slovenski knj. jezik

Jeziki /

Languages:

Predavanja /

Lecture:

Vaje / Tutorial:

slovenščina

slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

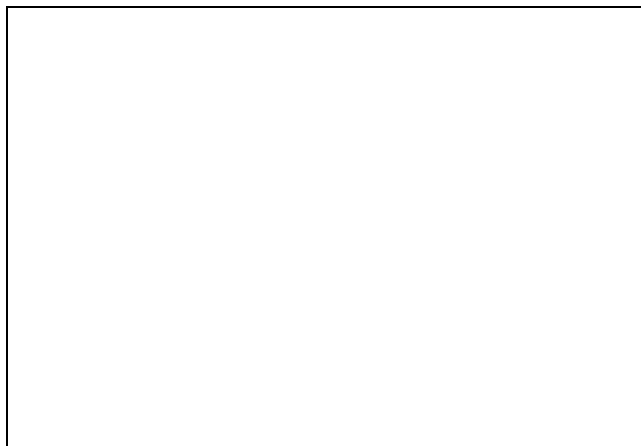
Prerequisites:

Vsebina:

- Definicija/opredelitev jezikovne pragmatike.
- Pojem in pomen konteksta oz. sporočanjskih okoliščin, kot so udeleženci: tvorec, naslovnik; družbeno razmerje med udeleženci, namen, nanašanje okvir, sporočanje položaj; (so)besedilo.
- Komunikacijska načela: načelo sodelovanja (Grice) in pogovorne implikature, načelo vpljudnosti in vpljudnostne strategije, načelo menjavanja udeležencev v udeleženskih vlogah.
- Teorija relevantnosti.
- Nanašanje in druga zaporedja v besedilu/diskurzu.

Content (Syllabus outline):

- Jezikovna sporazumevalna zmožnost.
- Teorija govornih dejanj.
- Razredi govornih dejanj po Austinu, Searlu, Kunst Gnamuševi.
- Večfunkcijskost govornih, komunikacijskih dejanj.
- Konstantiv in performativ.
- Jezikovnopragmatična opredelitev jezikovne zvrstnosti.
- Medkulturna pragmatika in medkulturno sporazumevanje.

Temeljni literatura in viri / Readings:

J. Austin, 1990: *Kako napravimo kaj z besedami*. Prev. B. Lešnik. Ljubljana: Založba ŠKUC: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete.

M. Krajnc Ivič, 2010. Jezikovnopragmatične analize v slovenistiki. V: GORJANC, Vojko (ur.), ŽELE, Andreja (ur.). *Izzivi sodobnega jezikoslovja*, (Zbirka Razprave FF). Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.

Olga Kunst Gnamuš, 1984: *Govorno dejanje – družbeno dejanje. Komunikacijski model jezikovne vzgoje*. Ljubljana: Pedagoški inštitut. Ustrezna poglavja.

V. Mikolič, 2004: Medkulturna pragmatika pri pouku slovenščine kot J2. *Jezik in slovstvo*. 3–4. Ljubljana.

A. Pisanski Peterlin, 2011: Metabesedilo med dvema kulturama. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 33–56.

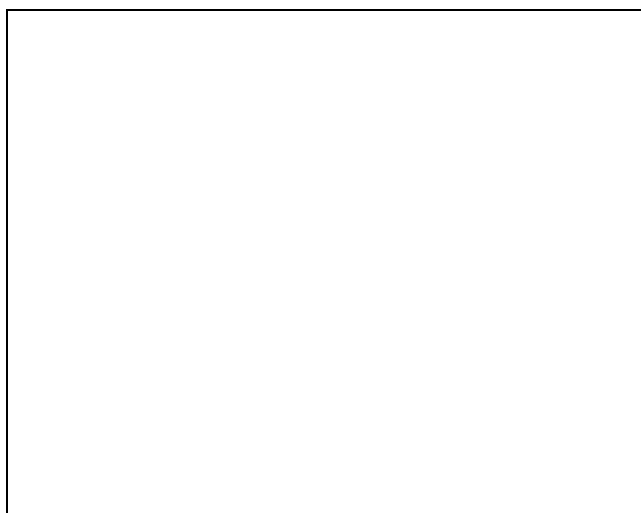
J. Verschueren, 2000: *Razumeti pragmatiko*. Ljubljana: Založba *cf.

R. Zadavec–Pešec, 1994: *Pragmatično jezikoslovje*. Temeljni pojmi. 1. natis. Ljubljana: Pedagoški inštitut, Center za diskurzivne študije.

Cilji in kompetence:

Študent prepozna sporočanje položaj in ga ustrezno ovrednoti ter glede na okoliščine oceni ustreznost, učinkovitost, efektnost besedila. Prepozna udeleženčevo upoštevanje ali neupoštevanje komunikacijskih načel. Spreminja sporočanje okoliščine in temu ustrezno (pre)oblikuje besedilo/diskurz. Ugotavlja razlike med besedili/diskurzi. Besedila, potek diskurza vrednoti tudi glede na medkulturne razlike med udeleženci komunikacijskega stika in glede na relevantnost v vsakem posameznem komunikacijskem stiku

Objectives and competences:

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
Ozavešči vedenje o razlikah med sporočanje položaji, tvori in analizira nove situacije ter vrednoti tako nastala besedila.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: Pridobivanje in nadgrajevanje jezikovne zmožnosti (slovnična pravilnost in pragmatična ustreznost).	Transferable/Key Skills and other attributes:
--	---

Metode poučevanja in učenja:

Learning and teaching methods:

Individualno in skupinsko delo, delo v dvojicah Predavanja in seminarji.	
---	--

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

– Pisni izpit,	65 %	Type (examination, oral, coursework, project):
– aktivno sodelovanje na predavanjih in v seminarju,	10 %	
– seminarska naloga.	25 %	

Reference nosilca / Lecturer's references:

KRAJNC IVIČ, Mira. Jezikovno-vedenjski vzorci opravičevanja v slovenščini. *Slavistična revija*. [Tiskana izd.], jan.-mar. 2010, letn. 58, št. 1, str. [133]-147. [COBISS.SI-ID 17504264]

KRAJNC IVIČ, Mira. Janševe in Pahorjeve prepričevalne strategije na zadnjih parlamentarnih volitvah. *Slavistična revija*. [Tiskana izd.], jan./mar. 2011, letn. 59, št. 1, str. [21]-35. [COBISS.SI-ID 18321160]

KRAJNC IVIČ, Mira. Jezikovnopragmatične analize v slovenistiki. V: GORJANC, Vojko (ur.), ŽELE, Andreja (ur.). *Izzivi sodobnega jezikoslovja*, (Zbirka Razprave FF). Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete, 2010, str. 121-135. [COBISS.SI-ID 18192648]

KRAJNC IVIČ, Mira, ŽELE, Andreja. Elipsa v dvogovornih in enogovornih besedilih = Ellipsis in dialogical and monological texts. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Globinska moč besede : red. prof. dr. Martini Orožen ob 80-letnici*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 80). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2011, str. 468-478. [COBISS.SI-ID 18688264]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	Pridižni vzorci v starejši slovenski književnosti
Course title:	

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		2.	4.

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

X

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15	15				60	3
Nosilec predmeta / Lecturer:		Izred. prof. dr. Blanka Bošnjak, hab.: slovenska književnost				
Jeziki / Languages:		Predavanja / Lecture:	slovenščina			
		Vaje / Tutorial:	slovenščina			

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

Vsebina:

0. Teoretična opredelitev pridige kot polliterarnega žanra ter kot oblike cerkvenega govora.
1. Postavitev pridige kot žanra v medbesedilni kontekst skozi analizo medbesedilnih in retoričnih figur (npr. zgled ali eksempel, primera s topično podobo ali aluzija, navedek/citat ali sentenca, alegorična razlaga ...).
2. Zgodovinski pregled razvoja pridige v kontekstu starejšega slovenskega slovstva.
3. Stilna, idejna, motivno-tematska in retorična analiza pridig različnih obdobj in smeri na Slovenskem: npr. reformatorja Primoža Trubarja, kapucina Janeza

Contents (Syllabus outline):

--

Svetokriškega, kapucina Rogerija Ljubljanskega (Mihaela Krammerja), jezuita Jerneja Basarja, Jurija Japlja, Matije Vertovca, Franca Kosarja, Petra Pavla Glavarja, A. M. Slomška ... 4. Pri seminarju dodatne interpretacije pridig avtorjev posameznih obravnavanih obdobj.	
--	--

Temeljni študijski viri / Readings:

Aleksandra Bizjak, 2005: *Pridiga kot žanr*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU. (Uvodno poglavje.)

Marko Juvan, 2000: *Vezi besedila*. Ljubljana: Literarno-umetniško društvo Literatura. (Zbirka Novi pristopi). Str. 113–131.

George A. Kennedy, 2001: *Klasična retorika ter njena krščanska in posvetna tradicija od antike do sodobnosti*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU. Str. 359–375.

Jelka Kernev-Štrajn, 2009: *Renesansa alegorije: alegorija, simbol, fragment*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU. Str. 25–59.

Mirko Rupel (ur.), 1991: *Sacrum promptuarium Janeza Svetokriškega*. Koper: Lipa.

A. S. Snoj, 1997: *Homiletika: božje sporočilo v človeški govorici. Teološke in homiletične osnove oznanjevanja*. Ljubljana: Družina. Str.: 121–135 ter 154–164.

Primož Trubar, 1996: *Catehismus s dveima islagama : ena pridiga od starosti te praue inu kriue vere ... vkupe sbrana ... skusi Primosha Truberia*. Ljubljana: DZS.

Ustrezni viri za delo v seminarju.

Cilji in kompetence:

1. Teoretična opredelitev pridige.
2. Pridiga kot polliterarni žanr in kot oblika cerkvenega govora.
3. Medbesedilni kontekst pridige (npr. analiza medbesedilnih in retoričnih figur).
4. Zgodovinski pregled razvoja pridige v kontekstu starejšega slovenskega slovstva.
5. Stilna, idejna, motivno-tematska in retorična analiza pridig različnih obdobj in smeri na Slovenskem: npr. reformacije, baroka, razsvetljenstva.
6. Pri seminarju dodatne interpretacije pridig avtorjev posameznih obravnavanih obdobj.

Objectives and competences:

--

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Zmožnost in poznavanje:

1. Teorije pridige.
2. Medbesedilnost pridige (ustrezna

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

analiza). 3. Zgodovinski razvoj pridige v okviru starejšega slovenskega slovstva. 4. Razumevanje stilne, idejne, motivno-tematske in retorične analize pridig številnih ključnih avtorjev/pridigarjev različnih obdobj in smeri na Slovenskem (od reformacije preko baroka do razsvetljenstva). 5. Veščina interpretacije pridig avtorjev posameznih obravnavanih obdobj. Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: Veščina interpretiranja ter stilna, idejna, motivno-tematska in retorična analiza pridig številnih ključnih avtorjev/pridigarjev različnih obdobj in smeri na Slovenskem (od reformacije preko baroka do razsvetljenstva).	Transferable/Key Skills and other attributes:
Metode poučevanja in učenja:	Learning and teaching methods:

Metode: – poučevanja: znanstvene metode: historična, formalnoanalitična metoda in poudarek na interpretacijski metodi, – učenja: formalnologične metode – analiza, sinteza, dedukcija, indukcija, deskripcija.	
Načini ocenjevanja:	Assessment:

Pisni izpit. Delo v seminarju (pisna seminarska naloga, njen ustni zagovor).	Delež (v %) / Weight (in %) 60 % 40 %	
--	---	--

Reference nosilca / Lecturer's references:

BOŠNJAK, Blanka. Diskurzivne prvine v izbranih Trubarjevih predgovorih in pismih. <i>Slavia Centralis</i>, 2008, letn. 1, št. 1, str. 63-72. [COBISS.SI-ID 16836872] BOŠNJAK, Blanka. Vodnikovo prozno delo. <i>Jez. slovst. (Tisk. izd.)</i>. [Tiskana izd.], 2010, letn. 55, št. 1/2, str. 61-75. [COBISS.SI-ID 43842402] BOŠNJAK, Blanka. Kratka potopisna besedila Prežihovega Voranca = The short travelogue texts of Prežihov Voranc. V: BOROVNIK, Silvija (ur.). <i>[Novi pogledi na Prežihovega Voranca]</i>, (Jezik in slovstvo, letn. 55, št. 3/4). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, 2010, str. 63-76. [COBISS.SI-ID 18431240]
--

BOŠNJAK, Blanka. Tematizacija nasilja v izbrani sodobni slovenski kratki prozi. *Slavistična revija*. [Tiskana izd.], okt.-dec. 2010, letn. 58, št. 4, str. 475-487. [COBISS.SI-ID 44404834]

BOŠNJAK, Blanka. Slomškova pridiga skozi optiko pripovednih postopkov. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Večno mladi Htinj : ob 80-letnici Janka Čara*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 83). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2012, str. 212-218. [COBISS.SI-ID 18944520]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	Razvoj slovenskega jezika – vokalizem
Course title:	

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		1.	2.

Vrsta predmeta / Course type:

obvezni

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

X

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

red. prof. dr. Mihaela Koletnik, hab.: slovenski knj. jezik

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lecture:**

slovenščina

Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

Vsebina:

1. Glasoslovne in naglasne značilnosti pozne praslovanščine in prve južnoslovanske spremembe.
2. Izhodiščni vokalni sistem in 1. razvojna faza od 6. do 10. stoletja.
3. Pregled razvojnih etap v slovenskem vokalizmu.
4. Glavne slovenske glasoslovne in naglasne spremembe.
5. Razvoj posameznih glasov in naglasov do današnjih narečij.

Contents (Syllabus outline):

Temeljni študijski viri / Readings:

Marc L. Greenberg, 2002: *Zgodovinsko glasoslovje slovenskega jezika*. Maribor: Založba Aristej.
Jakob Rigler: *Začetki slovenskega knjižnega jezika*. Ljubljana: SAZU, 1968.
Fran Ramovš, 1936: *Kratka zgodovina slovenskega jezika*. Ljubljana: Akademsko založba.
- - 1950: Relativna kronologija slovenskih akcentskih pojavov. *Slavistična revija III*. 16–22.
Matej Šekli: Sinhronija in diahronija v opisnem in zgodovinskem jezikoslovju. V: KRANJC,

Simona (ur.). *Meddisciplinarnost v slovenistiki*, (Obdobja, Simpozij, = Symposium, 30). 1. natis. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete, 2011, str. 455-460.
 Jože Toporišič: Tvorbeni model slovenskega knjižnega naglasa. SR 36/2 (1988).
 Zinka Zorko: Samoglasniški sestavi v slovenskih narečjih. SSJLK (1994).

Cilji in kompetence:

1. Spoznavanje diahronih razsežnosti jezikovnih pojavov.
2. Pojmovanje jezika kot hierarhično urejenega sestava.
3. Spoznavanje zgodovinskega razvoja kot pogoj za razumevanje sistemskih zakonitosti knjižnega jezika.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Študentje:

- razumejo najstarejše glasoslovne spremembe praslovanščine po naselitvi Slovanov v Alpah, na Krasu in v panonskem prostoru in jih znajo povezati s sistemom slovenskega (knjižnega) jezika;
- razumejo razvojne smernice v slovenskem vokalizmu;
- razumejo pojme, zakonitosti in procese v razvoju slovenskega jezika;
- uporabljajo pridobljeno znanje (principe in zakonitosti) na posameznih primerih (znajo analizirati glasoslovje narečnih besedil);
- iščejo povezave s sodobnim jezikom in
- utemeljujejo ter razlagajo sinhrono podobo jezika s principi diahronije.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

- razvijanje sposobnosti kontrastivne analize ob narečnih, zgodovinskih in drugih besedilih;
- razvijanje diahronnega pogleda na slovenski jezik;
- povezovanje diahronih in sinhronih jezikovnih konceptov;
- zbirajo in razlagajo podatke iz zgodovine jezika;
- prepoznavajo, rešujejo in kritično analizirajo sodobna jezikovna vprašanja s pomočjo diahronnega pogleda na jezik.

Metode poučevanja in učenja:

Objectives and competences:

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Transferable/Key Skills and other attributes:

Learning and teaching methods:

Metoda dela z besedilom, metoda dela z avdio- in videoposnetki, skupinsko in individualno delo.	
---	--

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

Pisni kolokviji.	50 %	
Seminarska naloga.	25 %	
Pisni izpit.	25 %	

Reference nosilca / Lecturer's references:

KOLETNIK, Mihaela. *Slovenskogoriško narečje*, (Zbirka Zora, 12). Maribor: Slavistično društvo, 2001. 323 str., zvd. ISBN 961-6320-04-1. [COBISS.SI-ID [46421761](#)]
KOLETNIK, Mihaela. *Panonsko lončarsko in kmetijsko izrazje ter druge dialektološke razprave*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 60). V Mariboru: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2008. 258 str. [COBISS.SI-ID [61907201](#)]
KOLETNIK, Mihaela, 2009: *Razvoj slovenskega jezika, Vokalizem : skripta*. Maribor: Filozofska fakulteta, Oddelek za slovanske jezike in književnosti. [COBISS.SI-ID [16934408](#)]
KOLETNIK, Mihaela. Odras medjezikovnih stikov v prekmurskem besedju. *Slavia Centralis*, 2009, letn. 2, št. 1, str. 20-31. [COBISS.SI-ID [17112840](#)]
KOLETNIK, Mihaela. Odrasi akuta v prekmurskem narečju ob Škrabčevi naglasni teoriji slovenskega knjižnega jezika. V: TOPORIŠIČ, Jože (ur.). *Škrabčeva misel VI : zbornik s simpozija 2007*. Nova Gorica: Frančiškanski samostan Kostanjevica, 2008, str. [37]-57. [COBISS.SI-ID [16237832](#)]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Razvoj slovenskega jezika – konzonantizem in morfologija
Course title:	

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		3.	5.

Vrsta predmeta / Course type

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Jeziki / Languages:	Predavanja / Lectures:	slovenščina
	Vaje / Tutorial:	

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti: **Prerequisites:**

Vsebina:

Predavanja:

1. Metoda notranje (interne) rekonstrukcije in njen pomen
2. Izhodiščni indoevropski soglasniški sestav in osnovne glasoslovne spremembe iz indoevropščine v praslovanščino
3. Primerjava praslovanskega in starocerkvenoslovanskega soglasniškega sestava
4. Razvoj slovenskih soglasnikov in soglasniških skupin od Brižinskih spomenikov do knjižnega jezika 20. stoletja
5. Slovenski konzonantski sistemi
6. Razvoj slovenskega oblikoslovja od Brižinskih spomenikov do knjižnega jezika 20. stoletja: samostalnik, pridevnik, zaimek, števniki in glagol – opredelitev glagolskih vrst, klasifikacija, osebne in neosebne oblike, časovni sistem, opisne

Content (Syllabus outline):

glagolske oblike, vid; dvojinske oblike samostalnikov in glagolov ter proces pluralizacije 7. Primerjava starocerkvenoslovenskega in slovenskega (ne)knjižnega oblikoslovja Seminar: 1. Analiza besedil od Brižinskih spomenikov do 20. stoletja na konzonantski in morfološki ravni (cerkveno slovstvo, umetnostna in neumetnostna knjižna besedila, narečna besedila) 2. Interpretacija konzonantskih in morfoloških kategorij na lingvističnih kartah 3. Soočanje z glasoslovno/morfološko težjimi primeri; razreševanje problematičnih mest 4. Priprava na izdelavo seminarske naloge in na samostojno raziskovalno delo	
--	--

Temeljni literatura in viri / Readings:

Marc L. GREENBERG, 2002: *Zgodovinsko glasoslovje slovenskega jezika*. Maribor: Založba Aristej.

Tjaša JAKOP, 2008: *Dvojina v slovenščini*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.

Marko JESENŠEK, 2005: *Spremembe slovenskega jezika skozi čas in prostor*. Maribor: Slavistično društvo (Zora 33).

Martina OROŽEN, 2003: *Razvoj slovenske jezikoslovne misli*. Maribor: Slavistično društvo (Zora 26).

Fran RAMOVŠ, 1924: *Historična gramatika slovenskega jezika II – Konzonantizem*. Ljubljana: Učiteljska tiskarna.

Fran RAMOVŠ, 1952: *Morfologija slovenskega jezika*. Ljubljana: Državna založba Slovenije, 2.

Jakob RIGLER, 2001: *Zbrani spisi I. Jezikovnozgodovinske in dialektološke razprave*. Ljubljana: ZRC SAZU.

Cilji in kompetence:

1. Poglobljeno in temeljito spoznavanje diahronih razsežnosti jezikovnih pojavov.
2. Pojemovanje jezika kot hierarhično urejenega sestava.
3. Spoznavanje zgodovinskega razvoja kot pogoj za razumevanje sistemskih zakonitosti knjižnega jezika.
4. Dojemanje pomena za slovenščino značilnih oblikoslovnih kategorij.
5. Prepoznavanje in razumevanje arhaičnih soglasniških in oblikoslovnih elementov v slovenščini.

Predvideni študijski rezultati:

Objectives and competences:

--

Intended learning outcomes:

Znanje in razumevanje: Študentje: – poznajo najstarejše slovenske glasoslovne in oblikoslovne spremembe in jih znajo povezati s sistemom slovenskega (knjižnega) jezika; – poznajo razvojne smernice slovenskih soglasnikov in oblikoslovja; – razumejo pojme, zakonitosti in procese v razvoju slovenskega jezika; – uporabljajo diahrone principe in zakonitosti pri analizi glasoslovja in oblikoslovja slovenskih narečnih ter zgodovinskih besedil; – iščejo povezave s sodobnim jezikom; – utemeljujejo ter razlagajo sinhrono podobo jezika s principi diahronije; – so zmožni samostojne interpretacije za slovenščino značilnih konzonantskih in morfoloških kategorij. Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: – razvijanje sposobnosti kontrastivne analize ob narečnih, zgodovinskih in drugih besedilih; – razvijanje diahronnega pogleda na slovenski jezik; – povezovanje diahronih in sinhronih jezikovnih konceptov ter zbiranje in razlaganje podatkov iz zgodovine jezika; – prepoznavanje, reševanje in kritično analiziranje sodobnih jezikovnih vprašanj s pomočjo diahronnega pogleda na jezik.	Knowledge and understanding:
--	-------------------------------------

Metode poučevanja in učenja: Predavanja in seminar Metoda dela z besedilom Skupinsko in individualno delo	Learning and teaching methods:
--	--

Načini ocenjevanja:		Delež (v %) / Weight (in %) Assessment:
Seminarska naloga z zagovorom. Pisni izpit.	50 % 50 %	

Reference nosilca / Lecturer's references: ULČNIK, Natalija. Značilnejše poteze Kremplovega jezika v rokopisnih pridigah iz leta 1822 = Distinctive features of Kremppl's language in manuscript sermons from 1822. V: JESENŠEK, Marko (ur.). <i>Globinska moč besede : red. prof. dr. Martini Orožen ob 80-letnici</i>, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 80). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2011, str. 211-224. [COBISS.SI-ID 18700296]
--

ULČNIK, Natalija. Jezik v proznih besedilih Franca Senekoviča. V: STANONIK, Marija (ur.), SENEKOVIČ, Franc (ur.), ANDREJEK, Tamara (ur.). *Janezkove pravljice : pravljice za odrasle*. Murska Sobota: Pokrajinski muzej, 2011, str. 33-55. [COBISS.SI-ID 18237704]

ULČNIK, Natalija. Jezikovne in vsebinske posebnosti poročevalskih besedil o slovenskem taborskem gibanju. *Čas. zgod. narodop.*, 2008, letn. 79 = n.v. 44, št. 1/2, str. 161-178. [COBISS.SI-ID 16129800]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:

Skladnja

Course title:

Študijski program in stopnja
Study programme and level

Študijska smer
Study field

Letnik
Academic
year

Semester
Semester

Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnostjo		3.	5.
---	--	----	----

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

X

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
45	15	30			90	6

Nosilec predmeta / Lecturer:

red. prof. dr. Irena Stramljič Breznik, hab.: slovenski jezik

Jeziki /

Languages:

Predavanja /

Lecture:

Vaje / Tutorial:

slovenščina

slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje
študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

Graduate degree ECTS.

Vsebina:

Contents (Syllabus outline):

- 1 Opredelitev skladnje v sistemu jezikovnega opisa.
- 2 Predmet raziskovanja.
- 3 Sintaktična struktura slovenskega jezika.
- 4 Nominalizacija in zgradba besednih zvez s slovničnimi razmerji:
 - a) ujemanje,
 - b) vezava,
 - c) primik.
- 5 Skladnja besednih zvez: podrednih, prirednih, pristavčnih,
- 6 Razmerje besedna zveza in stavčni člen.

- 7 Glagolska vezljivost in temeljni stavčni vzorec slovenskega jezika.
- 8 Slovnična razmerja med stavki v povedi:
 - a. enostavčne, pastavčne,
 - b. večstavčne: pri-, pod- in soredne.
- 9 Pomenska podstava povedi in modifikacijske določitve.
- 10 Upovedovalne možnosti in temeljni stilni snopi.
- 11 Besedni in stavčni red.
- 12 Skladnja govornih besedil.

Temeljni študijski viri / Readings:

Simona Kranjc, 1996/97: Govorjeni diskurz. *Jezik in slovstvo*. 307–319.

- - 2003: Skladenjska analiza besedil, ki nastajajo v računalniških klepetih. *Zbornik referatov z Drugega slovensko-hrvaškega slavističnega srečanja*. Ljubljana. 69–82.

Jože Toporišič, 1976: Stilistika skladenjskih pojavov. *Slavistična revija* (24/1). 29–38.

- - 1982: *Nova slovenska skladnja*. Ljubljana: DZS.

- - 2000: *Slovenska slovnica*. Maribor: Založba Obzorja. 487–691.

Ada Vidovič Muha, 1993: Breznikov jezikoslovni nazor v njegovi razpravi o besednem redu. *Slavistična revija* (41/4). 497–507.

Andreja Žele, 2001: *Vezljivost v slovenskem knjižnem jeziku (s poudarkom na glagolu)*. Ljubljana: ZRC SAZU.

Andreja Žele, 2012: *Pomensko-skladenjske lastnosti slovenskega glagola*. Ljubljana. ZRC SAZU.

Cilji in kompetence:

Študenti:

- spoznajo teoretične pojme klasične slovenske skladenjske teorije,
- spoznajo teoretične prispevke novjših raziskovalcev slovenske skladnje,
- spoznajo merila za nastajanje slovničnih razmerij ujemanja, vezave in primika v besednih zvezah,
- spoznajo pretvorbena razmerja stavek – besedna zveza; stavčni člen – odvisnik,
- spoznajo skladenjsko strukturo slovenskega jezika,
- uzavestijo prvine upovedovanja in možnosti skladenjskih modifikacij.

Predvideni študijski rezultati:

Objectives and competences:

Intended learning outcomes:

Oddelka za slovanske jezike in književnosti, 2010. 265 str., ilustr. ISBN 978-961-6656-50-4.

[COBISS.SI-ID 65867265]

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Zveze s kakor v prvem delu Japljevih Pridig 1794. V: HUMAR, Marjeta (ur.). *Japljev zbornik : [zbornik prispevkov s Simpozija o Juriju Japlju (Kamnik, 3.-4. decembra 2009)]*. Kamnik: Občina; Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2011, str. 337-346.

[COBISS.SI-ID 18624776].

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Slogovne značilnosti slovenske lirike na prelomu iz 19. v 20. stoletje
Course title:	

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		2.	4.

Vrsta predmeta / Course type izbirni

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15	15				60	3

Nosilec predmeta / Lecturer: red. prof. dr. Jožica Čeh Steger, hab.: slovenska književnost

Jeziki / Languages:	Predavanja / Lectures:	slovenščina
	Vaje / Tutorial:	slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

Vsebina:

1. Slogovni pluralizem v slovenski liriki na prelomu iz 19. v 20. stoletje.
2. Formalizem v slovenski liriki zadnje tretjine 19. stoletja in obrabljenost pesniškega sloga. Cankarjeva in Župančičeva prenova pesniškega sloga konec 19. stoletja ob stiku z evropskimi literarnimi smermi in tokovi (dekadenco, impresionizmom, simbolizmom). Dekadenčne, impresionistične in simbolistične slogovne prvine v liriki slovenske moderne.
3. Načelo subjektivizma v slovenski liriki in njegove sledi v pesniškem slogu.

Content (Syllabus outline):

Seminar je namenjen spoznavanju avtorskih stilov, analizi in interpretaciji jezikovnoslogovnih prvin v pesniških opusih osrednjih predstavnikov slovenske moderne (Ivan Cankar, Oton Župančič, Dragotin Kette, Josip Murn, Cvetko Golar, Vojeslav Molè, Alojz Gradnik, Vida Jeraj, Ljudmila Poljanec idr.). Študent pripravi seminarski referat o jezikovnem slogu izbranega avtorja z vidika slogovnih inovacij in vpetosti v literarno tradicijo.

Temeljni literatura in viri / Readings:

France Bernik, 1993: Impresionizem v slovenski liriki. V. France Bernik: *Študije o slovenski poeziji*. Ljubljana: DZS. 99–115.
 Jožica Čeh, 2003: Folklorni svet v liriki slovenske moderne. *Slavistična revija* 51. 211–223.
 Irena Novak Popov (ur.), 2004: *Antologija slovenskih pesnic 1*. Ljubljana.
 Franc Zadravec, 1999: *Pesnik Alojz Gradnik (1882 –1967)*. Ljubljana: Znanstveni inštitut FF.
 Franc Zadravec, 1980: Murnova impresionistična lirika. V: Franc Zadravec: *Elementi slovenske moderne književnosti*. Murska Sobota: Pomurska založba. 91–107.

Cilji in kompetence:

Študenti spoznajo slogovni pluralizem v pesništvu slovenske moderne.
 Usposobijo se za slogovno analizo in interpretacijo pesniškega besedila.
 Spoznajo temeljna pesniška besedila osrednjih predstavnikov moderne, njihove slogovne značilnosti in avtorske stile.

Objectives and competences:

Predvideni študijski rezultati:

Študenti razumejo slogovni pluralizem v liriki slovenske moderne.
 Znajo analizirati in interpretirati slogovne prvine v izbranih pesniških besedilih slovenske moderne.
 Znajo prepoznati avtorske stile osrednjih predstavnikov slovenske moderne.

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

Metode poučevanja in učenja:

Learning and teaching methods:

Formalno-logične metode, teorije jezikovnega sloga. Branje pesniških besedil. Delo z besedilom v seminarju (slogovne analize in interpretacije pesniških besedil). Seminarski referat.	
---	--

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %) /

Assessment:

Ustni izpit.	60 %	Type (examination, oral, coursework, project):
Seminarski referat.	20 %	
Aktivno delo študenta v seminarju.	20 %	

Reference nosilca / Lecturer's references:

ČEH STEGER, Jožica. Ekologizacija literarne vede in ekokritika. *Slavistična revija*. [Tiskana izd.], apr.-jun. 2012, letn. 60, št. 2, str. 199-212. [COBISS.SI-ID 19293960]

ČEH STEGER, Jožica. Rudolf Maister: od anakreontskega do domovinskega in pokrajinskega pesnika = Rudolf Maister: from anacreontic to patriotic and local poet. *Čas. zgod. narodop.*, 2011, letn. 82 = n. v. 47, zv. 2/3, str. 206-220. [COBISS.SI-ID 68316161]

ČEH STEGER, Jožica. Med avtobiografijo in avtobiografsko prozo : Cankarjevo Moje življenje in Majcnovo Detinstvo. V: KORON, Alenka (ur.), LEBEN, Andrej (ur.). *Avtobiografski diskurz : teorija in praksa avtobiografije v literarni vedi, humanistiki in družboslovju*, (Studia litteraria). Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2011, str. 235-246. [COBISS.SI-ID 18550792]

ČEH STEGER, Jožica. *Ekspresionistična stilna paradigma v kratki pripovedni prozi 1914-1923*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 69). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2010. 221 str. ISBN 978-961-6656-46-7. [COBISS.SI-ID 65327105]

ČEH STEGER, Jožica. Literarni ekspresionizem, medmedialnost in abstraktnost. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Večno mladi Htinj : ob 80-letnici Janka Čara*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 83). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2012, str. 175-186. [COBISS.SI-ID 18933256]

ČEH STEGER, Jožica. Ekološko usmerjena literarna veda in Prežihove samorastniške novele. V: BOROVNIK, Silvija (ur.). *[Novi pogledi na Prežihovega Voranca]*, (Jezik in slovstvo, letn. 55, št. 3/4). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, 2010, 2010, letn. 55, št. 3/4, str. 53-62. [COBISS.SI-ID 18423816]

ČEH STEGER, Jožica. Vstop Ivana Dornika v ekspresionistično paradigmo. *Slavistična revija*. [Tiskana izd.], jul.-sep. 2009, letn. 57, št. 3, str. [438]-450. [COBISS.SI-ID 40409698]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Slovenska književnost do l. 1800
Course title:	

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		1.	2.

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
45	45				90	6
Nosilec predmeta / Lecturer:		Izred. prof. dr. Blanka Bošnjak, hab.: slovenska književnost				
Jeziki / Languages:		Predavanja / Lecture:	slovenščina			
		Vaje / Tutorial:	slovenščina			

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

Vsebina:	Contents (Syllabus outline):
1. Slovensko ljudsko slovstvo: pripovedništvo, pesništvo. 2. Starejše slovstvo/pismenstvo: družbene razmere (naselitev Slovanov, pokristjanjevanje), pregled temeljnih spomenikov slovenskega srednjeveškega pismenstva: Brižinski spomeniki I., II., III., Stiški rokopis, Celovski ali Rateški rokopis, Černjejski (Beneškoslovenski) rokopis, srednjeveško slovstvo v latinščini in nemščini. 3. Začetki slovenske književnosti: protestantska reformacija (Primož Trubar, Sebastjan Krelj, Jurij Dalmatin, Adam Bohorič ...), protireformacija (Tomaž Hren ...), poreformacijski rokopisi (Škofjeloški pasijon, Kalobški rokopis ...). 4. Barok in razsvetljenstvo: družbene razmere, slovenska nabožna književnost	

konec 17. in 18. stoletja, bukovništvo (Andrej Šuster Drabosnjak ...), akademije, posvetna literatura in književnost 17. in 18. stoletja (Janez Vajkard Valvasor, Janez Ludvik Schönleben, Marko Pohlin, Žiga Zois, Valentin Vodnik, Janez Damascen Dev, Anton Tomaž Linhart, Blaž Kumerdej, Jurij Japelj, Štefan Modrinjak ...).

5. Pri seminarju dodatne interpretacije del avtorjev posameznih obravnavanih obdobj.

Temeljni študijski viri / Readings:

Brižinski spomeniki: zbornik, 2004. Ur. Jože Faganel, Darko Dolinar. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.

Jože Pogačnik, 1998: *Slovenska književnost I*. Ljubljana: DZS. 7–218.

Jože Koruza, 1991: *Slovstvene študije*. Ljubljana: Filozofska fakulteta. Znanstveni inštitut. 9–67, 195–244.

Igor Grdina, 1999: *Od Brižinskih spomenikov do razsvetljenstva*. Maribor: Obzorja.

Starejša slovenska nabožna književnost, 1997. (Izbral in spremna besedila napisal Igor Grdina). Ljubljana: DZS. (Klasje; 4).

SLOVENSKI protestantski pisci (druga, dopolnjena izdaja). Ljubljana: Državna založba Slovenije, 1966.

O. Romuald, 2009: *Škofjeloški pasijon*. Ur. Matija Ogrin. Celje: Celjska Mohorjeva družba, Društvo MD, Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti.

PRIMOŽ Trubar / *[Trubarjev simpozij v Rimu 2008]*. Celje: Celjska Mohorjeva družba; v Rimu: Slovenska teološka akademija; v Ljubljani: Inštitut za zgodovino Cerkve pri Teološki fakulteti, 2009. (Simpozij v Rimu; 26.) 7–44.

Ustrezni viri za delo v seminarju.

Cilji in kompetence:

1. Slovensko ljudsko in starejše nabožno slovstvo.
2. Vpliv zgodovinskih razmer na razmah nabožnega pismenstva.
3. Posamezni spomeniki slovenskega srednjeveškega pismenstva in njihove bistvene značilnosti.
4. Poudarek na stilnih in idejnih značilnostih Brižinskih spomenikov I., III. in II.
5. Latinska in nemška besedila, ki so nastala na slovenskem etničnem ozemlju.
6. Reformacijska in protireformacijska književnost.
7. Zgodovinske in slovstvene razmere v 17. in 18. stoletju.
8. Akademije na Slovenskem v 17. in 18. stoletju.
9. Bukovništvo (Andrej Šuster Drabosnjak ...).
10. Slovenska nabožna in posvetna književnost v času baroka.

Objectives and competences:

11. Slovenska književnost razsvetljenstva s poudarkom na umetnem pesništvu in dramatiki.
12. Interpretacije del avtorjev posameznih obravnavanih obdobj.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

1. Razumevanje vpliva zgodovinskih razmer na razmah nabožnega pismenstva.
2. Zmožnost ločitve slovenskega ljudskega in starejšega nabožnega slovstva.
3. Ločevanje posameznih spomenikov slovenskega srednjeveškega pismenstva in razumevanje njihovih bistvenih značilnosti s poudarkom na stilnih in idejnih značilnostih Brižinskih spomenikov I., II. in III. Poznati je treba tudi latinska in nemška besedila, ki so nastala na slovenskem etničnem ozemlju.
4. Poznavanje in razumevanje reformacijske in protireformacijske književnosti.
5. Razumevanje vpliva zgodovinskih razmer na razmah slovenske književnosti, bukovništva in akademij v 17. in 18. stoletju.
6. Poznavanje in razumevanje slovenske nabožne in posvetne književnosti v času baroka in razsvetljenstva (proza, pesništvo in dramatika).
7. Zmožnost interpretacije del avtorjev posameznih obravnavanih obdobj.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
Poznavanje zgodovinskega konteksta na slovenskem etničnem ozemlju od naselitve Slovanov do l. 1800 v povezavi z anonimnim ljudskim ter nabožnim slovstvom/pismenstvom kakor tudi v povezavi z nabožno ter posvetno slovensko književnostjo temeljnih avtorjev posameznih obdobj (reformacije, protireformacije, baroka, razsvetljenstva).

Metode poučevanja in učenja:

Metode:

- poučevanja: znanstvene metode: historična, primerjalna, formalnoanalitična in interpretacijska metoda,
- učenja: formalnologične metode – analiza, sinteza, dedukcija, indukcija, deskripcija.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Transferable/Key Skills and other attributes:

Learning and teaching methods:

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %) **Assessment:**

Pisni izpit.	60 %	
Delo v seminarju (pisna seminarska naloga, njen ustni zagovor)	40 %	

Reference nosilca / Lecturer's references:

BOŠNJAK, Blanka. Diskurzivne prvine v izbranih Trubarjevih predgovorih in pismih. *Slavia Centralis*, 2008, letn. 1, št. 1, str. 63-72. [COBISS.SI-ID 16836872]

BOŠNJAK, Blanka. Vodnikovo prozno delo. *Jez. slovst. (Tisk. izd.)*. [Tiskana izd.], 2010, letn. 55, št. 1/2, str. 61-75. [COBISS.SI-ID 43842402]

BOŠNJAK, Blanka. Kratka potopisna besedila Prežihovega Voranca = The short travelogue texts of Prežihov Voranc. V: BOROVIK, Silvija (ur.). *[Novi pogledi na Prežihovega Voranca]*, (Jezik in slovstvo, letn. 55, št. 3/4). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, 2010, str. 63-76. [COBISS.SI-ID 18431240]

BOŠNJAK, Blanka. Tematizacija nasilja v izbrani sodobni slovenski kratki prozi. *Slavistična revija*. [Tiskana izd.], okt.-dec. 2010, letn. 58, št. 4, str. 475-487. [COBISS.SI-ID 44404834]

BOŠNJAK, Blanka. Slomškova pridiga skozi optiko pripovednih postopkov. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Večno mladi Htinj : ob 80-letnici Janka Čara*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 83). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2012, str. 212-218. [COBISS.SI-ID 18944520]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Slovenska književnost po letu 1950
Course title:	

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		3.	5.

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Labor work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
45	45				150	8

Nosilec predmeta / Lecturer:

Jeziki / Languages:	Predavanja / Lecture:	slovenščina
	Vaje / Tutorial:	slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

Vsebina:

Predavanja zajemajo pregled in analizo temeljnih literarnih del s področja proze, poezije in dramatike, ki so ponujala nove možnosti za razvoj sodobnih literarnih vrst, smeri in slogov v slovenski književnosti druge polovice dvajsetega stoletja; predstavitev odklonov od realizma, vdiranja modernističnih značilnosti, avandgardizma, novega realizma in postmodernizma. Seminarsko delo zajema analizo in interpretacijo del Vitomila Zupana, Andreja Hienga, Lojzeta Kovačiča, Mire Mihelič, Dominika Smoleta, Dušana Jovanovića, Marjana Rožanca, Draga Jančarja in sodobnih slovenskih prozaistk kot Marjete Novak Kajzer, Maje Novak, Berte Bojetu, Katarine Marinčič idr. Seminar zahteva aktivno sodelovanje študentov ter izdelavo seminarske naloge.

Content (Syllabus outline):

Temeljni literatura in viri / Readings:

Silvija Borovnik, 2005: *Slovenska dramatika v drugi polovici 20. stoletja*. Ljubljana: Slovenska matica.

Helga Glušič, 2002: *Slovenska pripovedna proza v drugi polovici dvajsetega stoletja*. Ljubljana: Slovenska matica.

Jože Pogačnik (ur.), 2001: *Slovenska književnost III*. Ljubljana: DZS. (pogl. Pripovedna proza, Poezija, Dramatika in Literarne revije in časopisi).

Franc Zdravec, 1997: *Slovenski roman dvajsetega stoletja*. Murska Sobota: Pomurska založba.

Alojzija Zupan Sosič, 2003: *Zavetje zgodbe. Sodobni slovenski roman ob koncu stoletja*. Ljubljana: Literarno-umetniško društvo Literatura.

Miran Štuhec, 2003: *Slovenska esejistika v drugi polovici 20. stoletja*. Ljubljana: Slovenska matica.

Tomo Virk, 1998: Čas kratke zgodbe – spremna beseda. V: *Čas kratke zgodbe. Antologija slovenske kratke zgodbe*. Ur. T. Virk. Ljubljana: ŠOU (Beletrina).

Cilji in kompetence:

Literarnozgodovinski pregled in jezikovno-slogovna analiza literarnih del slovenskih avtorjev in avtoric iz druge polovice 20. stol.

Objectives and competences:**Predvideni študijski rezultati:**

Znanje in razumevanje:
Poznavanje razvoja sodobne slovenske književnosti, zlasti književnosti iz obdobja po 2. svetovni vojni ter na koncu 20. stoletja.
Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Transferable/Key Skills and other attributes:

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja in seminar z izdelavo seminarske naloge.

Learning and teaching methods:**Načini ocenjevanja:**

Delež (v %) /
Weight (in %)

Assessment:

Ustni izpit in seminarska naloga

50% , 50%

Type (examination, oral, coursework, project):

Reference nosilca / Lecturer's references:

BOROVNIK, Silvija. Znani, neznani Prežihov Voranc = The known, the unknown Prežihov Voranc. V: BOROVNIK, Silvija (ur.). *[Novi pogledi na Prežihovega Voranca]*, (Jezik in slovstvo, letn. 55, št. 3/4). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, 2010, str. 17-32. [COBISS.SI-ID 18433032]

BOROVNIK, Silvija. Avstrijska književnost v Sloveniji in slovenska v Avstriji. *Glas. Slov. matice*, 2011, letn. 33, str. 117-122. [COBISS.SI-ID 18691080]

BOROVNIK, Silvija. Marica Nadlišek Bartol in njeno literarno delo = Marica Nadlišek Bartol und ihr literarisches Werk. *Slavia Centralis*, 2011, letn. 4, št. 2, str. 94-102. [COBISS.SI-ID 18803464]

BOROVNIK, Silvija. Književne študije. Maribor: Založba Zora, 2012.

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	Slovenska književnost v Avstriji
Course title:	

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		3.	5.

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Labor work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Jeziki / Languages:	Predavanja / Lecture:	slovenščina
	Vaje / Tutorial:	slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

Vsebina:

Predavanja zajemajo pregled in analizo novejših slovenske književnosti, ki je nastajala v Avstriji po letu 1960. Ugotavljajo značilnosti in pomen literarne revije Mladje ter mladjevcov, literarne skupine, ki je na Koroško v Avstriji vnesla nove smernice v književnosti ter jo približala evropskim estetskim tokovom. Sledi analiza temeljnih razvojnih smeri v slovenski prozi na primerih literarnih del Janka Messnerja, Florjana Lipuša, Anite Hudl, Vinka Ošlaka, Maje Haderlap, Cvetke Lipuš, Gustava Januša, Janija Oswalda in Cvetke Lipuš idr.) Seminarsko delo študentov zahteva analizo in interpretacijo romanov, novel, krajše proze, esejev in pesniških ter dramskih del. Ukvarja se s poudarjanjem razvoja literarnih vrst, pa tudi z jezikovno-slogovnimi značilnostmi. Načenja problematiko dvojezičnosti v literaturi ter dvojnih, nemško-slovenskih pisateljskih ter osebnih identitet. Študentje pri seminarju sodelujejo tako, da po navodilih mentorja

Content (Syllabus outline):

napišejo in oddajo seminarsko delo.	
-------------------------------------	--

Temeljni literatura in viri / Readings:

Silvija Borovnik, 1998: *Študije in drobiž*. Ravne na Koroškem: Založba Voranc.
 - - 1997: Humor, ironija in groteska v delih Janka Messnerja. *Slavistična revija*, Zdravčev zbornik, 1-2.
 - - 2000: Patologija slovenske vasi, nasilje verske institucije in arheologija besede v Lipuševi prozi. *Slavistična revija*, 2.
 Reginald Vospernik, Pavle Zablatnik, Erik Prunč, Florjan Lipuš (ur.), 1985: *Slovenska beseda na Koroškem /Das slowenische Wort in Karnten. Pismenstvo in slovstvo od začetkov do danes*. Wien: Österreichischer Bundesverlag.

Cilji in kompetence:

Spoznavanje razvoja in značilnosti sodobne slovenske književnosti, ki se je oblikovala in še nastaja v Avstriji. Književnost koroških Slovencev, pa tudi tistih, ki so se v Avstrijo izselili iz osebnih ali političnih razlogov. Kriterij za obravnavo so dela, ki so napisana v slovenščini, v obzir pa jemljemo tudi tista, ki so nastala dvojezično oz. samo v nemškem jeziku, a so avtorji Slovenci.

Objectives and competences:

--

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
 Poznavanje slovenske književnosti zunaj meja Slovenije, zlasti na Koroškem v Avstriji, pa tudi na Dunaju in v Gradcu. Študij in primerjava te književnosti s tisto, ki nastaja v matični domovini Sloveniji, pa tudi s tisto, ki se oblikuje v širšem evropskem prostoru.
 Prenosljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

 Transferable/Key Skills and other attributes:

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja, seminar.

Learning and teaching methods:

--

Načini ocenjevanja: Delež (v %) / Weight (in %) Assessment:

Ustni izpit in seminarsko delo	70%, 30%	Type (examination, oral, coursework, project):
--------------------------------	----------	--

Reference nosilca / Lecturer's references:

BOROVNIK, Silvija. Znani, neznani Prežihov Voranc = The known, the unknown Prežihov Voranc. V: BOROVNIK, Silvija (ur.). *[Novi pogledi na Prežihovega Voranca]*, (Jezik in slovstvo, letn. 55, št. 3/4). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, 2010, str. 17-32. [COBISS.SI-ID 18433032]
 BOROVNIK, Silvija. Avstrijska književnost v Sloveniji in slovenska v Avstriji. *Glas. Slov. matice*, 2011, letn. 33, str. 117-122. [COBISS.SI-ID 18691080]
 BOROVNIK, Silvija. Marica Nadlišek Bartol in njeno literarno delo = Marica Nadlišek Bartol und ihr literarisches Werk. *Slavia Centralis*, 2011, letn. 4, št. 2, str. 94-102. [COBISS.SI-ID 18803464]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Slovenska moderna, ekspresionizem in socialni realizem
Course title:	

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		2.	4.

Vrsta predmeta / Course type obvezni predmet

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
45	45				150	8

Nosilec predmeta / Lecturer: red. prof. dr. Jožica Čeh Steger, hab.: slovenska književnost

Jeziki / Languages:	Predavanja / Lectures:	slovenščina
	Vaje / Tutorial:	

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti: **Prerequisites:**

Jih ni.	
---------	--

Vsebina:	Content (Syllabus outline):
Predavanja zajemajo: a) razvoj bogate produkcije slovenske književnosti od konca 19. do sredine 20. stoletja, njene nacionalne posebnosti in vpetost v evropske literarne smeri in stilne tokove; b) literarne smeri in stilne tokove v slovenski moderni (dekadenca, impresionizem, secesija nova romantika, simbolizem), ekspresionizem, socialni realizem; c) povezave med likovnimi in literarnimi stili (impresionizem, secesija, ekspresionizem) oziroma medmedialnost in medbesedilnost v	

slovenski moderni in ekspresionizmu; č) pregled avtorjev in avtoric, zvrsti, vrst, žanrov, osrednjih tem in slogovnih postopkov v slovenski književnosti moderne, ekspresionizma in socialnega realizma. Seminar bo namenjen: – poznavanju izbranega korpusa literarnih besedil iz slovenske književnosti od konca 19. do sredine 20. stoletja, – interpretaciji izbranih besedil z idejno-tematskih vidikov in literarnostilnih postopkov, upoštevajoč različno avtorsko zastopanost, literarne smeri, posamezne žanre, zvrsti in vrste slovenske književnosti moderne, ekspresionizma in socialnega realizma, – poznavanju vloge kontekstov in drugih diskurzov (zgodovine, narave, ideologije, slikarstva, tehnike, naravoslovja), medbesedilnih in medmedialnih pojavov v tej književnosti.	
--	--

Temeljni literatura in viri / Readings:

Mario Andreotti: 2000: Gesellschaftliche und kulturgeschichtliche Bedingungen im 20./21 Jh. und ihre Auswirkung auf die moderne Literatur. V: Mario Andreotti: <i>Die Struktur der modernen Literatur</i>. Bern, Stuttgart: UTB. 109–154. France Bernik, 2006: <i>Ivan Cankar</i>. Maribor: Litera. Jožica Čeh, 2001: <i>Metaforika v Cankarjevi kratki pripovedni prozi</i>. Maribor: Slavistično društvo. Jožica Čeh Steger, 2010: <i>Ekspresionistična stilna paradigma v kratki pripovedni prozi 1914–1923</i>. Maribor: FF. Marjan Dolgan, 1996: <i>Tri ekspresionistične podobe sveta</i>. Ljubljana: ZRC SAZU. Marko Juvan, 2000: Sistem medbesedilnosti. V: Marko Juvan: <i>Intertekstualnost</i>. Ljubljana: DZS. 244–265. Marko Juvan, 2006: O literaturi teoretično: k teoriji literarnega diskurza. V: Marko Juvan: <i>Literarna veda v rekonstrukciji</i>. Ljubljana. 29–54. Lado Kralj, 2006: <i>Primerjalni članki</i>. Ljubljana: ZRI FF. Franc Zadavec, 1999: <i>Slovenska književnost II</i>. Ljubljana: DZS. Viktor Žmegač, 1993: Književni impresionizam. V: Viktor Žmegač: <i>Duh impresionizma i secesije</i>. Zagreb. 11–90.

Cilji in kompetence:	Objectives and competences:
1. Študenti spoznajo: – temeljne zakonitosti razvoja slovenske književnosti od konca 19. do sredine 20. stoletja, – vpetost te književnosti v slovensko literarno tradicijo ter v evropske literarne smeri in tokove,	

- značilnosti različnih literarnih smeri in stilnih tokov (dekadence, impresionizma, secesije, simbolizma, ekspresionizma, socialnega realizma),
- posamezne avtorske opuse, tematsko-motivne, zvrstno-vrstne, žanrske in slogovne značilnosti.

2. Študenti poznajo:

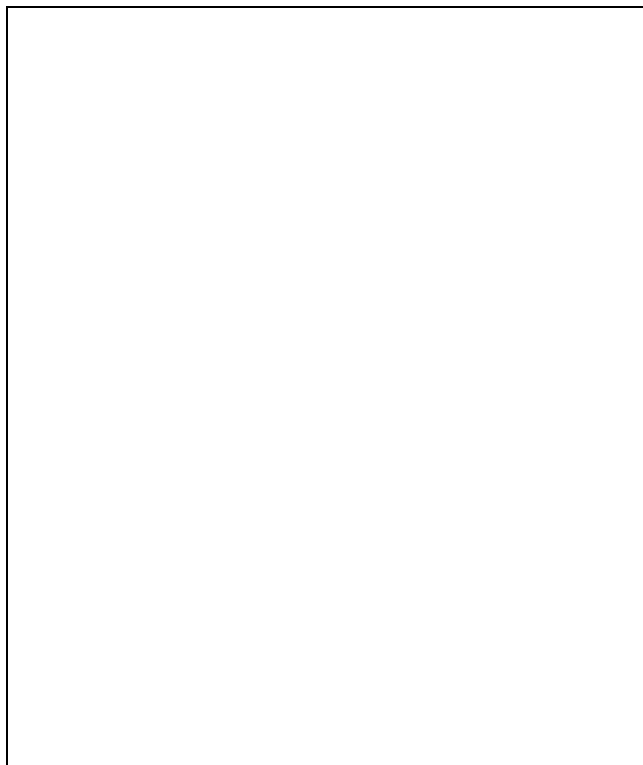
- izbor del iz te književnosti,
- idejno-tematske in stilne premike v tej književnosti,
- pomen in vlogo različnih kontekstov in diskurzov (etično-filozofskih nazorov, tehnike, naravoslovja, likovne umetnosti, ekologije, zgodovine, ideologije) v tej književnosti,
- metodološki in terminološki aparat za analizo medbesedilnih in meddiskurzivnih pojavov v književnosti.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

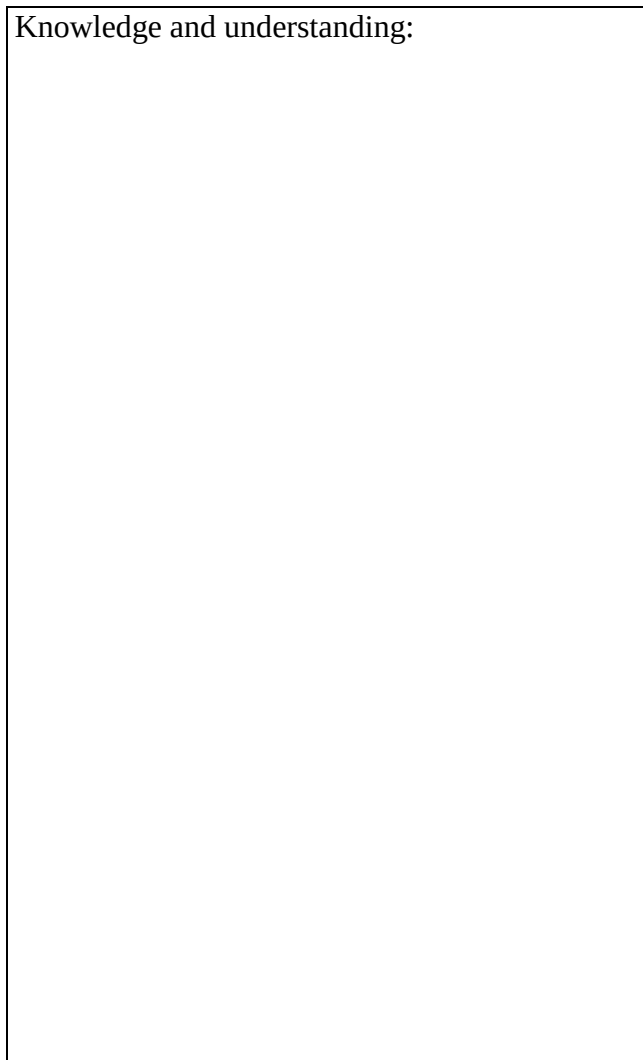
1. Razumevanje temeljnih zakonitosti razvoja slovenske književnosti od konca 19. do sredine 20. stoletja.
2. Poznavanje:
 - literarnih smeri, stilnih tokov, medmedialnih pojavov, izbranih avtorskih opusov, tematskih, zvrstno-vrstnih, žanrskih in slogovnih značilnosti slovenske moderne, ekspresionizma in socialnega realizma,
 - odmevov in pomena različnih kontekstov in diskurzov (etično-filozofskih pogledov, tehnike, naravoslovja, ekologije, likovne umetnosti, zgodovine, ideologije) v književnosti slovenske moderne, ekspresionizma in socialnega realizma.
3. Usposobljenost za analizo idejno-tematskih, slogovnih, medbesedilnih, medmedialnih in meddiskurzivnih prvin v literarnem diskurzu.
4. Študent napiše in v seminarju predstavi seminarsko nalogo o kontekstih, meddiskurzivnih in medbesedilnih prvinah v reprezentativnem korpusu literarne ustvarjalnosti izbranega avtorja ali avtorice iz obravnavanih obdobj.

Metode poučevanja in učenja:

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

Learning and teaching methods:

Formalno-logične in literarnovedne metode. Delo z besedilom, analiza, interpretacija, diskusija, diskurzivna, medbesedilna, medmedialna in literarnoslogovna analiza.	
--	--

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %) **Assessment:**

Način (pisni izpit, ustno izpraševanje, naloge, projekt)		Type (examination, oral, coursework, project):
Ustni izpit.	60 %	
Aktivno delo študenta v seminarju.	10 %	
Seminarska naloga.	30 %	

Reference nosilca / Lecturer's references:

ČEH STEGER, Jožica. Ekologizacija literarne vede in ekokritika. *Slavistična revija*. [Tiskana izd.], apr.-jun. 2012, letn. 60, št. 2, str. 199-212. [COBISS.SI-ID 19293960]

ČEH STEGER, Jožica. Med avtobiografijo in avtobiografsko prozo : Cankarjevo Moje življenje in Majcnovo Detinstvo. V: KORON, Alenka (ur.), LEBEN, Andrej (ur.). *Avtobiografski diskurz : teorija in praksa avtobiografije v literarni vedi, humanistiki in družboslovju*, (Studia litteraria). Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2011, str. 235-246. [COBISS.SI-ID 18550792]

ČEH STEGER, Jožica. *Ekspresionistična stilna paradigma v kratki pripovedni prozi 1914-1923*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 69). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2010. 221 str. ISBN 978-961-6656-46-7. [COBISS.SI-ID 65327105]

ČEH STEGER, Jožica. Literarni ekspresionizem, medmedialnost in abstraktnost. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Večno mladi Htinj : ob 80-letnici Janka Čara*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 83). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2012, str. 175-186. [COBISS.SI-ID 18933256]

ČEH STEGER, Jožica. Vloga živali v slovenski zgodnji ekspresionistični kratki prozi. *Stud. Slav. Savar.*, 2011, 1/2, str. 71-76. [COBISS.SI-ID 18910472]

ČEH STEGER, Jožica. Ekološko usmerjena literarna veda in Prežihove samorastniške novele. V: BOROVNIK, Silvija (ur.). *[Novi pogledi na Prežihovega Voranca]*, (Jezik in slovstvo, letn. 55, št. 3/4). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, 2010, 2010, letn. 55, št. 3/4, str. 53-62. [COBISS.SI-ID 18423816]

ČEH STEGER, Jožica. Vstop Ivana Dornika v ekspresionistično paradigmo. *Slavistična revija*. [Tiskana izd.], jul.-sep. 2009, letn. 57, št. 3, str. [438]-450. [COBISS.SI-ID 40409698]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	Slovenska narečja
Course title:	

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		2.	3.

Vrsta predmeta / Course type:

obvezni

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

X

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

red. prof. dr. Mihaela Koletnik, hab.: slovenski jezik

**Jeziki /
Languages:**

Predavanja /

slovenščina

Lecture:

Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Vsebina:

1. Spoznavanje osnovnih značilnosti narečnih skupin na vseh jezikovnih ravneh v odnosu do slovenskega knjižnega jezika
2. Spoznavanje naglasne podobe slovenskih narečij (tonemskost, netonemskost), posebnih narečnih glasov, oblikotvornih in oblikospreminjevalnih morfemov, ožjenarečne leksike.
3 Razširjanje pridobljenega znanja s seminarsko nalogo, v kateri bodo študentje analizirali narečno besedilo, ki ga bodo posneli in zapisali sami.

Prerequisites:

Contents (Syllabus outline):

Temeljni študijski viri / Readings:

Mihaela KOLETNIK, 2001: *Slovenskogoriško narečje*. Maribor: SD Maribor. Zora 12.
 Mihaela KOLETNIK, 2008: *Panonsko lončarsko in kmetijsko izrazje ter druge dialektološke razprave*. V Mariboru: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta. Zora 6.
 Tine LOGAR, 1996: *Dialektološke in jezikovnozgodovinske razprave*. Ur. Carmen Kenda Jež. Ljubljana: SAZU.
 Fran RAMOVŠ, 1935: *Historična gramatika slovenskega jezika VII, Dialekti*. Ljubljana: Učiteljska tiskarna.
 Zinka ZORKO, 1995 : *Narečna podoba Dravske doline*. Maribor: Kulturni forum.
 Zinka ZORKO, 1998: *Haloško narečje in druge dialektološke študije*. Maribor: SD. Zora 6.
 Zinka ZORKO, 2009: *Narečjeslovne razprave o koroških, štajerskih in panonskih govorih*. Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta. Zora 64

Cilji in kompetence:

1. Spoznavanje narečij kot posebnih sestavov slovenskega jezika.
2. Prepoznavanje njihove prozodijske, glasoslovne, morfološke in sintaktične podobe.
3. Osvojitev sodobne nacionalne transkripcije za zapis narečnih besedil.

Objectives and competences:**Predvideni študijski rezultati:****Znanje in razumevanje:****Študentje:**

- znajo prepoznati narečje kot posebni sestav slovenskega jezika;
- razumejo in prepoznajo najstarejše glasoslovne, kvantitativne, kvalitativne in intonacijske spremembe od začetkov slovenskega jezika do danes;
- obravnavana narečja znajo analizirati na vseh jezikovnih ravneh;
- znajo transkribirati narečna besedila;
- znajo sinhrono opisati in analizirati svoje narečje.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

Študenti poleg teoretičnega vedenja obvladajo tudi metodo terenskega anketiranja; zbrane podatke znajo transkribirati in analizirati.

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja, metoda dela z besedilom, metoda dela z audio- in videoposnetki, metoda anketiranja.

Intended learning outcomes:**Knowledge and Understanding:****Transferable/Key Skills and other attributes:****Learning and teaching methods:****Načini ocenjevanja:**

Delež (v %) /

Weight (in %)

Assessment:

Kolokviji.	50 %	
Seminarska naloga.	25 %	
Pisni izpit.	25 %	

Reference nosilca / Lecturer's references:

1. KOLETNIK, Mihaela ,2001: *Slovenskogoriško narečje*. Maribor: SD Maribor. Zora 12.
2. KOLETNIK, Mihaela. O prekmurskih mikrotoponimih. *Slavistična revija*. [Tiskana izd.], str. [75]-86. [COBISS.SI-ID [16138248](#)]
3. KOLETNIK, Mihaela. *Panonsko lončarsko in kmetijsko izrazje ter druge dialektološke razprave*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 60). V Mariboru: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2008. [COBISS.SI-ID [61907201](#)]
4. KOLETNIK, Mihaela. Traces of interlingual contacts in Prekmurje agricultural terminology. *Dialectologia*, 2010, 4, str. 47-66, ilustr. <http://www.publicacions.ub.es/revistes/dialectologia4/>. [COBISS.SI-ID [17428232](#)]
5. KOLETNIK, Mihaela. O toponimih na Dolinskem. V: FILIPI, Goran (ur.). *Narečna prepletanja*. Koper: Univerza na Primorskem, Znanstveno-raziskovalno središče, Univerzitetna založba Annales, 2011, str. 229-243.

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	Slovenska romantika in realizem
Course title:	

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni enopredmetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		2.	3.

Vrsta predmeta / Course type

obvezni

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

X

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
45	45				150	8

Nosilec predmeta / Lecturer:

red. prof. dr. Miran Štuhec, hab.: slovenska književnost

Jeziki /

Languages:

Predavanja /

Lectures:

slovenščina

Vaje / Tutorial:

slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Ni pogojev.

Prerequisites:

Vsebina:

1. Razvoj slovenske književnosti v 19. stoletju, njena vpetost v socialne, moralne, narodnostne funkcije ter odprtost za evropske duhovne in literarno-estetske tokove.
2. Necelovitost v razvoju slovenske književnosti 19. stoletja. Konstituiranje lirike v prvi polovici in pripovedne proze v drugi polovici 19. stoletja.
3. Čopov stik z evropsko romantiko. Čopova in Prešernova jezikovna ter literarno-estetska izhodišča v poeziji. Prešernova klasična

Content (Syllabus outline):

romantika.
 Romantični subjekt.
 4. Literarno-estetska izhodišča in programi (Levstik, Stritar, Celestin, Kersnik) v realizmu ter njihovo uresničevanje v pesništvu in prozi.
 5. Narodno-konstruktivni in deziluzijski tip lirike v slovenskem realizmu. Razvoj, pomen in slogovne značilnosti kratke proze v drugi polovici 19. stoletja.
 Začetki slovenskega romana.
 6. Romantične in realistične slogovne prvine v slovenski književnosti druge polovice 19. stoletja.
 Za celovitejše razumevanje predmetne snovi so predavanjem dodani seminarji. Ta del je namenjen samostojnemu raziskovalnemu delu študentov. Njegovo delo je ob pomoči visokošolskega učitelja namenjeno poglobljeni analizi posameznih literarnih pojavov. Program seminarjev se bo prilagajal interesom študentov, v vsakem primeru pa bo obsegal ključna besedila, denimo, poezijo F. Prešerna, S. Jenka, S. Gregorčiča, J. Stritarja, A. Aškerca; pripovedništvo J. Jurčiča, I. Tavčarja, J. Kersnika, dramatiko J. Vošnjaka, V. Zarnika idr. Število kontaktnih ur, namenjenih seminarskemu delu, je sorazmerno pomenu, ki ga imata literarnozgodovinski obdobji, ki ju zajema predmet. Delo bo potekalo upoštevajoč Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev, glavne znanstvenokritične zbirke, slovenskih literarnih ustvarjalcev.

Temeljni literatura in viri / Readings:

Jože Pogačnik, 1998: *Slovenska književnost I*. Ljubljana: DZS.
 Matjaž Kmecl, 1981: *Rojstvo slovenskega romana*. Ljubljana: MK.
 Janko Kos, 1970: *Prešeren in evropska romantika*. Ljubljana: CZ.
 Gregor Kocijan, 1983: *Kratka pripovedna proza od Trdine do Kersnika*. Ljubljana: MK.
 Boris Paternu, 1989: Konstituiranje slovenske poezije. V: Boris Paternu: *Obdobja in slogi v slovenski književnosti*. Ljubljana: Mladinska knjiga. 55–72.
 Boris Paternu, 1989: K tipologiji realizma v slovenski književnosti. V: Boris Paternu: *Obdobja in slogi v slovenski književnosti*. Ljubljana: Mladinska knjiga. 73–90.
 Miran Štuhec, 2013: *Književne teme*. Maribor: Založba Pivec. (ustrezna poglavja)
 Književna dela F. Prešerna, S. Jenka, F. Levstika, S. Gregorčiča, J. Stritarja, J. Jurčič, J. Kersnika, I.

Cilji in kompetence:

1. Študentje se seznanijo z recepcijo evropskih literarno-estetskih tokov v slovenski književnosti in njeno vezanostjo v nacionalne, socialne in moralne funkcije.
2. Študentje spoznajo literarnovrstno podobo slovenske književnosti 19. stoletja.
3. Študentje spoznajo razvojne premike v slovenski književnosti 19. stoletja na idejno-estetskih, motivno-tematskih in slogovnih ravneh ter tipološke modele v poeziji in prozi.
4. Preberejo izbor literarnih del iz slovenske književnosti 19. stoletja.
5. Študenti so pripravljeni na strokovno kompetentno samostojno razpravljanje o literarnih problemih; tudi v smislu zahtev, ki jih bo pred njih postavljala študij na 2. stopnji.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

1. Študentje razumejo vlogo slovenske književnosti 19. stoletja v narodnostnem, moralnem in socialnem kontekstu ter njeno recepcijo evropskih literarno-estetskih tokov.
2. Poznajo razvojne premike v slovenski književnosti 19. stoletja na duhovno-idejnih, motivno-tematskih in slogovno-oblikovnih ravneh ter tipološke modele v prozi in poeziji.
3. Sposobni so na izboru besedil prepoznati romantične in realistične slogovne prvine v slovenski književnosti 19. stoletja.
4. Usposobljeni so za samostojno interpretacijo književnih del, njihovo primerjalno vrednotenje, historizacijo in kritično obravnavo.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
Analitično in sintetično mišljenje, občutek za estetske in etične vrednote, sposobnost določitve problema in teoretične obravnave.

Metode poučevanja in učenja:

Objectives and competences:

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

Learning and teaching methods:

Predavanje. Interpretacija književnih besedil, seminarska naloga. Sestavljata jo pisni in ustni del.	
---	--

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

Ustni izpit. Seminarska naloga.	60 % 40 %	Type (examination, oral, coursework, project):
------------------------------------	----------------------------	--

Reference nosilca / Lecturer's references:

- Historische Quellen in der Rolle des Narrens der historiographischen Erzählung : (Erzählsituation in der historiographischen Erzählung). V: BERNARD, Jeff (ur.), GRZYBEK, Peter (ur.), WITHALM, Gloria (ur.). *Geschichte, Kultur, Kulturgeschichte : semiotische Aspekte*, (Semiotische Berichte, Jg. 21, Nr. 2). Wien: Die Österreichische Gesellschaft für Semiotik, 1997.
- Kersnikova Elza na poti od guvernante do poslančeve žene. *Slavistična revija*. [Tiskana izd.], 1998, let. 46, št. 3.
- Premiki v narativnem sistemu Prešernovega Krsta pri Savici. V: PATERNU, Boris (ur.). *Prešernovi dnevi v Kranju : simpozij ob 150-letnici smrti dr. Franceta Prešerna, od 2. do 5. februarja 1999 na Fakulteti za organizacijske vede v Kranju*. Kranj: Mestna občina, 2000.
- Vergleich von Prešerens Krst pri Savici und Puškins Eugen Onegin unter dem Aspekt der angewandten narrativen Strategie. *Stud. Slav. Savar.*, 2001.
- Narrativnaja strategija v poëme F. Prešerna "Kreščenie pri Savici" i v romane v stuhah A. S. Puškina "Evgenij Onegin". V: DORONINA, R. F. (ur.). *Poetičeskij mir slavianstva : obščie tendencii i tvorčeskie individual'nosti : issledovanija po slavjanskoj poezii*, (Serija "Slavica et Rossica"). Moskva: [Institut slavianovedenija RAN], 2006.

UČNI NAČRT PREDMETA / SUBJECT SPECIFICATION	
Predmet:	Slovenski jezik v stiku
Subject Title:	

Študijski program Study programme	Študijska smer Study field	Letnik Year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		1	2

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Sem. vaje Tutorial	Lab. vaje Labor work	Teren. vaje Field work	Samost. delo Individ. work	ECTS
30		15			45	3

Nosilec predmeta / Lecturer: dr. Drago Unuk, hab.: slovenski jezik

Jeziki / Predavanja / Lecture: slovenščina
Languages: Vaje / Tutorial: slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

Vsebina:

Content (Syllabus outline):

Uvod v teorijo jezikov v stiku: medkulturno vplivanje, medkulturno sporazumevanje.
Slovenski jeziki v stiku: z angleškim jezikom, z jeziki sosednjih narodov, z drugimi jeziki v Republiki Sloveniji, zamejstvu in izseljenstvu, v EU.
Družbene posledice jezikov v stiku: dvo-/večjezičnost, diglosija; dvojezičnost v urbanem in ruralnem okolju, v političnih institucijah, modeli in metode.
Jezikovne posledice medjezikovnih stikov: interferenca (razlogi in tipi interferenc), transferenca, kodna menjava (funkcionalna, nefunkcionalna, terminološka, metaforična), pidžinizacija, vmesni jezik.
Jezikovno prevzemanje (na leksikalni, besedotvorni, skladenjski, morfološki, fonološki, pomenoslovni ravni), razlogi in postopki prevzemanja, tipi adaptiranja prevzetih prvin.
Aplikacija teorije in metod v aktualni stični situaciji (slovensko-angleški, slovensko-madžarski, slovensko-nemški, slovensko-italijanski itd.).
Stiki med standardno slovenščino in stičnimi manjšinskimi jezikovnimi različicami.
Manjšinske skupnosti: zgodovinsko in kulturno ozadje, status manjšinskega jezika, manjšinsko šolstvo, mediji.
Slovenska etnična meja.

Temeljni literatura in viri / Readings:

Elizabeta Bernjak, 1999: Jezikovnosistemiški razlogi interferenčnih pojavov v slovensko-madžarskem jezikovnem stiku. *Bibliotheca Slavica Savariensis*, 5. Szombathely.
 – – 2004: *Slovenščina in madžarščina v stiku*. Maribor: Slavistično društvo (Zora 29).
 Rudolf Filipović, 1986: *Teorija jezika u kontaktu*. Zagreb.
 Albina Nečak Lük et al., 1998: Medetnični odnosi v slovenskem etničnem prostoru. Ljubljana. IZNP.
 Drago Unuk, 1997: Osnove sociolingvistike. Maribor: Pedagoška fakulteta. 13–17, 32–63.
 Nada Šabec, 2007: Jezikovne spremembe slovenskega jezika v času in prostoru pod vplivom angleščine. V: Jesenšek, Marko (ur.). *Besedoslovne spremembe slovenskega jezika skozi čas in prostor*, (Zora, 49). Maribor: Slavistično društvo, str. 617-637.

Cilji in kompetence:

- Predmet prikaže različne aspekte stikov slovenskega jezika z drugimi jeziki.
- Predstavi sociokulturno in zgodovinsko pogojenost jezikov v stiku.
- Študenti spoznajo bistvene razlike med standardno slovenščino in stičnimi različicami manjšinskih jezikov.
- Študenti se seznani z različnimi strategijami kodne menjave in jezikovnega prevzemanja ter z medjezikovnimi interferenčnimi pojavi.

Objectives and competences:**Predvideni študijski rezultati:****Znanje in razumevanje:**

- razumevanje in spoznavanje jezikovnega stanja v stičnem jezikovnem položaju,
- usvajanje ustrezne terminologije s področja stičnega jezikoslovja,
- preučevanje jezikovnega stanja v konkretni manjšinski skupnosti,
- analiziranje jezikovnih sprememb v stični situaciji.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

- spretnost interdisciplinarnega pristopa k analizi aktualnega jezikovnega stanja pri konkretni manjšinski skupnosti,
- ustrezno vrednotenje večjezičnosti in večkulturnosti.

Intended learning outcomes:**Knowledge and Understanding:****Transferable/Key Skills and other attributes:****Metode poučevanja in učenja:**

Modularna predavanja, individualno delo študentov.

Learning and teaching methods:**Načini ocenjevanja:**

Delež (v %) /
Weight (in %)

Assessment:

Seminarska vaja. Ustni izpit.	20 % 80 %	Type (examination, oral, coursework, project):
----------------------------------	--------------	--

Reference nosilca / Lecturer's references:

UNUK, Drago. *Osnove sociolingvistike*. Maribor: Pedagoška fakulteta, 1997. 65 str., graf. prikazi. ISBN 86-80693-27-8. [COBISS.SI-ID 40851457]
 UNUK, Drago. *Dialektologija kot jezikoslovna disciplina*. Jez. slovst. (Tisk. izd.). [Tiskana izd.], jun. 1997/98, let. 43, št. 7/8, str. 307-314. [COBISS.SI-ID 7607906]
 UNUK, Drago. *Ledinska imena v Porabju*. V: BOKOR, József (ur.). *Az anyanyelv a kétnyelvűségben*. Maribor: Egyetem Pedagógiai Kara Magyar intézete; Lendva: Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet, 1999, str. 122-129. [COBISS.SI-ID 8297992]
 UNUK, Drago. *Leksikalna izrazna sredstva*. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Besedoslovne lastnosti slovenskega knjižnega jezika in narečij*, (Zora, 28). Maribor: Slavistično društvo, 2004, str. 300-314. [COBISS.SI-ID 13450760]

UČNI NAČRT PREDMETA / SUBJECT SPECIFICATION						
Predmet:	Sporočanje					
Subject Title:						
Študijski program Study programme	Študijska smer Study field	Letnik Year	Semester Semester			
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		2	3			
Univerzitetna koda predmeta / University subject code: 						
Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Sem. vaje Tutorial	Lab. vaje Labor work	Teren. vaje Field work	Samost. delo Individ. work	ECTS
30		15			45	3
Nosilec predmeta / Lecturer:		dr. Drago Unuk, hab.: slovenski jezik				
Jeziki / Languages:		Predavanja / Lecture: slovenščina				
		Vaje / Tutorial: slovenščina				
Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:			Prerequisites:			
Vsebina:			Content (Syllabus outline):			
– Vpogled v predmet, sorodne discipline in razmerja med njimi. – Uporabnost predmeta in aplikacije. – Model sporazumevanja in model sporočanja. – Problem homonimije v sporočanju. – Dejavniki sporočanja. – Jezikovna, parajezikovna in nejezikovna sredstva. Kriteriji izbiranja jezikovnih sredstev. – Razvijanje teme. – Tvorjenje in sprejemanje jezikovnih sporočil (sporočanje slogi: uradovni, publicistični, govorniški, govorni itd.).						

Temeljni literatura in viri / Readings:

- O. Gnamuš-Kunst, 1991: *Pisno sporočanje kot predmet mednarodnih primerjalnih raziskav*. Sedemdeset let slovenske slovenistike. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo in šport. 208–228.
- S. Starc, 2006: Besedilna matrica in struktura vzorca besedila. *JiS*. 33–52.
- S. Hudej, 2002: Uspešnost uresničevanja tvorčevega namena v šestih besedilnih vrstah. *SR* 50/1. 61–81.
- D. UNUK: Učinkovanje govornih lastnosti in značilnosti v sporazumevanju. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Večno mladi Htinj : ob 80-letnici Janka Čara*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 83). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2012, str. 105-118.

Cilji in kompetence:

Pridobiti znanje o pojavnostih in zakonitostih jezikovnega sporazumevanja, tj. sporočanja (formalni vidik).
Spoznati pojavnost, povezanost in funkcioniranje uporabljenih jezikovnih sredstev.
Samostojno tvoriti in interpretirati izbrane vrste besedil.

Objectives and competences:**Predvideni študijski rezultati:**

Poglobljeno znanje o izbiranju, umeščanju in povezovanju jezikovnih prvin v sklopu sporazumevanja z jezikom.
Spoznati načine razvijanja teme in sporočanje sloge (uradovni, publicistični, govorniški, govorni itd.).
Zmožnost tvorjenja in razumevanja besedil v sporočanju.
Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

Sposobnost samostojnega in avtonomnega delovanja na področju sporočanja.
Pripravljenost na nenehno strokovno izpopolnjevanje.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Transferable/Key Skills and other attributes:

Metode poučevanja in učenja:

Predstavitev vsebine ob spodbujanju študentov k problemskemu pristopu in reševanju načrtovanih specifičnih problemov.
Interpretacija in tvorjenje besedil.
Spodbujanje študentov za aktivno soustvarjanje in vključevanje v poglobljene vsebine ter kritično presojo.

Learning and teaching methods:**Načini ocenjevanja:**

Delež (v %) /
Weight (in %)

Assessment:

Seminarska vaja.	20 %	Type (examination, oral, coursework, project):
Ustni izpit.	80 %	

Reference nosilca / Lecturer's references:

- UNUK, Drago. *Apelativi s hipokoristično funkcijo kot deiktika sredstva*. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Knjižno in narečno besedoslovje slovenskega jezika*, (Zbirka Zora, 32). Maribor: Slavistično društvo, 2005, str. 292-301. [COBISS.SI-ID 14018824]
- UNUK, Drago. *Deiktika med kontaktnimi sredstvi*. *Dynamis*, 2006, 10, str. 1-5. [COBISS.SI-ID 15639304]
- UNUK, Drago. *Zlog in zaporedja v organiziranju govornih nizov besedila = Syllable and sequences in organizing speaking sets of a text*. V: CZYŻEWSKI, Feliks (ur.). *Z zagadnień językoznawstwa słowiańskiego : tom dedykowany profesorowi Stefanowi Warchołowi*, (Rozprawy slawistyczne, 23). Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2011, str. 279-292. [COBISS.SI-ID 19008520]
- UNUK, Drago. *Izpust in elipsa*. *Jez. slovst. (Tisk. izd.)*. [Tiskana izd.], 2011, letn. 56, št. 5/6, str. 109-118. [COBISS.SI-ID 50616418]
- UNUK, Drago. *Učinkovanje govornih lastnosti in značilnosti v sporazumevanju*. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Večno mladi Htinj : ob 80-letnici Janka Čara*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 83). Maribor:

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	Svetovna književnost
Course title:	

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		1.	2.

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
45	30				105	6

Nosilec predmeta / Lecturer:

Jeziki / Languages:	Predavanja / Lecture:	slovenščina
	Vaje / Tutorial:	

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Vsebina:

Predmet predstavi koncept in razvoj svetovne književnosti, to pa tako, da so v ospredju glavna literarna obdobja v zgodovini evropske književnosti. Temeljni vsebinski sklopi so: stare orientalske književnosti, antika, srednji vek, renesansa, barok, razsvetljenstvo, predromantika, romantika, realizem in naturalizem, simbolizem, modernizem in postmodernizem. V okviru posameznih obdobj oz. smeri so obravnavani glavni predstavniki in njihova reprezentativna dela, predstavljene so osnovne formalne in vsebinske značilnosti posameznih literarnih smeri, še posebej njihova duhovno-zgodovinska podlaga; študent spozna razvoj književnosti v različnih socialnih, kulturnih in nacionalnih okoljih.

Prerequisites:

Contents (Syllabus outline):

Temeljni študijski viri / Readings:

H. Bloom, 2003: *Zahodni kanon*. Ljubljana: LUD Literatura.
 E. R. Curtius, 2002: *Evropska književnost in latinski srednji vek*. Ljubljana: LUD Literatura.
 J. Kos, 1986: *Pregled svetovne književnosti*. Ljubljana: DZS.
 S. I. Sobolevski, 1966: *Zgodovina grške književnosti*. Ljubljana: MK.
 M. Solar, 1997: *Suvremena svjetska književnost*. Zagreb: Školska knjiga.
 P. Van Tieghem, 1963: *Zgodovina evropske in ameriške književnosti od renesanse do danes*. Ljubljana: MK.
 T. Virk, 2000: *Strah pred naivnostjo*. Ljubljana: LUD Literatura.

Cilji in kompetence:

Študent pozna razvoj svetovne književnosti v različnih obdobjih in okoljih; seznani se s temeljnimi deli svetovne književnosti, kar mu omogoča, da bolje razume, interpretira in vrednoti slovensko književnost; razvija sposobnost samostojnega interpretiranja literarnih del, zlasti z uporabo duhovno-zgodovinske metode.

Objectives and competences:

--

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
 Študent pozna razvojno dinamiko in temeljna dela svetovne književnosti. Na osnovi analize vsebinskih in formalnih značilnosti zna umestiti literarno delo v ustrezno literarno obdobje, smer, gibanje ali šolo. Literarno delo zna interpretirati s pomočjo duhovno-zgodovinske metode.
 Prenosljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
 Študent zna primerjati razvoj svetovne in slovenske književnosti ter prepoznati interference; zna uporabljati duhovno-zgodovinsko metodo.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Transferable/Key Skills and other attributes:

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja, samostojni študij, seminarska naloga, predstavitev najboljših seminarskih nalog, diskusija.

Learning and teaching methods:

--

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /

Weight (in %)

Assessment:

Seminarska naloga;
 ustni izpit.

50 %
 50%

Reference nosilca / Lecturer's references:

PAVLIČ, Darja. Lirski subjekt v poeziji Daneta Zajca. *Literatura (Ljublj.)*, maj-jun. 2009, letn. 21, št. 215/216, str. 114-123. [COBISS.SI-ID 18177288]

PAVLIČ, Darja. Contextualizing contemporary Slovenian lyric poetry within literary history. *Slov. stud.*, 2009, 31, [št.] 2, str. 161-170. [COBISS.SI-ID 18128392]

PAVLIČ, Darja. Pesniške, mentalne in druge podobe. *Primer. književ.*, 2010, letn. 33, št. 3, str. 235-

249. [COBISS.SI-ID 44353634]

PAVLIČ, Darja. Simbolna govorica v Zajčevi igri Jagababa. *Stud. Hist. Slov.*, 2011, letn. 11, št. 2/3, str. 723-734, ilustr. [COBISS.SI-ID 1146757]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Stilni in idejni tokovi v slovenski književnosti do romantike
Course title:	

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		2.	4.

Vrsta predmeta / Course type izbirni

Univerzitetna koda predmeta / University course code: X

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15	15				60	3

Nosilec predmeta / Lecturer: Izr. prof. dr. Blanka Bošnjak, hab.: slovenska književnost

Jeziki / Languages:	Predavanja / Lectures:	slovenščina
	Vaje / Tutorial:	slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti: **Prerequisites:**

Ni pogojev.

Vsebina:

1. Stilni in idejni tokovi na slovenskem etničnem ozemlju v srednjeveškem slovenskem slovstvu, v času reformacije in protireformacije, v nabožni in posvetni književnosti znotraj obdobja baroka ter razsvetljenstva v pesništvu, pripovedništvu in dramatiki. 2. Stilni in idejni tokovi v književnosti na slovenskem etničnem ozemlju v času predromantike. 3. Pri seminarskih vajah dodatne interpretacije del avtorjev posameznih obravnavanih obdobja.

Content (Syllabus outline):

--

Temeljni literatura in viri / Readings:

Katarina Bogataj-Gradišnik, 1984: *Sentimentalni roman*. Ljubljana: DZS. (Literarni leksikon; 25).
 Janko Kos, 1986: *Razsvetljenje*. Ljubljana: DZS. (Literarni leksikon; 28).
 Janko Kos, 1987: *Predromantika*. Ljubljana: DZS. (Literarni leksikon; 31).
 Janko KOS, 2001: *Primerjalna zgodovina slovenske literature*. Ljubljana: Znanstveni inštitut FF: Partizanska knjiga. 8–74.
 Janko KOS, 2007: *Slovinci in Evropa*. Ljubljana: Študentska založba. 7–41.
Obdobja 9, 1987: Obdobje baroka v slovenskem jeziku, književnosti in kulturi. Ljubljana: Filozofska fakulteta: Oddelek za slovanske jezike in književnosti, SSJLK. (književni del).
PRIMOŽ Trubar / [Trubarjev simpozij v Rimu 2008]. Celje: Celjska Mohorjeva družba; v Rimu: Slovenska teološka akademija; v Ljubljani: Inštitut za zgodovino Cerkve pri Teološki fakulteti, 2009. (Simpozij v Rimu; 26.) 229–259.
 Ustrezni viri za delo pri seminarskih vajah.

Cilji in kompetence:

1. Stilni in idejni tokovi v srednjeveškem slovenskem slovstvu.
2. Stilni in idejni tokovi v času reformacije in protireformacije na slovenskem etničnem ozemlju.
3. Stilni in idejni tokovi v nabožni in posvetni književnosti na slovenskem etničnem ozemlju v obdobju baroka.
4. Stilni in idejni tokovi v pesništvu, pripovedništvu in dramatiki na slovenskem etničnem ozemlju v obdobju razsvetljenstva.
5. Stilni in idejni tokovi v književnosti na slovenskem etničnem ozemlju v času predromantike.
6. Interpretacije del avtorjev posameznih obravnavanih obdobj.

Objectives and competences:

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

1. Poznavanje in razumevanje stilnih in idejnih tokov na slovenskem etničnem ozemlju v srednjeveškem slovenskem slovstvu, v času reformacije in protireformacije, v nabožni in posvetni književnosti znotraj obdobja baroka ter razsvetljenstva v pesništvu, pripovedništvu in dramatiki.
2. Poznavanje in razumevanje stilnega ter idejnega predromantičnega toka v slovenski književnosti.
3. Zmožnost interpretacije del avtorjev posameznih obravnavanih obdobj.

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:	
Zmožnost poznavanja in razumevanja različnih stilnih ter idejnih tokov v slovenski književnosti do romantike.	

Metode poučevanja in učenja:

Learning and teaching methods:

Metode: – poučevanja: A. znanstvene metode: historična, primerjalna, formalnoanalitična in interpretacijska metoda. B. filozofske metode: duhovnozgodovinska metoda. učenja: formalnogične metode - analiza, sinteza, dedukcija, indukcija, deskripcija.	
---	--

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) / Assessment:

Weight (in %)

Pisni izpit.		Type (examination, oral, coursework, project):
Delo pri seminarskih vajah (pisna seminarska vaja, njen ustni zagovor)	60 % 40 %	

Reference nosilca / Lecturer's references:

BOŠNJAK, Blanka. Diskurzivne prvine v izbranih Trubarjevih predgovorih in pismih. *Slavia Centralis*, 2008, letn. 1, št. 1, str. 63-72. [COBISS.SI-ID 16836872]

BOŠNJAK, Blanka. Vodnikovo prozno delo. *Jez. slovst. (Tisk. izd.)*. [Tiskana izd.], 2010, letn. 55, št. 1/2, str. 61-75. [COBISS.SI-ID 43842402]

BOŠNJAK, Blanka. Kratka potopisna besedila Prežihovega Voranca = The short travelogue texts of Prežihov Voranc. V: BOROVIK, Silvija (ur.). *[Novi pogledi na Prežihovega Voranca]*, (Jezik in slovstvo, letn. 55, št. 3/4). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, 2010, str. 63-76. [COBISS.SI-ID 18431240]

BOŠNJAK, Blanka. Tematizacija nasilja v izbrani sodobni slovenski kratki prozi. *Slavistična revija*. [Tiskana izd.], okt.-dec. 2010, letn. 58, št. 4, str. 475-487. [COBISS.SI-ID 44404834]

BOŠNJAK, Blanka. Slomškova pridiga skozi optiko pripovednih postopkov. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Večno mladi Htinj : ob 80-letnici Janka Čara*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 83). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2012, str. 212-218. [COBISS.SI-ID 18944520]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	Teoretične osnove slovenistike
Course title:	

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni enopredmetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		1.	1.

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Jeziki / Languages:	Predavanja / Lecture:	slovenščina
	Vaje / Tutorial:	slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.	
--------------------------------------	----------------------

Vsebina:

Razmejitev izrazov filologija, slovanska filologija, slavistika, slovenistika, jezikoslovje. Delitev lingvistike, predmet lingvističnega preučevanja, različne klasifikacije jezikov. Sinhronija in diahronija v jezikoslovnem raziskovanju. Jezikoslovje in jezikoslovne smeri skozi stoletja v Sloveniji in po svetu. Slovensko jezikoslovje na ustanovah v Sloveniji in po svetu. Sodobne slovenske jezikoslovne raziskave. Ravnine jezikovnega sistema in vede, ki jih preučujejo. Tipi slovnice in najpomembnejše slovnice slovenskega jezika. Tipi slovarjev in najpomembnejši slovarji slovenskega jezika s posebnim poudarkom na Slovarju slovenskega knjižnega jezika. Tipi pravopisov. Zgodovina pravopisja na Slovenskem. Veljavni pravopis slovenskega jezika. Pisave in njihov razvoj s posebnim poudarkom na vrstah pisav v zgodovini slovenskega knjižnega jezika. Pomembnejša slovenska periodika. Izbrane monografije in pomembnejši prispevki za posamezne jezikovne ravnine. Študijski obiski knjižnic. Iskanje in uporaba gradiva v (računalniških) katalogih s programi, ki jih uporabljajo slovenske knjižnice. Navajanje virov in literature. Pisanje in predstavitev strokovnega besedila (seminarska naloga).

Temeljni študijski viri / Readings:

Lucijan Bratuš, 1998: Črke v slovenskih rokopisih in tiskih od Brižinskih spomenikov do danes. Maribor: *Dajnkov zbornik*, Zora 3. 339–350.
 Helena Dobrovoljc, 2004: *Pravopisje na Slovenskem*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
 Helena Dobrovoljc, Nataša Jakop, 2011: *Sodobni pravopisni priročnik med normo in predpisom*. Ljubljana: Založba ZRC.
 Marija Golden, 1996: *O jeziku in jezikoslovju*. Ljubljana: Oddelek za primerjalno splošno jezikoslovje. 21–95.
 Miran Hladnik, 1994: *Praktični spisovnik ali šola strokovnega ubesedovanja*. Ljubljana:

Samozaložba. 126–140.

Milka Ivić, 1963: *Pravci u lingvistici*. Ljubljana: DZS.

Rajko Nahtigal, 1949: *Uvod v slovansko filologijo*. Ljubljana: Humanistični oddelek Filozofske fakultete.

Jože Toporišič, 1992: *Enciklopedija slovenskega jezika*. Ljubljana: Cankarjeva založba. (pregledno)

– – 2000: *Slovenska slovnica*. Maribor: Založba Obzorja Maribor. (pregledno)

Cilji in kompetence:

Študentje usvojijo osnovne jezikoslovne izraze, pridobijo okvirno orientacijo v predmetu, spoznajo temeljno študijsko literaturo. Seznanijo se z raziskovalno organiziranostjo in raziskovalnimi rezultati slovenskega jezika danes in v preteklosti – na ustanovah v Sloveniji in po svetu, z znanstvenim in strokovnim tiskom, tudi v pomembnejši slovenski periodiki, usvojijo védenje o različnih pristopih k jezikoslovnemu raziskovanju (sinhronija, diahronija). Usvojijo tehniko iskanja in uporabe gradiva v (računalniških) katalogih s programi, ki jih uporabljajo slovenske knjižnice. Študentje se naučijo pisanja in predstavitve strokovnega besedila (seminarska naloga).

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Študentje poznajo osnovne jezikoslovne izraze in jih znajo uporabiti, imajo okvirno orientacijo v predmetu, poznajo temeljno študijsko literaturo. Seznanjeni so s pristopi k jezikoslovnemu raziskovanju z raziskovalno organiziranostjo slovenskega jezika v preteklosti in sodobnosti, z znanstvenim in strokovnim tiskom, tudi v pomembnejši slovenski periodiki. Poznajo tehniko iskanja gradiva in jo znajo uporabiti v (računalniških) katalogih s programi, ki jih uporabljajo slovenske knjižnice. Študentje znajo oblikovati in predstaviti strokovno besedilo (seminarska vaja).

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: Študentje znajo uporabljati temeljne jezikoslovne izraze, na različne načine pristopiti

Objectives and competences:

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Transferable/Key Skills and other attributes:

k jezikoslovnemu raziskovanju, usposobljeni so za iskanje ter uporabo študijskega gradiva. Okvirno so seznanjeni s temeljno študijsko literaturo za celoten študij jezika. Študentje znajo oblikovati in predstaviti strokovno besedilo (seminarska naloga).	
--	--

Metode poučevanja in učenja:

Learning and teaching methods:

Frontalno delo, skupinsko delo, individualno delo, delo v spletni učilnici.	
---	--

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /
Weight (in %)

Assessment:

Aktivno sodelovanje v seminarju.	10 %	
Seminarska naloga.	20 %	
Pisni izpit.	70 %	

Reference nosilca / Lecturer's references:

ZEMPLJAK JONTES, Melita. Narečne značilnosti v izbranih besedilih Božidarja Raiča. *Čas. zgod. narodop.*, 2008, letn. 79 = n.v. 44, št. 1/2, str. 179-205. [COBISS.SI-ID 16132872]

ZEMPLJAK JONTES, Melita. Jurij Dalmatin - govorec in pisec (tudi) posavskega narečja. *Stati inu obstati*, 2011, [Št.] 13/14, str. 80-97. [COBISS.SI-ID 18769928]

ZEMPLJAK JONTES, Melita. *Trajanje glasov štajerskega zabukovškega govora : instrumentalno-slušna analiza*, (Zbirka Zora, št. 30). Maribor: Slavistično društvo, 2004. 343 str., ilustr. ISBN 961-6320-24-6. [COBISS.SI-ID 53888001]

ČERNELIČ KROŠELJ, Alenka, PAHOR, Daša, ZEMPLJAK JONTES, Melita. *Adam Bohorič, Jurij Dalmatin in Krško* = [Adam Bohorič, Jurij Dalmatin and Krško, (Zbirka K mestu K., št. 4). Krško: Valvasorjev raziskovalni center: = Valvasor's Research Centre, 2006. 99 str., ilustr. ISBN 961-91303-3-2. [COBISS.SI-ID 226772480]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Teorija književnosti
Course title:	

Študijski program Study programme	Študijska smer Study field	Letnik Year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		1.	1.

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Sem. vaje Tutorial	Lab. vaje Lab. work	Teren. vaje Field work	Samost. delo Individ. work	ECTS
30		15			75	4

Nosilec predmeta / Lecturer: izr. prof. dr. Darja Pavlič, hab.: primerjalna književnost

Jeziki / Predavanja / slovenščina

Languages: Lecture: slovenščina

Vaje / Tutorial: slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

Graduate degree ECTS.

Vsebina:

Contents (Syllabus outline):

Predmet predstavi izbrana poglavja iz zgodovine literarne teorije od antičnih poetik do sodobnega stanja stroke, ki jo zaznamuje metodološki pluralizem. Obravnavane so nekatere ključne teorije iz obdobja poetik in estetik (npr. Aristotelova teorija tragedije, Kvintilijanov nauk o tropih in figurah, teorija o lepih umetnostih) ter razvoj stroke v 20. stoletju (tekstualizem in historizem). Predstavljene so glavne literarnoteoretične discipline (ontologija, fenomenologija, morfologija, aksiologija), pri čemer je največ pozornosti namenjeno morfološkim vprašanjem. Ob izbranih literarnih besedilih študent spozna glavne kategorije, ki jih uporabljamo pri analizi literarnih besedil (lirski subjekt oz. pripovedovalec, fokalizator, pripovedovanec, literarne oz. dramske osebe, dogodki, dogajalni čas in prostor, motivi, teme itd.)

Temeljni študijski viri / Textbooks:

Aristotel, 2005: *O pesniški umetnosti*. Ljubljana: Študentska založba.
 Janko Kos, 2001: *Literarna teorija*. Ljubljana: DZS.
 Drago Bajt in Aleksander Skaza, 1984: *Ruski formalisti: izbor teoretičnih besedil*. Ljubljana: MK.
 Roman Ingarden, 1990: *Literarna umetnina*. Ljubljana: Škuc, Ziff.
 Umberto Eco, 1999: *Šest sprehodov skozi pripovedne gozdove*. Ljubljana: LUD Literatura.
 Aleš Pogačnik (ur.), 1995: *Sodobna literarna teorija: zbornik*. Ljubljana: Krtina.
 Marko Juvan, 2006: *Literarna veda v rekonstrukciji*. Ljubljana: LUD Literatura.
 Tomo Virk, 1999: *Moderne metode literarne vede*. Ljubljana: Filozofska fakulteta.

Cilji:

Študent pozna razvoj literarne teorije od antike do sodobnosti; pozna glavne smeri in discipline stroke; seznani se s strokovno literaturo, ki obravnava posamezna vprašanja s področja literarne teorije; sposoben je samostojno študirati literarno-teoretična dela.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
 Študent pozna ključna dela in avtorje iz zgodovine literarne teorije ter sodobno stanje stroke; pozna in zna uporabljati orodja za analiziranje, interpretiranje in vrednotenje literarnih del.
 Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
 Študent pozna temeljno literarno-teoretično terminologijo in zna samostojno analizirati pesniška, prozna in dramska besedila.

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja, skupinsko delo, seminarske vaje, samostojni študij, diskusija.

Načini ocenjevanja:

- seminarska vaja,
 - pisni izpit.

Objectives:

--

Intended learning outcomes:

--

Learning and teaching methods:

--

Delež (v %) /
 Weight (in %)

Assessment:

	20 % 80%	
--	---------------------------	--

Reference nosilca / Lecturer's references:

PAVLIČ, Darja. Lirski subjekt v poeziji Daneta Zajca. *Literatura (Ljublj.)*, maj-jun. 2009, letn. 21, št. 215/216, str. 114-123. [COBISS.SI-ID 18177288]

PAVLIČ, Darja. Contextualizing contemporary Slovenian lyric poetry within literary history. *Slov. stud.*, 2009, 31, [št.] 2, str. 161-170. [COBISS.SI-ID 18128392]

PAVLIČ, Darja. Pesniške, mentalne in druge podobe. *Primer. književ.*, 2010, letn. 33, št. 3, str. 235-

249. [COBISS.SI-ID 44353634]

PAVLIČ, Darja. Simbolna govorica v Zajčevi igri Jagababa. *Stud. Hist. Slov.*, 2011, letn. 11, št. 2/3, str. 723-734, ilustr. [COBISS.SI-ID 1146757]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	Teorija literarnih vrst
Course title:	

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		1.	1.

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30		15			75	4

Nosilec predmeta / Lecturer: izr. prof. dr. Darja Pavlič, hab.: primerjalna književnost

Jeziki / Predavanja / slovenščina

Languages: Lecture:

Vaje / Tutorial: slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

Graduate degree ECTS.

Vsebina:

Predmet predstavi zgodovino različnih načinov klasificiranja literarnih del, pri čemer je posebej izpostavljeno obdobje romantike, ko se oblikuje nauk o treh literarnih vrstah oz. nadvrstah (lirika, epika, dramatika). Obravnavane so teorije t. i. velikih literarnih vrst/zvrsti (ep, roman, tragedija, komedija, drama ...) in estetske konvencije, po katerih so oblikovane t. i. male literarne vrste/zvrsti (pesem, satira, oda, elegija, basen, pravljica, novela, črtica, kratka zgodba ...) in polliterarne vrste/zvrsti (pridiga, aforizem, esej ...). V zvezi z romanom so natančno obravnavane teorije Lukácsa, Bahtina, Pirjevca, Kosa. Posamezne teorije so aplicirane na izbrana dela iz svetovne književnosti.

Contents (Syllabus outline):

Temeljni študijski viri / Readings:

Vladimir Propp, 2005: *Morfologija pravljice*. Ljubljana: Studia humanitatis.
Mihail Mihajlovič Bahtin, 1982: *Teorija romana: izbrane razprave*. Ljubljana: CZ.
Georg Lukács, 2000: *Teorija romana*. Ljubljana: LUD Literatura.
Tomo Virk, 2004: *Problem vrstnega razlikovanja v kratki prozi*. Slavistična revija 52/3: 279–293.
Lado Kralj, 1998: *Teorija drame*. Ljubljana: DZS. (Literarni leksikon; 44).

Cilji in kompetence:

Študent pozna terminologijo s področja teorije literarnih vrst, razlikuje literarne nadvrste in vrste ter pozna njihove temeljne značilnosti.

Objectives and competences:**Predvideni študijski rezultati:**

Znanje in razumevanje: Študent razume strokovno terminologijo, pozna značilnosti literarnih nadvrst in vrst.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: Študent zna samostojno in argumentirano določiti, kateri literarni vrsti pripada obravnavano literarno besedilo.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Transferable/Key Skills and other attributes:

Metode poučevanja in učenja:

Metode: Predavanja, skupinsko delo, seminarske vaje, samostojni študij, diskusija.

Learning and teaching methods:

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

Seminarska vaja.

50%

Pisni izpit.

50%

Reference nosilca / Lecturer's references:

PAVLIČ, Darja. Lirski subjekt v poeziji Daneta Zajca. *Literatura (Ljublj.)*, maj-jun. 2009, letn. 21, št. 215/216, str. 114-123. [COBISS.SI-ID 18177288]

PAVLIČ, Darja. Contextualizing contemporary Slovenian lyric poetry within literary history. *Slov. stud.*, 2009, 31, [št.] 2, str. 161-170. [COBISS.SI-ID 18128392]

PAVLIČ, Darja. Pesniške, mentalne in druge podobe. *Primer. književ.*, 2010, letn. 33, št. 3, str. 235-249. [COBISS.SI-ID 44353634]

PAVLIČ, Darja. Simbolna govorica v Zajčevi igri Jagababa. *Stud. Hist. Slov.*, 2011, letn. 11, št. 2/3, str. 723-734, ilustr. [COBISS.SI-ID 1146757]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Tema ženske v sodobni slovenski književnosti
Course title:	

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Enopredmetni študijski program 1. stopnje Slovenski jezik in književnost		2.	3.

Vrsta predmeta / Course type

izbirni

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15	15				60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

red. prof. dr. Silvija Borovnik

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lectures:**

Slovenski

Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

Vsebina:

Predavanja in seminar se ukvarjajo s temo ženske v sodobni slovenski književnosti, to je s temo ženskega avtorstva leposlovnih besedil (s pisateljicami, z literarnimi vrstami in s slogi), predvsem v prozi, in z žensko kot literarnim likom. Zanimale nas bodo najvidnejše slovenske avtorice romana in krajše proze. Naša pozornost bo posvečena opazovanju razvoja teh zvrsti in opazovanju ženskih likov v njih. Ukvarjali se bomo s t. i. študijami spolov (gender studies), ki se izkazujejo v sodobni slovenski literaturi. Delo v seminarju poteka tako, da dobijo študenti različne seminarske teme, ki se nanašajo na ženska prozna, pesniška ali dramska dela ter da teme nato raziskovalno obdelajo, napišejo seminarsko delo, ga v samostojnem nastopu predstavijo ter ga na koncu dopolnjeno oddajo v pregled mentorju. Med nastajanjem seminarskega dela potekajo konzultacije z mentorjem/-ico. Seminarska dela

Content (Syllabus outline):

se nanašajo na književnost, ki se je v slovenskem prostoru oblikovala po letu 1980 in zlasti na prelomu iz 20. v 21. stoletje, vse do sodobnosti. Študenti se tako v praktični obliki učijo raziskovanja, analiziranja in interpretacije literarnih del.

Temeljni literatura in viri / Readings:

Silvija Borovnik, 2012: *Književne študije*. Maribor: Filozofska fakulteta. Zbirka Zora 85.

Alenka Šelih, 2007 (ur.): *Pozabljeni polovica*. Ljubljana: DZS.

Silvija Borovnik, 2013 (izbrala, uredila in napisala spremno študijo): *Klič me po imenu. Izbor iz krajše proze slovenskih avtoric*. Ljubljana: Študentska založba.

Tomo Virk, 1998: *Čas kratke zgodbe: antologija slovenske kratke zgodbe*. Ljubljana: Študentska založba.

Silvija Borovnik: *Klič me po imenu. Izbor iz krajše proze slovenskih avtoric*. Ljubljana: Študentska založba, 2013.

Cilji in kompetence:

Študenti spoznavajo sodobne slovenske avtorice krajše proze in romana, obenem pa tudi značilnosti teh zvrsti, s posebnim ozirom na ženske like in družbenozgodovinski položaj ženske v njih. Učijo se literarnozgodovinskega raziskovanja, analize in interpretacije literarnih del, pa tudi zapisovanja svojih raziskovalnih izsledkov.

Objectives and competences:

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
Poznavanje sodobnih slovenskih literarnih del, ki so jih napisale ženske. Spoznavanje problematike t. i. študij spolov (gender studies) na področju literarne vede. Spoznavanje metod znanstvenoraziskovalnega dela na področju literarne vede.

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja in seminar.

Learning and teaching methods:

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /

Weight (in %) /

Assessment:

Ustno.

100%

Type (examination, oral, coursework, project):

Reference nosilca / Lecturer's references:

BOROVNIK, Silvija, 1995: *Pišejo ženske drugače?* Ljubljana: Mihelač.

BOROVNIK, Silvija, 2001: Pripovedna proza. *Slovenska književnost III*. Ur. Jože Pogalnik. Ljubljana: DZS.

BOROVNIK, Silvija, 2005: Slovenska dramatika v drugi polovici 20. stoletja. Ljubljana: Slovenska matica.

BOROVNIK, Silvija: *Književne študije. O vlogi ženske v slovenski književnosti, o sodobni prozi in o slovenski književnosti v Avstriji*. Maribor: FF. Znanstvena zbirka Zora, 85.

BOROVNIK, Silvija, 2013 (izbrala, uredila in napisala spremno besedo): *Klič me po imenu. Izbor iz krajše proze slovenskih avtoric*. Ljubljana: študentska založba.

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	Uvod v esejistiko in književno kritiko
Course title:	

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni dvopredmetni študijski program 1. stopnje Slovenski jezik in književnost		3.	5.

Univerzitetna koda predmeta / University subject code: X

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				75	4

Nosilec predmeta / Lecturer: red. prof. dr. Miran Štuhec, hab.: slovenska književnost

Jeziki / Languages:	Predavanja / Lecture:	slovenščina
	Vaje / Tutorial:	slovenščina

Vsebina:

Predmet sestavljata dva vsebinska sklopa.

1. V teoretskem delu je poudarek na jezikovnih, stilnih in notranjeslogovnih vidikih ter na dilemah, povezanih s samo definicijo eseja. Za določanje notranjega sloga eseja in s tem povezane tipologije slovenske esejistike bodo glavni pojmi esejističnost, interpretativnost, razpravljalnost, polemičnost ter kritičnost. Prek njih bo študent spoznal najgloblje poetološke in genološke, posredno tudi vsebinske določnice korpusa. Drugi del je namenjen književni kritiki. Tu gre za ugotavljanje zakonitosti kompozicije, vlogo jezikovnih sredstev, evokacijo kritiško-estetskih meril in njihovo aplikacijo na izbrano književno delo.

2. Literarno-zgodovinski aspekt se ustavlja

Contents (Syllabus outline):

--

predvsem ob problemskih krogih slovenske esejistike. Tu je bistveno, da študent ugotovi dvojje: izjemno razvejenost na eni strani ter koncentracijo na relativno ozek sklop tem na drugi. Poudarek bo na analizi književnih tem. Predmet obsega 15 ur seminarskih vaj, njihov namen je analiza v zvrstnem smislu najznačilnejših esejev in kritik.

Glede na obseg in pomen predmeta znotraj literarnovednega področja, bo del univerzitetnega pouka potekal v obliki seminarja. In sicer v dveh smereh, ena bo primerjalna, druga praktična. Prva bo od študentov zahtevala primerjalno preučevanje različnih slovenskih pogledov na kritiko in esejistiko. V poštev bodo prišli nekateri starejši in nekateri sodobni vidiki vrednotenja, pomena estetske presoje, ideološke kritike itd. Študenti bodo dobili neposredne zadolžitve, kjer bodo primerjali teorijo s prakso. V ta namen se bo obvezna literatura razširila s posameznimi poglavji monografije Matije Ogrina. Glede na interes študentov in njihove želje bo navedeni koncept smiselno apliciran na esejistiko. Avtorji, ki pridejo v poštev so J. Kos, D. Poniž, M. Štuhec.

Temeljni študijski viri / Readings:

Poniž Denis, 1989: Esej. *Literarni leksikon*. Ljubljana: CZ.

Štuhec Miran, 2005: Aristokracija jezika in duha. *Aristokracija jezika in duha*. Ljubljana: Študentska založba.

Miran Štuhec, 2013: Književne teme. Maribor: Založba Pivec. (ustrezna poglavja)

Vanesa Matajc, 2000: Premišljanje o smislu in načinih kritike. Ljubljana: LUD Literatura.

Drago Šega, 2004: Literarna kritika: Termin, geneza, teorija. Ljubljana ZRC SAZU.

Matija Ogrin, 2003: Literarno vrednotenje pri Antonu in Francetu Vodniku. *Literarni izzivi*. Ur. M. Štuhec. Ljubljana, Maribor: SAZU, PeF.

Matija Ogrin, 2003: Literarno vrednotenje na Slovenskem: od 1918 do 1945. Ljubljana: Literarno-umetniško društvo Literatura.

Janko Kos, 1979: Sodobni slovenski esej. Ljubljana: Mladinska knjiga.

Cilji in kompetence:

Objectives and competences:

1. Literarno-zvrstna oznaka eseja in kritike.
2. Definicija tipologije slovenske esejistike.
3. Opozoriti na glavne teme ter na premike, ki so tu nastali glede na kulturno, literarno, duhovno in socialno dinamiko.
4. Študentom ustvariti pogoje za razumevanje pomena esejistike in kritike za duhovni ter kulturni razvoj Slovencev.
5. S študenti razpravljati o različnih pogledih na literarno kritiko.

Predvideni študijski rezultati:

Intended learning outcomes:

Znanje in razumevanje:
Študenti bodo po uspešno opravljenem izpitu pridobili osnovno vedenje za samostojno sledenje esejistiki in kritiki, pridobili si bodo znanje in intelektualno odprtost, razumeli glavne procese; sposobni bodo razpravljati o osnovnih problemih področij. Znali bodo napisati kritiko in presoditi vrednost analiziranega eseja.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
Predmet je zamišljen kot samostojen in celovit osnovni vpogled v problematiko. Glede na to se pričakuje, da bodo študenti spoznanja prenašali na druga humanistična področja, denimo na zgodovinsko, filozofsko, etnološko, umetnostnozgodovinsko itd. Hkrati je načrtovan tudi kot uvod tistim študentom, ki bodo nadaljevali študij na 2. stop., v enopredmetnih ali dvopredmetnih programih Slovenski jezik in književnost (nepedagoški in pedagoški) ter enopredmetnem Književnost. Tem študentom bo dal osnovno znanje za nadaljnje poglobljeno ukvarjanje s slovensko esejistiko 20. stol. ter za natančnejši uvid v problem šolskega eseja.

Knowledge and Understanding:

Transferable/Key Skills and other attributes:

Metode poučevanja in učenja:**Learning and teaching methods:**

Predavanja vključujejo spodbujanje študentov k problemskemu pristopu in k reševanju načrtovanih specifičnih problemov. Aktivna navzočnost pri predavanjih. Kritičen študij navedene in druge literature.

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

Ustni izpit.

Seminar.

Izpit 70 %, Seminar 30 %.

Reference nosilca / Lecturer's references:

Miran Štuhec, Historische Quellen in der Rolle des Narrems der historiographischen Erzählung : (Erzählsituation in der historiographischen Erzählung). V: BERNARD, Jeff (ur.), GRZYBEK, Peter (ur.), WITHALM, Gloria (ur.). *Geschichte, Kultur, Kulturgeschichte : semiotische Aspekte*, (Semiotische Berichte, Jg. 21, Nr. 2). Wien: Die Österreichische Gesellschaft für Semiotik, 1997.

Miran Štuhec, Kersnikova Elza na poti od guvernante do poslančeve žene. *Slavistična revija*. [Tiskana izd.], 1998, let. 46, št. 3.

Miran Štuhec, Premiki v narativnem sistemu Prešernovega Krsta pri Savici. V: PATERNU, Boris (ur.). *Prešernovi dnevi v Kranju : simpozij ob 150-letnici smrti dr. Franceta Prešerna, od 2. do 5. februarja 1999 na Fakulteti za organizacijske vede v Kranju*. Kranj: Mestna občina, 2000.

Miran Štuhec, Vergleich von Prešerens Krst pri Savici und Puškins Eugen Onegin unter dem Aspekt der angewandten narrativen Strategie. *Stud. Slav. Savar.*, 2001.

Miran Štuhec, Narrativnaja strategija v poëme F. Prešerna "Kreščenje pri Savici" i v romane v stuhah A. S. Puškina "Evgenij Onegin". V: DORONINA, R. F. (ur.). *Poetičeskij mir slavianstva : obščie tendencii i tvorčeskie individual'nosti : issledovanija po slavjanskoj poezii*, (Serija "Slavica et Rossica"). Moskva: [Institut slavianovedenija RAN], 2006.

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	Uvod v študij književnosti
Course title:	

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		1.	1.

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15	15				60	3

Nosilec predmeta / Lecturer: izred. prof. dr. Blanka Bošnjak, hab.: slovenska književnost

Jeziki / Predavanja / slovenščina

Languages: Lecture:

Vaje / Tutorial: slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje Prerequisites:

študijskih obveznosti:

Jih ni.

Vsebina:

1. Temeljni pojmi s področja literarnozgodovinskega preučevanje literature: literarna kritika, recenzija, oblikovanje strokovno-znanstvenega besedila.
2. Uvod v metodologijo literarnozgodovinskega preučevanje literature: razlika med literarnoznanstvenimi in literarnozgodovinskimi metodami, znanstvene, filozofske, formalnogične metode.
3. Temeljni pojmi o produkciji, umestitvi enega najstarejših medijev – knjige na tržišče in njena vloga v komunikacijski verigi.

Contents (Syllabus outline):

Temeljni študijski viri / Readings:

Darko Dolinar, 1985: Hermenevtika in interpretacija: terminološki vidiki. *Primerjalna književnost* VIII/1. 1–18.

Darko Dolinar, 1990: O literarnoznanstvenih in literarnozgodovinskih metodah. *Jezik in slovstvo* XXXVI/1–2. 1–9.

Miran Hladnik, 2002: *Praktični spisovnik ali Šola strokovnega ubesedovanja : vademekum za študente slovenske književnosti, zlasti za predmet Uvod v študij slovenske književnosti*. Ljubljana: Filozofska fakulteta. Oddelek za slovanske jezike in književnosti. (6. spremenjena izd.).

Janko Kos, 1988: Uvod v metodologijo literarne vede. *Primerjalna književnost* XI/1. 1–17.

Jože Munda, 1983: *Knjiga*. Ljubljana: DZS. (Literarni leksikon. Študije; 22).

Zdenko Škreb, 1986: *Znanost o književnosti. Uvod v književnost: Teorija, metodologija*. Zagreb: Globus. 17–33.

Branko Berčič, 2000: *O knjigah in knjižničarstvu: Razvojne študije in analize*. Ljubljana: Filozofska fakulteta (BiblioThecaria). (Pregledno.)

Cilji in kompetence:

1. Spoznavanje osnovnega koncepta literarnozgodovinskega preučevanja.
2. Iskanje strokovne literature na določeno literarnozgodovinsko temo po bazah podatkov.
3. Samostojno tvorjenje strokovnega besedila, npr. sinopsisa, recenzije, literarne kritike.
4. Uporaba najosnovnejših metod literarnozgodovinskega preučevanja literature oz. književnosti.
5. Umestitev vloge knjige v današnji čas in njen pomen.

Objectives and competences:

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

1. Obvladovanje temeljnega koncepta literarnozgodovinskega preučevanja.
2. Praktično obvladovanje spretnosti iskanja strokovne literature na določeno temo literarnozgodovinskega preučevanja po bazah podatkov.
3. Zmožnost in veščina izbire primerne metode za literarnozgodovinsko preučevanje na določeno temo.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
Zmožnost praktičnega, samostojnega literarnozgodovinskega preučevanja sekundarne literature glede na določeno temo in obvladovanje dela z literarnim besedilom.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Transferable/Key Skills and other attributes:

Metode poučevanja in učenja:**Learning and teaching methods:**

Formalnologične metode ter praktično delo z literarnozgodovinskim tekstom in njegovo tvorjenje (analitična in sintetična metoda).

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

Pisni izpit.	50 %	
Domače naloge.	20%	
Seminarska naloga.	30%	

Reference nosilca / Lecturer's references:

BOŠNJAK, Blanka. Diskurzivne prvine v izbranih Trubarjevih predgovorih in pismih. *Slavia Centralis*, 2008, letn. 1, št. 1, str. 63-72. [COBISS.SI-ID 16836872]

BOŠNJAK, Blanka. Vodnikovo prozno delo. *Jez. slovst. (Tisk. izd.)*. [Tiskana izd.], 2010, letn. 55, št. 1/2, str. 61-75. [COBISS.SI-ID 43842402]

BOŠNJAK, Blanka. Kratka potopisna besedila Prežihovega Voranca = The short travelogue texts of Prežihov Voranc. V: BOROVIK, Silvija (ur.). *[Novi pogledi na Prežihovega Voranca]*, (Jezik in slovstvo, letn. 55, št. 3/4). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, 2010, str. 63-76. [COBISS.SI-ID 18431240]

BOŠNJAK, Blanka. Tematizacija nasilja v izbrani sodobni slovenski kratki prozi. *Slavistična revija*. [Tiskana izd.], okt.-dec. 2010, letn. 58, št. 4, str. 475-487. [COBISS.SI-ID 44404834]

BOŠNJAK, Blanka. Slomškova pridiga skozi optiko pripovednih postopkov. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Večno mladi Htinj : ob 80-letnici Janka Čara*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 83). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2012, str. 212-218. [COBISS.SI-ID 18944520]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	Zgodovina literarnih žanrov v svetovni književnosti
Course title:	

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		2.	3.

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15	15				60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Jeziki / Languages:	Predavanja / Lecture:	slovenščina
	Vaje / Tutorial:	

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Vsebina:

Predmet se ukvarja z zgodovino literarnih žanrov v svetovni književnosti, to pa tako, da podrobneje predstavi oblikovanje, razvoj in morebitni zaton izbranih žanrov (npr. epa, tragedije, romana, soneta). Ob obravnavi posameznega žanra študent spozna različne tipe (ob romanu npr. pikareskni, psihološki, sentimentalni, gotski, razvojni, zgodovinski, družbeno-kritični, moderni). Ker je zgodovina posameznega žanra tesno povezana z njegovo teorijo, predmet deloma posega tudi na področje le-te. Razvoj izbranih literarnih žanrov je predstavljen z analizo in interpretacijo reprezentativnih besedil, ki so obravnavana v kontekstu različnih socialnih in kulturnih razmer.

Prerequisites:

Contents (Syllabus outline):

Temeljni študijski viri / Readings:

Niklas Holzberg,: *Antični roman: uvod*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2004.
 Janko Kos,: *Roman*. Ljubljana: DZS, 1983. (Literarni leksikon 20).
 - - 1993: *Lirika*. Ljubljana: DZS. (Literarni leksikon 39).
 Anton Ocvirk, 1977: *Evropski roman: Goethe, Flaubert, Dostojevski, Gide, Proust*. Ljubljana: DZS.
 Dušan Pirjevec, 1979: *Evropski roman*. Ljubljana: CZ.
 Peter Szondi, 2000: *Teorija sodobne drame: 1880-1950*. Ljubljana: MGL.
 Janez Vrečko, 1994: *Ep in tragedija*. Maribor: Obzorja.

Cilji in kompetence:

Študent se seznani s strokovno literaturo, ki obravnava zgodovino literarnih žanrov; pozna razvoj izbranih literarnih žanrov in ključna dela, ki so vplivala na njihovo oblikovanje.

Objectives and competences:

Predvideni študijski rezultati:

Intended learning outcomes:

Znanje in razumevanje:

Študent zna prepoznati žanrske značilnosti literarnega dela, pozna razvoj žanrov v svetovni književnosti in temeljna dela, ki so oblikovala njihovo zgodovino.
 Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
 Študent zna primerjati zgodovino žanrov v okviru svetovne in slovenske književnosti.

Knowledge and Understanding:

Transferable/Key Skills and other attributes:

Metode poučevanja in učenja:

Learning and teaching methods:

Predavanja, skupinsko delo, samostojni študij, seminarska naloga, , diskusija.

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /

Weight (in %) /

Assessment:

- Seminarska naloga;
 - ustni izpit.

50 %

50 %

Reference nosilca / Lecturer's references:

PAVLIČ, Darja. Lirski subjekt v poeziji Daneta Zajca. *Literatura (Ljublj.)*, maj-jun. 2009, letn. 21, št. 215/216, str. 114-123. [COBISS.SI-ID 18177288]

PAVLIČ, Darja. Contextualizing contemporary Slovenian lyric poetry within literary history. *Slov. stud.*, 2009, 31, [št.] 2, str. 161-170. [COBISS.SI-ID 18128392]

PAVLIČ, Darja. Pesniške, mentalne in druge podobe. *Primer. književ.*, 2010, letn. 33, št. 3, str. 235-249. [COBISS.SI-ID 44353634]

PAVLIČ, Darja. Simbolna govorica v Zajčevi igri Jagababa. *Stud. Hist. Slov.*, 2011, letn. 11, št. 2/3, str. 723-734, ilustr. [COBISS.SI-ID 1146757]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Zgodovina slovenskega knjižnega jezika
Course title:	

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		1.	2.

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer: doc. dr. Natalija Ulčnik, hab.: slovenski jezik

Jeziki / Languages:
Predavanja / Lecture: slovenščina
Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

Graduate degree ECTS.

Vsebina:

Contents (Syllabus outline):

- 1 Metodologija raziskav zgodovine slovenskega knjižnega jezika
- 2 Periodizacija razvoja slovenskega knjižnega jezika; zgodovinski dejavniki razvoja po posameznih obdobjih; razvojni mejniki in osnovni dejavniki razvoja; glavne lastnosti posameznih obdobj
- 3 Predknjižna pisna kultura
- 4 Središčni koncept knjižnega jezika
- 5 Zahodnoslovenski knjižnojezikovni koncept
- 6 Kompromisna jezikovna raba
- 7 Jezikoslovna vprašanja pri protestantskih piscih
- 8 Variantnost in arhaičnost v jezikovnozgodovinskem razvoju
- 9 Nazori (ljubitelskih) jezikoslovcev in njihov prispevek k razvoju slovenskega knjižnega jezika
- 10 Razvoj zvrstnosti

Temeljni študijski viri / Readings:

- Kozma Ahačič, 2007a: *Zgodovina misli o jeziku in književnosti na slovenskem: protestantizem*. Ljubljana.
- – – 2012: *Zgodovina misli o jeziku na Slovenskem: katoliška doba (1600-1758)*. Ljubljana.
- Marko Jesenšek, 2005: *The Slovene language in the Alpine and Pannonian language area : the history of the Slovene language*. Kraków: Universitas.
- – – 2005: *Spremembe slovenskega jezika skozi čas in prostor*. Maribor: Slavistično društvo (Zora 33).
- Majda Merše, 2009: *Slovenski knjižni jezik 16. stoletja*. Ljubljana.
- Martina Orožen, 1996: *Poglavja iz zgodovine slovenskega knjižnega jezika (od Brižinskih spomenikov do Kopitarja)*. Ljubljana: Filozofska fakulteta.
- Breda Pogorelec, 2011: *Zgodovina slovenskega knjižnega jezika. Jezikoslovni spisi I*. Uredil Kozma Ahačič. Ljubljana: ZRC, ZRC SAZU.

Cilji in kompetence:

1. Spoznavanje deleža nejezikovnih (družbenih in zgodovinskih) dejavnikov slovenskega (nacionalnega) razvoja.
2. Oblikovanje pogleda na družbeno povezovalno vlogo knjižnega jezika v preteklosti in danes.
3. Družbenost slovenskega jezika, presojanje pozitivnih in negativnih sprememb v zgodovini slovenske jezikoslovne misli.
4. Ustvarjanje podlage za oblikovanje jezikovne in narodne identitete.
5. Študenti se seznani s slovenskim jezikom kot kulturnim, nacionalnim in političnim dejavnikom, spoznajo odnos do jezika skozi stoletja, jezikovno dinamiko, normo in predpis.

Objectives and competences:**Predvideni študijski rezultati:**

Znanje in razumevanje:
 Študenti razumejo pojem slovenskega jezika z zgodovinskega vidika.
 Poznajo slovensko predknjižno in knjižno izročilo, različice slovenskega knjižnega jezika in oblikovanje enotne knjižne norme sredi 19. stoletja (jezikovna enotnost je bila takrat pogoj za narodnostno združitev).
 Razumejo jezik kot (naj)pomembnejši prepoznavni atribut slovenstva v Evropski zvezi; razumejo boj za individualnost slovenskega jezika kot pogoj za politično in nacionalno samostojnost – odločilne spremembe v zgodovini Slovencev so bile povezane s spremembami v jezikovni zavesti (od protestantizma do samostojne Slovenije); znanje uporabijo pri povezovanju sodobnih

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

jezikovnih in političnih vprašanj (slovensko jezikovno vprašanje je bilo vedno tudi politično) ter vlogi slovenskega jezika v Evropski skupnosti (iskanje povezav v praksi). Študenti znajo ovrednotiti pozitivne in negativne tendence v razvoju slovenskega jezika in jih prenesti v sodobno jezikovno teorijo in prakso.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: Poznavanje zgodovine slovenskega knjižnega jezika omogoča študentom razumevanje sodobne knjižne norme in predpisov; dokazuje, da v jeziku ni nič dokončnega in stalnega (jeziki nastajajo, se spreminjajo in umirajo); da jezik ne more biti lep ali grd, pravilen ali nepravilen, ampak da je potrebno razmišljati o funkcionalno ustreznem jeziku.

Transferable/Key Skills and other attributes:

Metode poučevanja in učenja:

Learning and teaching methods:

Predavanja in raziskovalni seminar, skupinsko in individualno delo (individualne naloge in vodeni individualni študij), analiza in primerjava besedil, soočanje s problemi, pozitivne in negativne rešitve, vodeno domače delo.

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /
Weight (in %)

Assessment:

Seminarska naloga z zagovorom.	20 %	
Domače naloge.	20 %	
Ustni izpit.	60 %	

Reference nosilca / Lecturer's references:

ULČNIK, Natalija. Pregovori v procesu spreminjanja. V: KRAKAR-VOGEL, Boža (ur.). *Slavistika v regijah - Maribor*, (Zbornik Slavističnega društva Slovenije, 22). Ljubljana: Zveza društev Slavistično društvo Slovenije, 2011, str. 63-68. [COBISS.SI-ID 18657800]

ULČNIK, Natalija. Značilnejše poteze Kremplovega jezika v rokopisnih pridigah iz leta 1822 = Distinctive features of Kremppl's language in manuscript sermons from 1822. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Globinska moč besede : red. prof. dr. Martini Orožen ob 80-letnici*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 80). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2011, str. 211-224. [COBISS.SI-ID 18700296]

ULČNIK, Natalija. Časopisje kot vir Pleteršnikovega Slovensko-nemškega slovarja = Newspapers as a source for Pleteršnik's Slovenian-German dictionary. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Izzivi sodobnega slovenskega slovaropisja*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 75). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2011, str. 353-372. [COBISS.SI-ID 18627336]

ULČNIK, Natalija. Proces normiranja leksikalnih slavizmov v slovenščini. V: Deseti nacionalni slavistični četinja, posveteni na 90-godišnjinata ot roždenieto na prof. Svetomir Ivančev, Sofija, 22-24 april 2010. *Istina, mistifikacija, l'ža v slavjanskite ezici, literaturi i kulturi : sbornik s*

dokladi ot Desetite nacionalni slavistični četenija, posveteni na 90-godišnjinata ot roždenieto na prof. Svetomir Ivančev, 22-24 april 2010. Sofija: Lektura: Sofijski universitet "Sv. Kliment Ohridski", Fakultet po slavyanski filologii, Katedra po slavyanski literaturi, Katedra po slavyansko ezikoznanie, 2011, str. 291-298. [COBISS.SI-ID 19061000]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Slovenski jezik v alpskem in podonavskem prostoru
Course title:	

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		2.	4.

Vrsta predmeta / Course type

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30		15			45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Jeziki / Languages:	Predavanja / Lectures:	Slovenščina
	Vaje / Tutorial:	Slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti: **Prerequisites:**

Vsebina:

1. Raba in položaj slovenskega jezika v evropskem prostoru med podonavjem in alpsko-jadranskem prostoru, tj. v matičnem slovenskem prostoru in njegovih stikih z obmejnimi jezikovnimi prostori.
2. Slovenščina v stiku z drugimi jeziki in vprašanje jezikovne odprtosti.
 - 2.1 Vprašanje stilne zaznamovanosti jezika v obmejnem slovensko-italijansko-nemško-madžarsko-hrvaškem prostoru.
 - 2.2 Jezikovna odprtost: prednost ali slabost za slovenski jezik,
 - 2.3 (Ne)potrebno prevzemanje,

Content (Syllabus outline):

nadomeščanje, funkcijsko osiromašenje oz. utesnjevanje slovenščine. 2.4 razmerje med (a) krajšim, prevladujočim, obveznim posnemanje nekaterih jezikovnih sredstev ne glede na ustreznost in normativnost ter (b) jezikovno asimilacij (posamezne funkcijske zvrsti jezika se začenjajo zamenjevati z drugim, prednostnim, globalnim jezikom). 3. Skrb slovenskih izseljencev za ohranjanje slovenskega jezika 4. Jezik priseljencev, njihov odnos do slovenščine in njihovo obvladovanje vselitvenega jezika. 5. Družbenostnojezikoslovno sprejemanje prvin iz drugega, sosedskega, globalnega jezika v slovenščino 6. Strokovni in znanstveni jezik – med slovenščino in angleščino.	
--	--

Temeljni literatura in viri / Readings:

Marko JESENŠEK, 2011: Mariborska slovenistika o slovenščini v alpskem in podonavskem prostoru. V: KRAKAR-VOGEL, Boža (ur.). *Slavistika v regijah - Maribor*, (Zbornik Slavističnega društva Slovenije, 22). Ljubljana: Zveza društev Slavistično društvo Slovenije, str. 29-35.

Marko JESENŠEK (ur.), 2013: *Slovenski jezik v stiku evropskega podonavskega in alpskega prostora : mednarodni znanstveni simpozij, 30. in 31. januar 2012, Univerza v Mariboru, dvorana V kupoli = international scientific symposium*. Maribor: Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru; Dunaj: Slovenski znanstveni inštitut: = Slowenisches Wissenschaftsinstitut in Wien,

Irena OREL, 2001: Osrednje in obrobno v zgodovini slovenskega jezika (na primeru izzaimenskih okoliščinskih prislovov v knjižnih različicah na prehodu iz 18. v 19. stoletje). *37. seminar slovenskega jezika, literature in kulture*. Ljubljana. 33–56.

Martin OROŽEN (ur.), 1992: Slovenski jezik v stiku s slovanskimi in neslovanskimi jeziki in književnostmi / Zborovanje slavistov ob stoletnici smrti Frana Miklošiča, Maribor - Ljutomer, 1991 ; [prispevke so napisali Stanislav Hafner ... et al.] ; redakcija Martina Orožen, Mateja Hočevar] Ljubljana : Zavod Republike Slovenije za šolstvo in šport, (Ljubljana : Karton)

Miran KOŠUTA (ur.), 2007: *Živeti mejo* / [Slovenski slavistični kongres, Trst, 18.-20. 10. 2007] ; uredil Miran Košuta. Trst [i. e.] Ljubljana : Slavistično društvo Slovenije, (Trst : Graphart)

Ina ŠTRUKELJ, 2000: *Kultura, identiteta in jezik v procesih evropske integracije* / ur. Inka Štrukelj.

Cilji in kompetence:

1. Oblikovanje odgovornega odnosa do slovenskega jezika.
2. Pospeševanje in uveljavljanje slovenskega jezika v alpskem in podonavskem prostoru.
3. Spoznavanje umeščenosti slovenskega jezika na stičišču romanskega, germanskega, madžarskega in hrvaškega jezika.
4. Spoznavanje dvosmernih interferenčnih vplivov na besedni in skladenjski rabi jezika.
5. Razumevanje podobnih pojavov, pogojenih z globalnim jezikom, angleščino.
6. Razumevanje lastnega genetičnega potenciala in sposobnost uveljavljanja novih tvorbenih vzorcev za nove komunikacijske potrebe.
7. Spoznavanje terminološkega in neterminološkega besedja ter stalnih besednih zvez z vidika slovenščine kot prejemnika tujejezičnih prvin oz. dajalca lastnih jezikovnih prvin v nemščino, hrvaščino, italijanščino, madžarščino, angleščino
8. Spoznavanje slovenskega izrazja v starejših slovarjih in slovnica.

Objectives and competences:

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

- študent pozna vlogo in položaj slovenskega jezika v podonavskem in alpskem prostoru in se zaveda pomena jezikovne norme in narečij v obmejni jezikovni stičnosti;
- študent razume vlogo in pomen diahronih in sinhronih pogledov na vprašanje slovenskega jezika v stiku;
- študent pozna razmerja med maternim, državnim, regijskim in globalnim jezikom;
- študent razume odnos manjšinjskimi in obmejnimi jeziki;
- študent razloži evropsko regionalizacijo, čezmejno sodelovanje,

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

jezikovno prepletanj in družbeno vlogo slovenskega jezika v Podonavski regiji ter prostoru Alpe-Jadran; – študent samostojno dela s starejšimi slovarji in slovnici slovenskega jezika in gradivo primerja s podobnimi slovarji stičnih jezikov (italijanščina, nemščina, madžarščina, hrvaščina in globalna angleščina) in slovenskim etimološkim slovarjem; – študent samostojno spremlja in interpretira jezikovno dogajanje v podonavskem in alpskem jezikovnem prostoru in kritično vrednoti vlogo, položaj in razvoj slovenskega jezika v tem prostoru.	
---	--

Metode poučevanja in učenja:
Learning and teaching methods:

Predavanje in vaje, individualni študij, vodeno domače delo.	
--	--

Načini ocenjevanja:	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
----------------------------	--------------------------------	--------------------

Vaje	30 %	
Pisni izpit	70 %	

Reference nosilca / Lecturer's references:

JESENŠEK, Marko: Odgovorni nosilec temeljnega raziskovalnega projekta Slovenski jezik v stiku evropskega podonavskega in alpskega prostora (ARRS-MR-ZV-JR-Prijava/2008-I/6437)

JESENŠEK, Marko. Slovene standard language between the centre and the periphery. *Stud. slav. Acad. Sci. Hung.* = *Studia Slavica Hung.*, 2010, vol. 55, no. 2, str. 279-287, doi: 10.1556/SSlav.55.2010.2.13. [COBISS.SI-ID 18070280]

JESENŠEK, Marko. Dvojnični razvoj slovenskega jezika v alpskem in panonskem jezikovnem okolju = The Slovene language duality development in the Alpine and Pannonian linguistic environment. *Stud. slav. (Ostrava)*, 2011, 15, str. 193-201. [COBISS.SI-ID 18847240]

JESENŠEK, Marko. *The Slovene language in the Alpine and Pannonian language area : the history of the Slovene language*. Kraków: Universitas, 2005. 365 str. ISBN 83-242-0577-2. [COBISS.SI-ID 13984520]

JESENŠEK, Marko. *Spremembe slovenskega jezika skozi čas in prostor*, (Zora, 33). Maribor: Slavistično društvo, 2005. 235 str. ISBN 961-6320-27-0. [COBISS.SI-ID 55373057]